

since: 2012

2026

Haziran
June

no: 92

Turkey's Premier and Sole International Humor Magazine

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

fena

mizah

Not
catalogue
it's just
magazine!

© Aziz Yavuzdoğan

AZIZ YAVUZDOĞAN - Türkiye

AZIZ YAVUZDOĞAN

Published with the contribution of the worldwide artists...

FREE!

fenamizah extra / özel albümleri

FENAMİZAH E-MAGAZINE SPECIAL ALBUMS

uluslararası mizah dergisi

fenamizah

international humor magazine

EXTRA

SPECIAL ALBUM

 © Aziz Yavuzdoğan

You can download it for free as a PDF from our website
www.fenamizahdergi.com/category/extra

ÜCRETSİZ
e-dergi
e-magazine

fenamizah

www.fenamizahdergi.com

No: 92

Haziran/June 2026

imtiyaz sahibi / yayın ve
görsel yönetmeni:
editor in chief:

Aziz Yavuzdoğan

kapak karikatürü / cover cartoon:
Aziz Yavuzdoğan

arka kapak / back cover cartoon:
Erdoğan Başol

© FENAMİZAH /
e-dergi / e-magazine

• Dergide yer alan tüm yazı ve çizimlerin her hakkı saklıdır. Yayıncının izni alınarak ya da kaynak gösterilerek kısmen alıntı yapılabilir. Dergide yer alan bütün yazı ve resimlerin yasal sorumluluğu eser sahiplerine aittir...

(The published with the
contribution of the worldwide
authors.)

iletişim/contact:

fenamizah2024@gmail.com

• Her türlü yazı ve çizimlerinizi
elektronik posta adresimize
gönderebilirsiniz...

ACABA
ÇALIŞMALARIMI
GÖNDERSEM YAYIN-
LARLAR MI?

Editör' den...

aziz yavuzdoğan

merhaba..

Sevgili okurlar,

Haziran... Kuzey yarım kürede yaz mevsimini yaşamaya başlarken, Güneş yükseliyor, günler uzuyor; fakat dünyanın yükü hafiflemiyor. Belki de bu yüzden mizah hâlâ en gerekli şeylerden biri olmaya sürdürüyor. Çünkü mizah sadece güldürmek değildir.

Mayıs ayı biterken hem üzüntü verici hem de sevindirici haberlerimiz oldu. Türk ve dünya karikatürünün ustalarından **Erdoğan Başol**'u sonsuzluğa uğurladık. Öte yandan dünya karikatürünün önde gelen akademisyenlerinden **John A. Lent** de vefat etti. Her iki ustayı saygıyla uğurladık. Sevindirici haber ise; ABD, İsrail-İran Savaşı sebebiyle aylardır iletişim kura-madığımız İranlı karikatürücü dostlarımızdan, ülkelerindeki internet bağlantısının yeniden açılmasıyla, iyi olduklarının haberini aldık. Onları yeniden sağlıklı olarak aramızda görmekten memnunuz.

Ve bu sayıda da yine farklı coğrafyalardan, farklı dillerden ama ortak bir sezgiden beslenen çizimleri buluşturuyoruz. Çünkü dünyanın neresine bakarsanız bakın, insanlık aynı absürtlüklerin içinde dönüp duruyor. Güç tutkusu değişmiyor, savaşlar değişmiyor, adaletsizlik biçim değişirse de özü değişmiyor. Değişmeyen bir başka şey daha var: Çizerin kalem. **Fenamizah**, yalnızca karikatür yayınlayan bir dergi değil; aynı zamanda görsel düşüncenin hafızasını tutmaya çalışan bir alan. Haziran sayımızda yer alan tüm sanatçılara, katkı sunan dostlara ve bizi takip eden okurlara teşekkür ediyoruz. Çizginin gölgesi eksik olmasın.

Saygılarımızla.

Dear friends and readers,

June. As the Northern Hemisphere ushers in the summer season, the sun climbs higher and the days stretch longer—yet the weight of the world shows no sign of easing. Perhaps that is precisely why humor remains an absolute necessity. True humor, after all, does more than just provoke laughter.

As May drew to a close, we were met with a bittersweet mixture of profound loss and welcome relief. We bid a final, respectful farewell to two titans of the cartooning world:

Erdoğan Başol, a master of Turkish and global caricature, and John A. Lent, one of the world's foremost scholars on the medium. We honor the enduring legacies of both masters. On a brighter note, we have finally heard back from our Iranian colleagues. Following months of silence induced by the geopolitical tensions of the US-Israel-Iran conflict, the restoration of internet connectivity in their country brought reassuring news of their safety. We are profoundly relieved

to see them well and back among us.

In this issue, we once again bring together artists from diverse geographies and languages, all drawing inspiration from a shared human intuition. No matter where you look on the globe, humanity continues to spin within the same absurdities. The lust for power remains constant, wars persist, and while injustice may alter its form, its core remains unchanged. Yet, there is one more constant: the artist's pen.

Fenamizah is more than just a magazine that publishes cartoons; it is a dedicated space striving to preserve the collective memory of visual thought. We extend our deepest gratitude to all the artists featured in our June issue, to the friends who contributed, and to you, our dedicated readers. Every space where humor is still allowed to breathe becomes a slightly more livable world. May the shadow of the line never fade.

Best regards.

<https://fenamizahdergi.com>

Partners

DIOGEN

• Pro Culture Magazine
www.diogenpro.com

99 BUDUAR ALMANACCO DELL'ARTE LEGGERA
L'ESPREMO 2023

• İtalyan mizah dergisi
www.buduar.it

CARICATURE di GIO
CARICATURES by GIO

• Mariagrazia Quaranta (Gio)
www.caricatureregio.altervista.it

HUMOR SAPIENS

• Humor Sapiens
www.humorsapiens.com

PANZA VERDE
UN MATE RECREATIVO

• Panza Verde (Arjantin'den)
Rubén Bitz

TABRIZ CARTOONS

• Tabriz Cartoons
www.tabrizcartoons.com

AMORIM CARTOONS

• Amorimcartoons
www.amorimcartoons.com

ЛЮПЕНЬ 2024 № 14 102

• Pepper mizah dergisi
www.perets.org.ua

Posta Kutusu

LETTERS & COMMENTS...

OMAR ZEVALLOS

Omar Zevallos

• Sevgili arkadaşlar,
Umarım iyisinizdir. Dergi için yaptığım son çalışmalarımın bazılarını size gönderiyorum.

Derginin takipçisiyim ve sizinle iş birliği yapmak isterim. Peru'dan selamlar.

Dear freinds,
I hope you're well. I'm sending you some of my latest work for the magazine.

I'm a follower of the magazine and would like to collaborate with you. Greetings from Peru.

~ Omar Zevallos,
(Cartoonist)
Peru

Bibek Sengupta

• Aziz Yavuzdoğan
Editör, Fenamizah.
Ben Hindistanlı bir karikatüristim, Haziran sayısında yayınlanmak üzere karikatürümü ekte gönderiyorum.

Ben, Hindistan Karikatüristler Enstitüsü tarafından yayınlanan CartoonistsIndia dergisinin kurucu ortağı ve editörüyüm. Fenamizah'ı düzenli olarak takip ediyorum. Mükemmel bir dergi. En iyi dileklerimi iletiyorum. Saygularıyla,

Aziz Yavuzdoğan, Editor, Fena Mizah.
I am a cartoonist from India, attached is my cartoon for your consideration for the June issue.

I am the Co-founder & Editor of CartoonistsIndia magazine published by the Indian Institute of Cartoonists. I follow Fena Mizah regularly. It's an excellent magazine. Sending my best wishes. Kind regards,

~ Bibek Sengupta,
(Cartoonist)
India

Serkan Sürek

• Aziz bey merhabalar,
Dünya geneline dağıtımını yaptığınız derginiz Fenamizah, karikatür camiasında bir farkındalık sağlıyor. Çizer ve yazar sanatçı dostların

eserlerini izlemek memnuniyet verici. Dergide benim karikatürlerime de yer veriyorsunuz. Bunun için de ayrıca size teşekkür ederim.

Hello Mr. Aziz,
Your magazine, FenaMizah, which you distribute worldwide, is creating a real awareness within the cartooning community. It is a pleasure to follow the works of our fellow artists, both illustrators and writers. I would also like to thank you specifically for featuring my own cartoons in the magazine. Best regards,

~ Serkan Sürek,
(Cartoonist)
Cyprus

Pepe Pelayo

• Sevgili Aziz,
sanat, edebiyat, spor vb. her alandan insanlara, kişiliklere adanmış bir dizi fotomontaj çalışmasına yeni başladım. Bunlar kişisel karikatürlerden ziyade, kişiliklerin yüzlerinin metaforik bir görsel kavram içine yerleştirdiği fotoğraflar. Bunlara "Yüz İşlemleri" adını verdim. Bunları yayınlamaya başlamayı planlıyorum ve ilk olarak sizin harika dergini düşündüm. Eğer ilgilenirsen, Fenamizah'ında düzenli bir özellik olarak sana bir tane gönderebilirim. Ama benim için en önemlisi, eğer beğenmezsen, dergin için uygun olmadığını düşünürsen veya herhangi bir nedenle yayınlamazsan, lütfen bana doğrudan ve açık bir şekilde söyle. Seni rahatsız etmek veya üzme istemiyorum. İki örnek ekledim. Sevgilerimle, dostum.

Dear Aziz,
I've just started a series of photomontages dedicated to people, personalities from all walks of life: art, literature, sports, etc. And more than personal caricatures, they're photos of the personalities' faces placed within a metaphorical visual concept. I call them "Facial Treatments."
I plan to start publishing them, and I first thought of you, of your wonderful magazine. If you're interested, I can send you one as a regular feature in your Fenamizah. But the most important thing for me is that if you don't like them, or if you feel they're not right for your magazine, or if you can't publish them for some reason, please tell me directly and frankly. I don't want to bother or upset you. I've attached two examples. Warm regards, my friend.

~ Pepe Pelayo,
(Author, Humor Sapiens Humor Magazine publisher)
Chile

Mariagrazia Quaranta GIO

• Sevgili Aziz,
Çizimlerimi size göndermekte geciktığım için özür dilerim, ancak arkadaşlarımla Umoristi a Marostica ve büyük sanatçı Alessandro Gatto ile keyifli bir buluşmayla meşguldüm. Size ayrıca etkinlikten ve bu yıl bana adadıkları Yazarlar Salonu'ndan bazı fotoğraflar da gönderiyorum. Sevgili dostum, kocaman bir kucaklama.

Dear Aziz
Sorry for the delay in sending you a drawing of

fenamizah2024@gmail.com

*mine but I was happily busy meeting my friends
Umoristi a Marosica and the great artist Alessandro
Gatto.*

*I also send you some photos of the event and of the
Author's Salon that they dedicated to me this year.
Big hug my dear friend.*

~ Mariagrazia Quaranta GIO,
(Cartoonist)
Italy

...

Steffen Jahsnowski

• Sevgili Aziz,

Yeni sayı için çok teşekkür ederim. Çok mutluyum.
Bir sonraki derginiz için yeni karikatürlerimi (10)
gönderiyorum. En içten selamlarım ve dileklerimle,
Saygılarımla,

Dear Aziz,

*thank you very much for the news magazin. I am very
happy. i send you my new cartoons (10) for your next
magazin. My best greetings and wishes, regards,*

~ Steffen Jahsnowski,
(Cartoonist)
Germany

...

Alvydas Jonaitis

• Merhaba Aziz,

çizimlerimi derginizde görmek çok güzel.
Gelecekteki iş birliğimiz için size birkaç çizim
daha gönderiyorum. Gönderdiğim kitapların elinize
ulaşmış olduğunu öğrenmek isterim. Saygılarımla,
sizimle çalışmak bir zevk.

Hello, Aziz,

*it's nice to see my drawings in your magazine.
I'm sending you some more drawings for further
cooperation. I would like to know if you received the
books I sent. With respect, it's a pleasure to cooperate.*

~ Alvydas Jonaitis,
(Cartoonist)
Lithuania

...

Nasif Ahmed

• Sayın Editör,

Umarım iyisinizdir. Karikatürlerimi yayınlama
kararınız için içtenlikle teşekkür ederim.

"Fenamizah dergisi"nde yayımlandı. Çok teşekkür
ederim! Son zamanlarda birkaç yeni karikatür
çizdim, bunları incelemeniz için ekledim.
Yayınlamak üzere. Eserimi yayınlamayı seçerseniz
gerçekten çok mutlu olurum.
Saygılarımla,

Dear Editor,

*I hope you are fine. I sincerely appreciate your decision
to publish my cartoons in "Fenamizah magazine".*

*Thank you so much! I have recently created some new
cartoons, which I have attached for your consideration
for publication.*

*I would be truly delighted if you choose to feature my
work. Respectfully.*

~ Nasif Ahmed,
(Cartoonist)
Bangladesh

...

Participants in this issue

• alphabetical order

Ahmed Khabali, Morocco
Alexander Dubovsky, Ukraine
Alexey Talimonov, England
Ali Qahtan Mohammed, Iraq
Alvydas Jonaitis, Lithuania
Ameen Alhabarah, Saudi Arabia
Anatoliy Lerner, Germany
Anatoly Radin, Russia
Arsen Gevorgyan, Armenia
Arturo Molero, Spain
Arturo Rosas, Mexico
Aslı Güzel, Türkiye
Aziz Yavuzdoğan, Türkiye
Bartis Silviu, Romania
Bernard Bouton, France
Bibek Sengupta, India
Bingling, China
Burak Akçagün, Türkiye
BV Panduranga Rao, India
Claudio Alecrim, Brasil
Carlos Amorim, Brasil
Cesar Andres Lea Ramirez, Uruguay
Claudio Mellana, Italy
Constantin Pavel, Romania
Damir Novak, Croatia
Dariusz Dabrowski, Poland
Dina Abdelgawad Shosha, Egypt
Dragan Vugdalic, Montenegro
Drazen Jergovic, Croatia
Edi Dharma, Indonesia
Eduardo Caldari Jr, Brasil
Elena Ospina, Colombia
Emil Strmisa, Croatia
Eray Yavuzdoğan, Türkiye
Erdoğan Başol, Türkiye
Ergun Akleman, USA
Erhan Tigli, Türkiye
Esmaeil Janblaghi, Iran
Fadi Abou Hassan, Norway
Fan Lintao, China
Farhad Rahim Gharamaleki, Iran
Fernando Pica, Colombia
Francisco Punal Suarez, Spain
Gan Xun You, China
Gerald Peigneux, France
Gözde Hatun Şimşek, Türkiye
Gustavo Gal, Spain
Günce Yavuzdoğan, Türkiye
Hale Betül Aktürk, Türkiye
Hao Wen Lu, China
Hasan Çağan Yavuzdoğan, Türkiye
Hasan Efe, Türkiye
Hasan Gümüş, Türkiye
Hasan Onur Çakar, Türkiye
Hossein Eskandary, Germany
Hule Hanusic, Austria
Hüseyin Çakmak, Cyprus
Ibrahim Tapa, Türkiye
Igor Smimov, Russia
Ivan Turuchko, Ukraine
Jamal Sahif, Morocco
Jatin Gohil, India
Javier Cubero Torres, Cuba
Jia Meng, China
Jia Rui Jun, China
Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba
Jovan Jovceski, North Macedonia

Juan Cubero Torres, Cuba
Juan Gabriel Benavides (Gabo), Spain
Konstantin Chakhirov, Russia
Konstantin Kazanchev, Ukraine
Kuang Zuhai, China
Kubilay Bayar, Türkiye
Li Jingshan, China
Lin Xu, China
Liu Zhiyong, China
Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan
Marco De Angelis, Italy
Marco Fusi, Italy
Marcos Mendes, Brasil
Marek Mosor- Poland
Mariagrazia Quaranta (Gio), Italy
Mark Winter, New Zealand
Mehmet Ali Yavuzdoğan, Türkiye
Mehmet Saim Bilge, Türkiye
Melek Kolcubasis, Türkiye
Michal Graczyk, Poland
Milan Pantic, Bosnia & Herzegovina
Milan R. Simic, Serbia
Mileta Milodarovic, Serbia
Mirek Tapir Vostry, Czech Republic
Mohammad Mahmoudi, Iran
Mustafa Yıldız, Türkiye
Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan
Nasif Ahmed, Bangladesh
Necati Güngör, Türkiye
Neda Khodaverdi, Iran
Nefise Yıldız, Türkiye
Ninus Nestorovic, Serbia
Oleg Gutsol, Ukraine
Osman Yavuz Inal, Türkiye
Qasim Ahmed Qapalan, Iraq
Pedro José Astrain Quintans, Cuba
Raşit Yakalı, Türkiye
Roman Peshkov, Russia
Ronaldo Cunha Dias, Brasil
Sabahudin Hadzialic, Bosnia & Herzegovina
Sagar Kumar, India
Serkan Sürek, Cyprus
Shen Hong Li, China
Silvano Mello, Brasil
Stane Jagodic, Slovenia
Steffen Jahsnowski, Germany
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia
Tadeusz Krotos, Poland
Tonguç Yaşar, Türkiye
TVG Mennon, India
Valery Chmyriov, Ukraine
Valery Momot, Ukraine
Venugopal Galisetty, India
Vladimiras Beresniovas, Lithuania
Vladimir Rudov, Ukraine
Vlado Vladislav Vlahovic, Montenegro
Willem Rasing, Netherland
Yalda Hasheminezhad, Iran
Yang Lijie, China
Yang Zhongbai, China
Yurdagün Göker, Türkiye
Yuri Shanne, Russia
Zeynep Gargi, Türkiye
Zdenko Puhin, Croatia
Zhang Xiaodong, China
Zhao Yunsheng Hi, China
Zhengh Nanchu, China

fenamizah koleksiyonu...

dijital platformlarda çevrimiçi yayınlanan dergimizi
dilerseniz dijital baskı yaptırıp arşivinizde basılı
dergi olarak arşivleyebilirsiniz.

fenamizah collection...

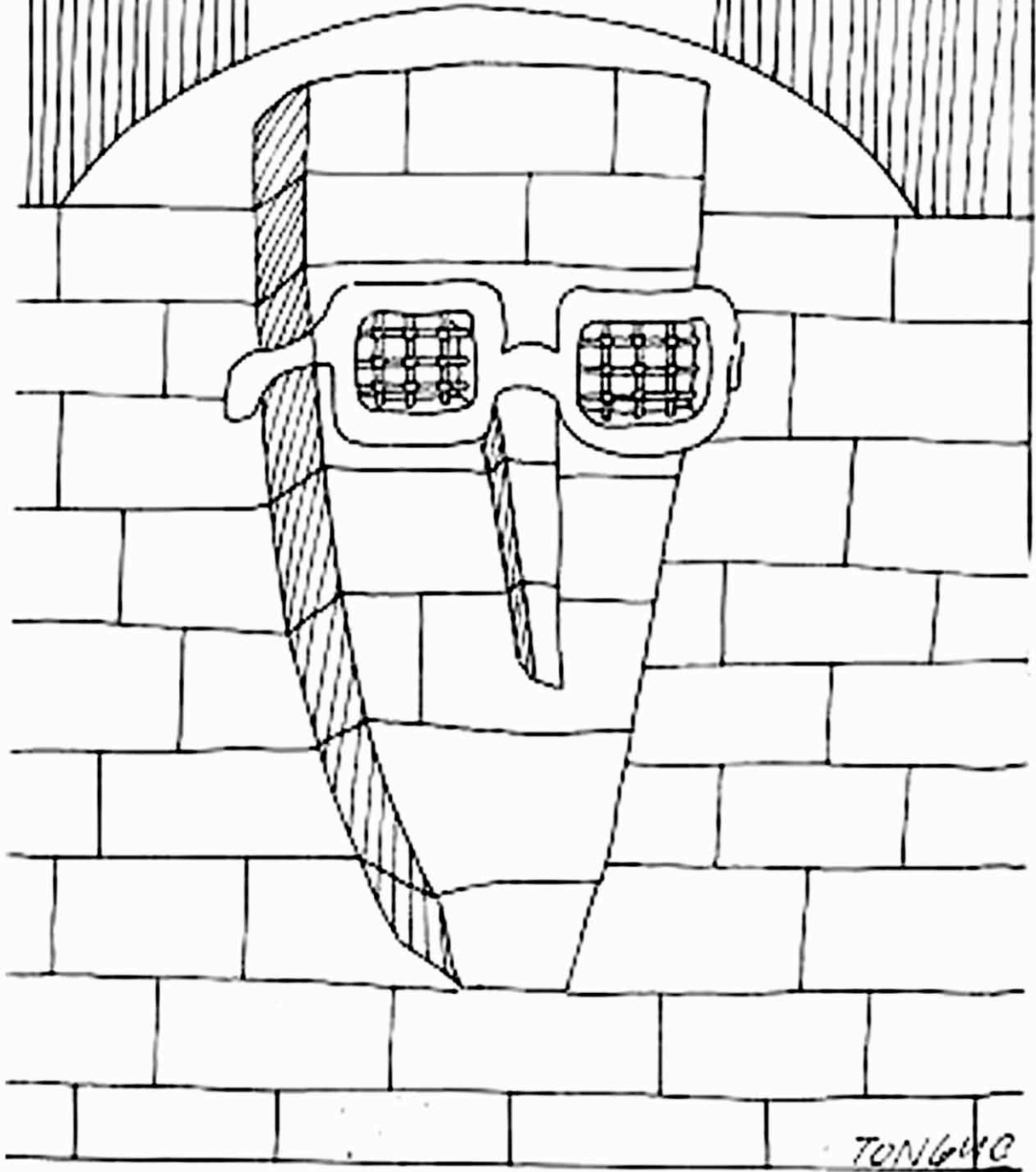
You may have our magazine, which is
published online on digital platforms, printed
if you wish, and archive it as a physical copy.

TONGUÇ

TURKISH MASTER CARTOONIST

Tongu Yaşar

(1932-2019)

kimde ne var? çıkarın alkışlarınızı hadi, kim öper sizi! ~ a.y.

YONTMA BAŞ DEVRİ

aziz yavuzdoğan

arketipsel kodlar...

aziz yavuzdoğan

HAYATINIZI ÇOK HAVAYA GİR-MEDEN YAŞAYIN.

KOCA KOCA BALONLARI BASİT BİR İĞNENİN SÖNDÜRDÜĞÜNÜ UNUTMAYIN!

BASİT BİR İĞNE DEYİP KÜÇÜMSEDİM. ULAN BU NASIL BİR FELSEFE YA?!

SOSYAL MEDYADAN

Karacaoğlan der ki;

Karacaoğlan der ki; bilirim ben seni
Koynunda beslersin o bütün kinini
Kibrinden alsın Mevlam can ile serini
Üst aklımdan madem ki düşersin bir gün!

~ a.y

BEKTAŞI'den...

• Bektaşi'ye:
"Politikacılar halkı, genellikle aslana, kaplana, kurda, kartala benzetirler. Sen neye benzetiyorsun," diye sordular.
Bektaşi:
"Üzüm," dedi.
"Neden?"
"Çünkü keyif çatmak isteyenler, daima ikisinin de ezip suyunu çıkarırlar."

Demirel'den...

• Türkiye'nin 9'uncu Cumhurbaşkanı Demirel, özel bir uçakla Anadolu gezisine çıkar. Yanında bir grup gazeteci de vardır. Uçak Sinop'a yaklaşırken, bir gazeteci, pilot kabinini işaret ederek Demirel'e sorar:
"Sayın Demirel, iktidardakiler uçaklara ve pilotluğa çok meraklı... Sizin böyle bir hevesiniz oldu mu?"
Demirel, hafif bir tebessümle cevap verir:
"Kardeşim, iktidardakilerin derleri pilotluk filan değil... Onlar yukarıdan değerli kupon arazi beğeniyorlar!"

● Doping hafıza

Aşıkardır, "Çıkar" kokusu...

• Hürriyet gazetesinin kupon karşılığı, aralarında Kuran'ın da bulunduğu 'Kâbe kokulu özel ramazan seti' promosyonuna ilişkin bazı okurların "Kabe kokulu nasıl oluyor?" sorularına karşılık, gazetesinin okur temsilcisi Faruk Bildirici "Ben de bilmiyorum" diye cevap vermiş... (Haziran 2016)

KİM, NE DEMİŞ?

• "Gazetecilik taze balığa benzer, her daim yeni olmak zorundadır. Yazarlık ise şarap gibidir, yıllar geçtikçe olgunlaşır."

- Çetin Altan

DEMOKRASİLERDE NE DEĞİŞİR?

Bir ülkeye demokrasi gelmiş. Herkes sormuş:

"Ne değişecek?"

Cevap netmiş:

"Şikâyetler artık yüksek sesle yapılacak."

TURKISH MASTER CARTOONIST

Yurdağün Göker
(1935-2022)

TURKISH MASTER CARTOONIST

Erdoğan Başol
(1936-2026)

Istanbul'dan Dünyaya uzanan bir ömür: Mizahın evrensel çizgisi sustu!

Uluslararası karikatür camiası, en önde gelen ve en köklü seslerinden birini kaybetti. Efsanevi Türk karikatürist, ödüllü usta ve **Karikatürçüler Derneği**'nin uzun yıllar yöneticiliğini yapmış olan **Erdogan Başol**, 90 yaşında hayatını kaybetti. **Başol**; ailesi, meslektaşları, sanat ve hiciv dünyasından sayısız hayranının katıldığı duygusal bir cenaze töreninin ardından İstanbul'da son yolculuğuna uğurlandı. Coğrafi ve dilsel sınırları aşan, dokunaklı ve yazısız mizahıyla tanınan **Başol**'un vefatı, hem Türk mizahı hem de küresel grafik sanatı için bir devrin kapanışı anlamına geliyor.

Istanbul'dan Dünyaya: Çizgilerle Geçen Bir Ömür

1936 yılında İstanbul'da doğan **Erdogan Başol**, grafik mizaha olan tutkusunu çok genç yaşta keşfetti. İlk karikatürü, henüz 16 yaşındayken, 1952 yılında popüler haftalık dergi **Hafta**'da yayımlandı. Bu ilk kıvılcım; yirmi yıl aşkın bir süreye yayılan parlak ve

son derece disiplinli bir kariyeri ateşledi. Türk mizahının altın çağı boyunca **Başol**; **Akbaba**, **Dolmuş**, **Tef**, **Taş** ve **Zübük** gibi ikonik mizah dergilerinin temel taşı niteliğindeki çizimlerinden biri oldu. Keskin zekası ve zarif, saldırgan olmayan ama son derece etkili tarzı, onu ülkesinin sosyal, siyasi ve kültürel gelişimini yakalayan tanıdık bir isim haline getirdi.

Küresel Bir Usta: Uluslararası Arenayı Fethetmek

Erdogan Başol'u asıl farklı kılan şey, yazısız karikatür konusundaki ustalığıydı. Mizahın evrensel bir insani özellik olduğunu erkenden fark ederek eserlerini metinden arındırdı; temiz çizgilerinin, usta işi kompozisyonlarının ve felsefi kavramlarının küresel izleyicilerle doğrudan konuşmasını sağladı. Bu evrensel yaklaşım, uluslararası festival çevrelerinde ona muazzam bir beğeni kazandı. On yıllar boyunca **Başol**, prestijli küresel yarışmalarda birincilik ödülleri, madalyalar ve mansiyonlar kazanarak

Türkiye'nin en saygın kültür elçilerinden biri oldu. Bu yarışmalar arasında şunlar yer almaktadır:

- **İtalya**: Dünyaca ünlü Marostica ve Bordighera festivalleri
 - **Bulgaristan**: Gabrovo'daki Mizah Müzesi.
 - **Kuzey Makedonya**: Üsküp Dünya Karikatür Galerisi
 - **Japonya**: Yomiuri Uluslararası Karikatür Yarışması
- Bunların yanı sıra **Belçika**, **Yugoslavya**, **Portekiz** ve daha birçok ülkedeki büyük sergi ve yarışmalarda da başarılar elde etti. Yarışmalar olmanın ötesinde **Başol**, küresel yarışmalara keskin gözünü ve adil karar yeteneğini taşıyarak saygın bir uluslararası jüri üyesi olarak sıkça görev yaptı ve yurt dışında çok sayıda kişisel sergi açtı.

Sanat Camiasının Direği ve Gençlerin Mentörü.

Başol, çizim masasının ötesinde, karikatürün kurumsal olarak büyümesinin de tutkulu bir savunucusuydu. **Karikatürçüler Derneği**'nin

yönetim kurulunda uzun yıllar hizmet vererek sanatçı hakları, ifade özgürlüğü ve grafik sanatlarının kültürel saygınlığı için mücadele etti. Ancak belki de bıraktığı en büyük miras, genç nesillere olan bağlılığıydı. **Başol**, çocuklar ve gençler için sık sık ulusal ve uluslararası karikatür yarışmaları düzenleyip jürilik yaptı; karikatür dünyasına adım atmak isteyen sayısız gence bizzat mentorluk ederek mizah meşalesinin gelecek nesillere güvenle aktarılmasını sağladı.

Mizahın Naif Devine Veda.

Cenazesinde meslektaşları, dostları ve kültür sektörü temsilcileri **Başol**'u sadece parlak bir görsel filozof olarak değil, aynı zamanda mütevazı, birleştirici ve sonsuz nezakete sahip bir insan olarak andılar.

Erdogan Başol'un vefatının ardından geriye, nesillere ilham veren ve karikatürün evrensel diliyle sınırları aşan zamansız çizimler kaldı.

Huzur içinde yatsın. ■

Kaynak: <https://feridundemir.org>

A Life Extending from Istanbul to the World:

The Universal Line of Humor Has Fallen Silent!

The international cartoon community has lost one of its most prominent and enduring voices. **Erdogan Başol**, the legendary **Turkish cartoonist**, award-winning **master**, and longtime executive of the **Turkish Cartoonists Association**, has passed away at the age of 90. He was laid to rest in Istanbul following an emotional funeral attended by his family, colleagues, and countless admirers from the world of art and satire. Known for his poignant, wordless humor that transcended geographical and linguistic boundaries, **Başol**'s passing marks the end of an era for both Turkish satire and global graphic art.

From Istanbul to the World: A Lifelong Journey of Lines.

Born in Istanbul in 1936, **Erdogan Başol** discovered his passion for graphic satire at a very young age. His first cartoon was published in 1952 in the popular **weekly magazine Hafta**

when he was just 16 years old. This initial spark ignited a brilliant, highly disciplined career that spanned more than seven decades. Throughout the golden age of Turkish satire, **Başol** became a cornerstone contributor to iconic satirical magazines such as **Akbaba**, **Dolmuş**, **Tef**, **Taş**, and **Zübük**. His sharp intellect and elegant, non-aggressive yet deeply impactful style established him as a household name, capturing the social, political, and cultural evolution of his homeland.

A Global Master: Conquering the International Arena.

What truly set **Erdogan Başol** apart was his mastery of wordless cartooning. Recognizing early on that humor is a universal human trait, he stripped his work of text, allowing his clean lines, masterful compositions, and philosophical concepts to speak directly to global audiences.

This universal approach earned him immense acclaim on the international festival circuit. Over the decades, **Başol** became one of **Turkey**'s most respected cultural ambassadors, winning top prizes, medals, and honorable mentions at prestigious global competitions, including:

- **Italy** – the world-renowned festivals of Marostica and Bordighera
- **Bulgaria** – The House of Humor and Satire in Gabrovo
- **North Macedonia** – The World Gallery of Cartoons in Skopje
- **Japan** – The Yomiuri

International Cartoon Contest as well as major exhibitions and competitions in **Belgium**, **Yugoslavia**, **Portugal**, and many other countries. In addition to competing, **Başol** frequently served as a respected international jury member, bringing his sharp eye and fair judgment to global contests, while also holding numerous solo exhibitions abroad.

A Pillar of the Artistic Community and Mentor to Youth.

Beyond his drafting table, **Başol** was a passionate advocate for the institutional growth of cartooning. He dedicated years of service to the executive board of the **Turkish Cartoonists Association**, fighting for artists' rights, freedom of expression, and the cultural prestige of graphic arts.

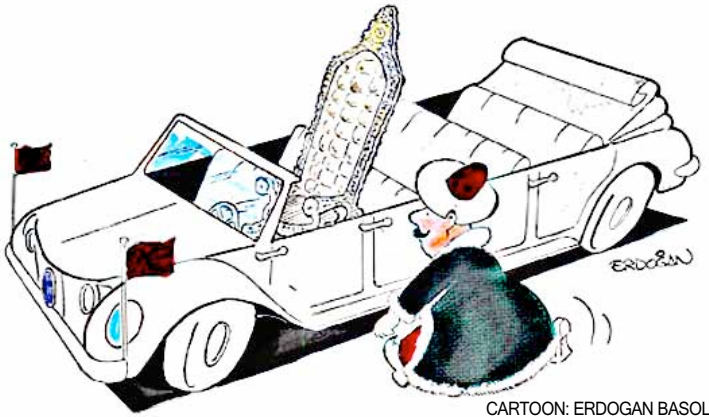
Perhaps his greatest legacy, however, was his dedication to younger generations. **Başol** frequently organized and judged national and international cartoon competitions for children and young adults, personally mentoring countless aspiring cartoonists and helping ensure that the torch of satire would safely pass to future generations.

Farewell to a Gentle Giant of Satire.

At his funeral, colleagues, friends, and representatives from the cultural sector remembered **Başol** not only as a brilliant visual philosopher, but also as a humble, unifying, and endlessly kind human being. In the wake of **Erdogan Başol**'s passing, what remains are timeless lines that inspired generations and transcended borders through the universal language of cartooning.

May he rest in peace. ■

Source: <https://feridundemir.org>

CARTOON: ERDOGAN BASOL

Türk karikatürünün duayenlerinden Erdoğan Başol ağabeyimizi kaybettik!

25 Mayıs'ta, 90 yaşındayken hayatını kaybeden ustamız ile en son 9 Mayıs'ta İstanbul'daki Karikatürcüler Derneği'nin Genel Kurulu'nda bir araya gelmiştik.

Uluslararası alanda da tanınan bir Türk karikatürcü olan, Türkiye'nin önemli usta çizerlerinden Erdoğan Başol 25 Mayıs'ta, 90 yaşındayken hayatını kaybetti.

Erdoğan Başol uzun yıllardır "fenamizah e-dergi" mize karikatürleriyle katkıda bulunmuştur.

Kendisiyle son olarak 9 Mayıs'ta, Türk Karikatürcüler Derneği'nin İstanbul'daki Genel Kurul'unda bir araya gelmiştik. Başol, görüşmemizde fenamizah için yeni karikatürlerini iletmişti. Kendisini saygıyla anıyoruz.

...

ERDOĞAN BAŞOL KİMDİR?

Erdoğan Başol, özellikle siyasi karikatürleriyle tanınan önemli Türk çizerlerden biridir. 1936 yılında İstanbul'da doğdu. Karikatürleri ilk kez 1952'de Karakedi ve Hafta dergilerinde yayımlandı ve ardından uzun yıllar boyunca hem Türkiye'de hem de yurtdışında birçok gazete ve dergide eserleri çıktı.

Başol'un çizgisi daha çok politik hiciv, toplumsal eleştiri ve sözsüz mizah üzerine kuruludur. Günlük siyasi karikatür alanında üretim yaptı; özellikle Akşam, Güneş, Cumhuriyet, Barometre ve Global gazetelerinde çalıştı.

1975 yılında dört çizer arkadaşıyla birlikte "Birleşik Karikatürcüler Grubu"nu kurdu. Bu grup, dönemin alternatif ve eleştirel karikatür anlayışını temsil eden oluşumlardan biri olarak kabul edilir. Aynı yıllarda grup sergilerine de katıldı.

Uluslararası alanda da tanınan bir çizerdir. Çalışmaları İtalya'daki Tolentino, Polonya'daki Varşova ve Bulgaristan'daki Gabrovo karikatür müzelerinde kalıcı koleksiyonlara kabul edildi.

Ayrıca Polonya, Hırvatistan ve Türkiye'de kişisel sergiler açtı; çok sayıda uluslararası yarışmada ödül aldı.

Yayımlanmış olan "Karmakarışık (1984)" ve "Kelamsız (2001)" adlı iki önemli karikatür albümü vardır...

PHOTOGRAPH: AZİZ YAVUZDOĞAN

Kendisiyle son olarak 9 Mayıs'ta, Türk Karikatürcüler Derneği'nin İstanbul'daki Genel Kurul'unda bir araya gelmiştik

Our team last met with the veteran artist on May 9 at the General Assembly of the Association of Turkish Cartoonists in Istanbul,

Master Turkish Cartoonist Erdoğan Başol Passes Away

Erdoğan Başol, a prominent master of Turkish cartoon art who gained international acclaim, passed away on May 25 at the age of 90. For many years, Başol contributed his works to the fenamizah e-magazine. Our team last met with the veteran artist on May 9 at the General Assembly of the Association of Turkish Cartoonists in Istanbul, where he shared his latest caricatures for upcoming publication. We honor his memory with the utmost respect.

Who Was Erdoğan Başol?

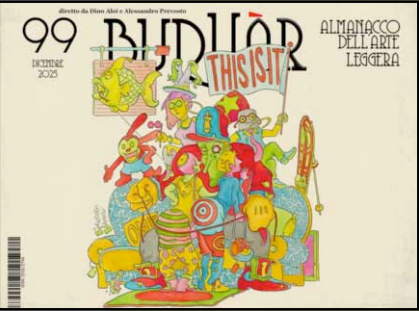
Erdoğan Başol was one of Turkey's most influential cartoonists, widely recognized for his political satire. Born in Istanbul in 1936, his illustrations were first published in 1952 in the magazines Karakedi and Hafta. Over a career spanning decades, his work was featured in numerous domestic and international newspapers and periodicals.

Başol's artistic style was deeply rooted in political satire, social commentary, and wordless humor. As a daily political cartoonist, he worked for several major Turkish newspapers, including Akşam, Güneş, Cumhuriyet, Barometre, and Global.

In 1975, Başol co-founded the "United Cartoonists Group" (Birleşik Karikatürcüler Grubu) alongside four fellow artists. The group became one of the key movements representing the alternative and critical cartoon style of the era, showcasing their work in various group exhibitions during those years.

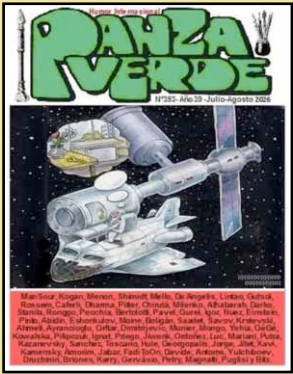
An internationally recognized figure in the cartoon world, Başol's pieces were accepted into the permanent collections of prestigious cartoon museums worldwide, including Tolentino in Italy, Warsaw in Poland, and Gabrovo in Bulgaria. He opened solo exhibitions in Poland, Croatia, and Turkey, and received numerous international awards throughout his career. He was also the author of two major published cartoon anthologies: "Karmakarışık" (Hodgepodge, 1984) and "Kelamsız" (Wordless, 2001).

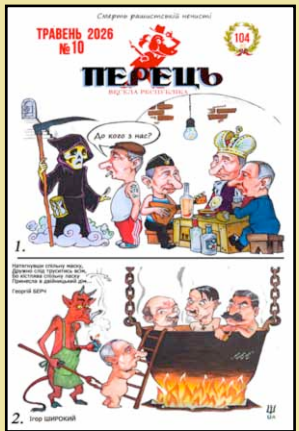
Buduar'ın 99.yeni sayısı çıktı.

İtalya'da, Alessandro Prevesto, Dino Aloï ve Marco De Angelis yönetiminde yayımlanan mizah dergisi "Buduar"ın yeni sayısı okurlarıyla buluştu.

Panza Verde'nin yeni sayısı...

Arjantin'de iki ayda bir yayınlanan mizah dergisi "Panza Verde"nin 393. sayısı yayımlandı.

"Pepper" in yeni sayısı...

Ukraynalı karikatürcü Valery Chmyriov yönetiminde dijital platformda yayımlanan mizah dergisinin 2026/10.sayısı çıktı.

Kıbrıs Karikatür Yarışması Albümü Yayımlandı.

13. Uluslararası "Zeytin Karikatür Yarışması"nın 2024 yılı albümü, katılımcılara resmi olarak dağıtıldı. Her yıl düzenlenen bu geleneksel yarışma, Girne Belediyesi ve Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği iş birliğiyle "Uluslararası Zeytin Mizah Şenliği" kapsamında gerçekleştiriliyor. Albümde bu yıl, dergimizin Genel Yayın Yönetmeni Aziz Yavuzdoğan'ı onurlandıran bilgilendirici özel bir bölümün yer alması dikkat çekiyor. Bu bölümde Yavuzdoğan'a, 1989-1994 yılları arasında Kuzey Kıbrıs'ta gazeteci olarak görev yaptığı dönemde çizdiği karikatürlerle Kıbrıs Türk mizahına sunduğu önemli katkılardan dolayı takdim edilen ödül öne çıkarılıyor. Bu anlamlı ödülün dolay Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği yönetim kurulundaki değerli meslektaşlarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Cyprus Cartoon Contest Album Published.

The 2024 album for the 13th International Cartoon Contest has been officially distributed to participants. The annual contest is traditionally organized as part of the "International Olive Humor Festival" in collaboration with the Kyrenia Municipality and the Turkish Cypriot Cartoonists Association. Notably, this year's album features a dedicated informative section honoring our magazine's Editor-in-Chief, Aziz Yavuzdoğan.

The feature highlights the award presented to Yavuzdoğan in recognition of his significant contributions to Turkish Cypriot humor through his cartoon work during his tenure as a journalist in Northern Cyprus between 1989 and 1994. We extend our sincere gratitude to our esteemed colleagues on the board of the Turkish Cypriot Cartoonists Association for this meaningful recognition.

Hintli Karikatürist BV Panduranga Rao'ya onursal doktora ünvanı verildi.

Dünyaca ünlü Hintli karikatürist BV Panduranga Rao, karikatür alanında "Dünya Kültürü ve Çevre Yoluyla Çevre Bilinci" konusundaki katkılarından dolayı prestijli bir Onursal Doktora ve üstün başan belgesi (fellowship certificate) ile ödüllendirildi. Ödül, Rao'ya Yeni Delhi'deki Koruma Komisyonu'nda düzenlenen bir törenle takdim edildi. Karikatüriste ödülünü, törene başkanlık olarak katılan ünlü Bollywood oyuncusu Sudesh Berry verdi. Bu onura layık görülmekten duyduğu büyük heyecan ve mutluluğu dile getiren 82 yaşındaki usta sanatçı, bu ödülün tüm karikatür camiası için çok önemli bir takdir ve başarı göstergesi olduğunu belirtti.

Indian Cartoonist BV Panduranga Rao Honored with Honorary Doctorate.

Renowned Indian cartoonist BV Panduranga Rao has been awarded a prestigious Honorary Doctorate, alongside a fellowship certificate recognizing his contributions to "Environmental Awareness Through World Culture and Environment" in the field of cartooning. The accolade was presented to Rao at a ceremony held at the Conservation Commission in New Delhi. The award was handed over by celebrated Bollywood actor Sudesh Berry, who attended the event as the chief guest. Expressing his profound excitement and gratitude upon receiving the honor, the 82-year-old veteran artist noted that the award serves as a significant recognition for the entire cartooning community.

Karikatürcüler Derneği Genel Kurulu İstanbul'da gerçekleşti.

Karikatürcüler Derneği'nin 46. Olağan Genel Kurulu, 02 Mayıs 2026 tarihinde, İstanbul'da, "Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Burhan Felek Konferans Salonu"nda gerçekleşti.

Türkiye'nin birçok şehirden karikatürcüler, derneğin 46. Genel Kurulu için İstanbul'da bir araya geldiler. Seçimli genel kurul, mevcut başkan **Metin Peker**'in yönetim listesinin kazanmasıyla sonuçlandı.

Genel Kurul sonrası karikatürcüler, **Armada Otel**'de akşam yemeğinde buluştular. Genel Kurul ve yemekli toplantı, uzun zaman birbirlerini görmeyen bazı karikatürcüler için bir fırsat oldu.

Fenamizah e-dergi olarak, **Karikatürcüler Derneği**'nin yeni yönetimine başarılar diliyoruz.

Umanız, bundan sonraki dönemde, çok daha başarılı, barışçıl ve iyi bir yönetim sergilenir.

The General Assembly of the Association of Turkish Cartoonists was held in Istanbul.

The 46th Ordinary General Assembly of the Association of Cartoonists was held on May 2, 2026, at the "Burhan Felek Conference Hall of the Journalists Association of Turkey" in Istanbul.

Cartoonists from various cities across Turkey gathered in Istanbul for the association's 46th General Assembly.

The elective assembly concluded with the victory of the management list led by the previous president, Metin Peker. Following the assembly, the cartoonists met for a dinner at the Armada Hotel.

Both the assembly and the dinner provided a wonderful opportunity for colleagues who had not seen each other in a long time to reconnect.

As the fenamizah e-magazine, we wish the new management of the Association of Cartoonists every success. We hope that the upcoming term will be marked by an even more successful, peaceful, and effective administration.

Dünyanın önde gelen karikatür akademisyeninin ardından...

John A. Lent ve Dünya Çizgi Sanatları.

Düşündüm de ne olmuş yani? Yıllardır kitap dosyaları bana, ben kitap dosyalarına bakıyorum. Çünkü yayıncılık pahalı bir uğraştır. (*Dijital Yayıncılıktan söz etmiyorum!*) Maddi imkanınız yoksa kitap, gazete, dergi yayınlamak çok zordur. Bu konuda yaşadığım sıkıntıları, çaresizlikleri, trajedileri 10 ciltlik kitap halinde anlatabilirim. Bu nedenle John A. Lent'in 25 yıldır ısrarla, sabırla ve çeşitli zorluklar ile, geleneksel ve pahalı baskı yöntemleri ile yayınladığı IJOCA'nın ve diğer kitaplarının önemi ve değeri çok çok büyüktür.

Bundan dolayı John A. Lent'e, Dünya Çizgi Sanatları için kitap, makale, araştırma yazısı, söyleşi üretip yayınladığı için milyonlarca kez teşekkür ediyorum. Çizerlerin veya yazarların görevi sadece çizmek veya sadece yazmak olabilir. Ancak, herşey yazmak ve çizmek ile bitmiyor. Çizilen veya yazılanları yayınlamak geniş kitlelere, kütüphanelere, üniversitelere, çizgi sanatları örgütlerine iletmek, gelecek kuşaklara belge, kaynak ve arşiv bırakmak önemlidir. Üstelik bu yayınları geleneksel ve pahalı baskı yöntemi ile basmak, yaymak ve arşivlere kazandırmak çok daha önemlidir.

1990 yılından günümüze 33 yıl geçti. Her alanda olduğu gibi Çizgi Sanatları alanında da geleneksel yayıncılıktan dijital yayıncılığa geçildi. Gazetelere, dergilere, yarışmalara, sergilere geleneksel posta ile değil dijital teknoloji ile, Email, WhatsApp, Twitter, LinkedIn vd. elektronik iletişim araçları ile bilgiler ve görseller gönderme dönemlerine geçildi. Çizgi Sanatları alanında on binlerce dijital albüm, dijital dergi, dijital gazete, web sitesi yayımlandı ve yayınlamaya devam ediyor. Peki, bu dijital yayınlardan arşivlere ne kaldı? Bana göre çok çok az dijital arşiv kalmıştır. Çünkü dijital üretimlerin arşivi yoktur. Olsa bile ulaşmak zordur. Ulaşsa bile virüs bulaşmıştır, silinmiştir, bozulmuştur veya bilgisayarların hafızasından uçup gitmiştir. Sonuç olarak: Sıfır sıfır elde var sıfır!

30 yıl önce kaydedilen dijital arşivlere ulaşmak mümkün değildir. Dijital yayınları satan kitapçıları veya internet alışveriş siteleri yoktur. Dijital yayınlara arşivini biriktiren kütüphaneler veya sahaf da yoktur ya! Diğer dijital üretimlerde olduğu gibi, Dünya Çizgi Sanatları'nın dijital arşivleri de 1995 yılından sonra katledilmiştir ve katledilmeye devam edilecektir. Ama IJOCA dergisinin tüm sayıları Amerika, Avrupa, Asya, Avustralya, Afrika

kıtalarındaki birçok ülkedeki özel ve kurumsal arşivlerde, kütüphanelerde, üniversitelerde, sahafalarda bulunmaktadır ve yüzyıllarca bulunmaya devam edecektir.

John A. Lent, Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği ile Girne Belediyesi tarafından, 2008 ve 2015 yıllarında Kıbrıs'ta düzenlenen Uluslararası Zeytin Karikatürleri Yarışması'nda iki kez Uluslararası Seçici Kurul Başkanı olarak görev yapmıştır. John A. Lent ile bu iki karikatür yarışması nedeniyle şahsen tanışık, sohbet ettik, röportajlar yaptık, kültürel geziler gerçekleştirdik. Böylelikle hem dostluğumuz güçlendi hem de John A. Lent'i daha yakından tanımak onuruna eriştik. Mütevazı, sevecen, esprili, saygılı, baba şefkati ile davranan bir kişilik John A. Lent. Gösteriş, böbürlenmeyi, övülmeyi sevmiyor. Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin sözü gibidir: "Olduğun gibi görün, görüldüğün gibi ol." Kişiliği ile, yazıları ile, araştırmaları ile, yayıncılığı ile Dünya Çizgi Sanatları'na önemli katkılar sağlayan IJOCA'NIN LENT'e nice yıldönümleri diliyoruz... ■

(Uluslararası Çizgi Roman Sanatı Dergisi (IJOCA), Cilt 25, No. 2, Sonbahar / Kış 2023, Pensilvanya - ABD.)

Hüseyin Çakmak & John A. Lent

After the passing of the world's leading comic and cartoon scholar...

John A. Lent and World Comic Arts.

So what if I've thought about it? For years, book drafts have been looking at me, and I've been looking at book drafts. Because publishing is an expensive endeavor. (*I'm not talking about digital publishing!*) If you don't have financial means, it is very difficult to publish books, newspapers, or magazines. I could write a 10-volume book series about the hardships, helplessness, and tragedies I have experienced in this regard. For this reason, the importance and value of IJOCA and other books, which John A. Lent has been publishing for 25 years with persistence, patience, and despite various difficulties through traditional and expensive printing methods, is immense. Therefore, I thank John A. Lent millions of times for producing and publishing books, articles, research papers, and interviews for the World

Comic Art. The duty of cartoonists or writers might only be to draw or only to write. However, it doesn't just end with writing and drawing everything. It is highly important to transmit what is drawn or written to broad audiences, libraries, universities, and comic art organizations by publishing them, and to leave documents, sources, and archives for future generations. Moreover, printing these publications with traditional and expensive printing methods, distributing them, and bringing them into archives is much more important.

33 years have passed from 1990 to the present. As in every field, a transition from traditional publishing to digital publishing has occurred in the field of Comic Arts as well. The era of sending information and visuals to newspapers, magazines, competitions, and exhibitions via traditional mail has been replaced by digital technology tools like Email, WhatsApp, Twitter, LinkedIn, etc. Hundreds of thousands of digital albums, digital magazines, and websites have been published and continue to be published in the field of Comic Arts. So, what is left from these digital publications for the archives? In my opinion, very little digital archive remains. Because digital productions do not have an archive. Even if they do, they are difficult to access. Even if accessed, viruses have infected them, they have been deleted, corrupted, or have

vanished from the memory of computers. As a result: Zero plus zero equals zero! It is not possible to access digital archives recorded 30 years ago. There are no bookstores or online shopping sites that sell digital publications. There are also no libraries or secondhand booksellers (sahaf) that accumulate archives of digital publications! Just like other digital productions, the digital archives of World Comic Art have been slaughtered after 1995 and will continue to be slaughtered. But all issues of IJOCA magazine are located in private and institutional archives, libraries, universities, and secondhand booksellers in many countries across the continents of America, Europe, Asia, Australia, and Africa and they will continue to exist for centuries.

John A. Lent served twice as the International Selection Committee President in the International Olive Cartoons Contest organized in Cyprus in 2008 and 2015 by the Association of Turkish Cypriot Cartoonists and the Municipality of Girne. Due to these two cartoon contests, we met John A. Lent personally, chatted, conducted interviews, and went on cultural trips. Thus, both our friendship grew stronger and we had the honor of getting to know John A. Lent more closely. John A. Lent was a personality who acted with modesty, affection, humor, respect, and fatherly warmth. He does not like showing off, boasting, or being praised. He is just like the saying of Hz. Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî: "Appear as you are, be as you appear." With his personality, his writings, his research, and his publishing, I wish many more anniversaries to IJOCA'S LENT, who has made significant contributions to the World Comic Art. ■

(Uluslararası Çizgi Roman Sanatı Dergisi (IJOCA), Cilt 25, No. 2, Sonbahar / Kış 2023, Pensilvanya - ABD.)

Karikatürün öncü Akademisyeni Dr. John A. Lent hayatını kaybetti.

Kitle iletişimi, uluslararası çizgi roman sanatı, karikatür ve animasyon araştırmaları alanında dünyanın önde gelen ve öncü akademisyenlerinden biri olan Dr. John A. Lent, 16 Mayıs'ta vefat etti. Dr. Lent, çizgi roman sanatı ve karikatürün akademik birer disiplin olarak kabul edilmesinde ve bunların küresel ölçekte incelenmesinde anıtsal bir rol oynadı. 1998 yılında *International Journal of Comic Art (Uluslararası Çizgi Roman Sanatı Dergisi)* adlı yayını kurarak genel yayın yönetmenliğini üstlendi ve karikatür, çizgi roman ile animasyon üzerine akademik makaleler için dünyanın en prestijli platformunu hayata geçirdi. Dr. Lent, parlak kariyeri boyunca 80'den fazla kitap ve yüzlerce makale-yet imza attı.

Dr. John A. Lent

Pioneering Cartoon and Animation Scholar Dr. John A. Lent Passed Away!

Dr. John A. Lent, one of the world's leading and most pioneering scholars in the fields of mass communication, international comic art, cartoons, and animation research, passed away on May 16.

Dr. Lent played a monumental role in establishing comic art and cartoons as recognized academic disciplines and examining them on a global scale. In 1998, he founded the *International Journal of Comic Art*, serving as its editor-in-chief and establishing the world's most prestigious platform for academic articles on cartoons, comics, and animation.

Throughout his illustrious career, Dr. Lent authored more than 80 books and hundreds of articles.

Umoristi a Marostica'da "Umut" sergisi.

9 Mayıs'ta açılışı gerçekleştirilen ve İtalyan sanatçı Mariagrazia Gio Quaranta'ya ithaf edilen, 52.si düzenlenen uluslararası "Umoristi a Marostica" mizahi grafik çalışmalar sergisi 7 Haziran'a kadar sürecek. 9 Mayıs - 7 Haziran tarihleri arasında düzenlenen etkinlikte, dünyanın 62 ülkesinden seçilen bu ve diğer pek çok grafik çalışma, Marostica'daki Castello Superiore'de sergilenmektedir. Bu sergi, grafik mizahın evrensel dili aracılığıyla, "Umut" temasının farklı kültürlere ve duyarlılıklara nasıl hitap edebileceğini anlatan adeta bir dünya haritası niteliğindedir. Marostica Mizahçıları'nın 52. edisyonu, aynı zamanda illüstratör ve Jüri Başkanı olan Mariagrazia Gio Quaranta'nın Yazar Salonu'na da ev sahipliği yapıyor. Mimarlık eğitimi alan Gio, çocukluğundan beri karikatür ve grafik mizaha derin bir tutku duyuyor. Kariyeri uluslararası ödüllerle dolu: World Press Cartoon'da Büyük Ödül (Grand Prix), Bordighera Uluslararası Mizah Salonu'nda Altın Hurma (Golden Date), Türkiye'deki Nasreddin Hoca Yarışması'nda Onur Ödülü ve tam on yıl önce tam da burada, Marostica'da aldığı "Marco Sartore" Özel Ödülü bunlardan sadece birkaçı. Sanatçı, Fanyblog, Buduàr, Mundiario ve Fenamizah dahil olmak üzere çeşitli çevrimiçi dergilerle iş birliği yapıyor. "Umoristi a Marostica", Marosticense Grafik Grubu tarafından, Marostica Belediyesi iş birliği ve Fondazione Banca Popolare di Marostica Volksbank'ın desteğiyle düzenlenmektedir.

Mariagrazia Quaranta GIO & Alessandro Gatto

"Umoristi a Marostica" Showcases "Hope" in Its 52nd Edition.

The 52nd edition of "Umoristi a Marostica," the prestigious international exhibition of humorous graphic arts, officially opened on May 9. Dedicated to the acclaimed Italian artist Mariagrazia Gio Quaranta, the exhibition will run through June 7. During the event, a curated selection of graphic works from 62 countries worldwide will be on display at the Castello Superiore in Marostica. Through the universal language of graphic humor, the exhibition serves as a global map illustrating how the theme of "Hope" resonates across diverse cultures and sensibilities. The 52nd edition of the festival also hosts the "Author's Salon" dedicated to Mariagrazia Gio Quaranta, who serves as both an illustrator and the jury president for the event. With a background in architecture, Gio has held a profound passion for caricature and graphic humor since childhood.

Her distinguished career is decorated with numerous international accolades, including: • The Grand Prix at the World Press Cartoon, • The Golden Date at the Bordighera International Humor Salon, • The Honorary Award at the Nasreddin Hodja Contest in Türkiye, • The "Marco Sartore" Special Prize, awarded to her right here in Marostica exactly a decade ago. The artist also collaborates with various online publications, including Fanyblog, Buduàr, Mundiario, and Fenamizah. "Umoristi a Marostica" is organized by the Gruppo Grafico Marosticense, in collaboration with the Municipality of Marostica and with the support of the Fondazione Banca Popolare di Marostica Volksbank.

Damir Novak'ı anma sergisi.

Geçtiğimiz Şubat ayında vefat eden Hırvat karikatürist Damir Novak anısına bir karikatür sergisi düzenleniyor. 5 Haziran'da, NK Mali Mihaljevec futbol kulübü mekanında açılış yapılacak serginin sponsorluğunu Mali Mihaljevec Kadınlar Derneği ve Sv. Juraj na Bregu Belediyesi üstlenmektedir. Dünya karikatüründe iz bırakmış bir çizer olan, fenamizah'taki eserleriyle de bilinen, Damir Novak'ın çizgi dolu ruhu ve çizgileri yaşamaya devam ediyor.

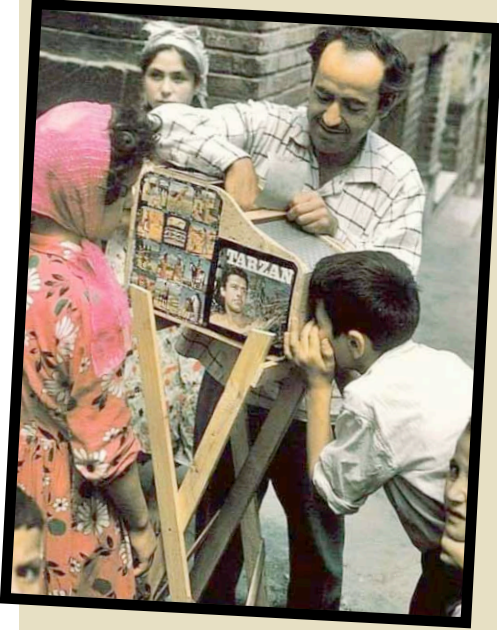
Damir Novak Memorial Cartoon Exhibition.

A cartoon exhibition is being organized in memory of the Croatian cartoonist Damir Novak, who passed away last February. Opening on June 5th at the NK Mali Mihaljevec football club venue, the exhibition is sponsored by the Mali Mihaljevec Women's Association and the Municipality of Sv. Juraj na Bregu. As a cartoonist who left a lasting mark on the world of cartooning and was well-known for his works in fenamizah, Damir Novak's art and line-filled spirit continue to live on.

Damir Novak

Snapshot

1970'lerin Türkiye'sinde bir sokak sinemasında performans sergileyen bir adam ve çocuklar...

TURKEY OF THE 1970's / A man and children performing in a street cinema in Turkey.

- Çok yaşa! - Sen de gör...

Hapşırın kişilere, neden "Çok yaşa!" denir? Eski çağlarda, insanlar hapşırınca, ruhunun ya da canının, burmundan çıkıp gideceğine inanılırdı. Can burundan çıkınca kişi ölmüş.

Hani çok yorulmuş kişiler de, kötü durumda olduklarını "**canım bumumda**" diye açıklar ya... Hapşırana çok yaşa demek, o eski çağlardan günümüze kadar gelmiş bir alışkanlık imiş.

Necati Güngör

apolitikler

BEN ERKEĞİN ZEKİ OLANINI TERCİH EDERİM...

BIRAK BU OKSİTOSİN AYAKLARINI! BEN DE KADININ GÜZEL OLANINI.. HELE Bİ BAK BU YANA.

ENTERESAN LAFLAR...

Bugün yediğim hurmalar, dünkünden daha pahalıydı!

~ Arman Sorman

Elena Ospina, Colombia

DÜŞÜNÜYORUM!

Altan ağabeyden Okifax anısı...

by Necati Güngör

Elektronik aletler konusunda bir öncüydü Altan abi... Biz her türlü elektronik aleti ilk onda gördük hep... 80'li yıllarda İstanbul'da bayağı karlı bir kış olmuş, adeta hayat durmuş, kimse evinden çıkıp işine gidememişti bir kaç gün boyu... İşte böylesine hayatın durduğu, kimsenin çalıştığı gazeteye bile ulaşamadığı bu günlerde Milliyet'in spor sayfasına bir de baktım ki Altan ağabey gene karikatürünü çizebilmiş...

Fakat karikatürün altına; "Okifax+Altan Erbulak" diye bir imza atmış... O zaman; "Allah allah Altan abi acaba Okifax diye bir Japonun esprisini mi çizmiş?" diye düşünmüştüm saf saf... Çünkü o dönem bizler henüz "Faks" diye birşey bilmiyorduk... Bizler henüz faks nedir bilmezken Altan abi, o karakışta evinden faksla karikatürünü yollamayı başarmıştı...

Köşeyazarları bile yazılarını gazetelerine ulaştıramamışlar, köşeleri boş çıkmıştı o günlerde. O imzadaki "Okifax" da Altan abinin faksının markasıydı işte... Okifax'ı espriyi veren bir Japon zannettiğimi daha sonra kendisine söylediğimde karşılıklı olarak epeyce gülmüştük...

AGENDA OF TÜRKİYE

aziz yavuzdoğan

ŞİİR NASIL OLMALI?

Şiir öz olmalı
Laf kalabalığına boğulmamalı
Yazana okuyana hem kulak hem göz olmalı
Düşünce ve duygularımızı en iyi dile getiren söz olmalı
Saman alevi değil köz olmalı
Sanat değeri taşınmalı, sevgi ve dostluk aşılmalı
Gerçekleri apaçık anlatmamalı, sezdirmeli
Okuyucuları ayılı yıldızlı gecelerde gezdirmeli
Sadece ben sen değil biz olmalı

Omar Zevallos, Peru

● CARICATURE VAN GOGH

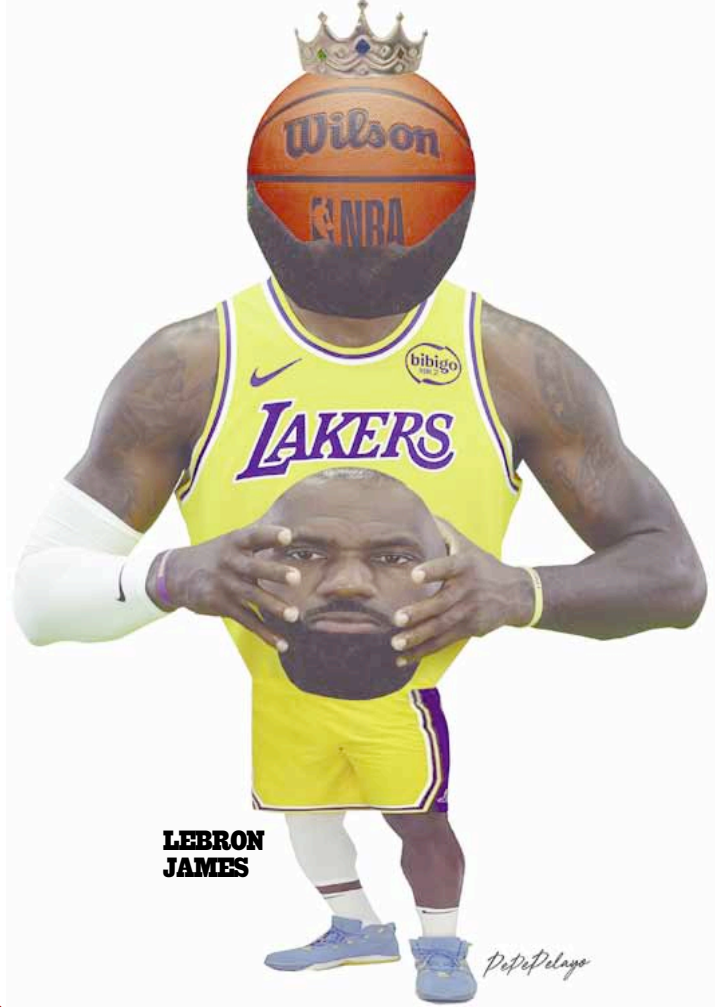
Facial Treatments

by Pepe Pelayo (Chile)

Şiir'den yayın yapan "Humor Sapiens" dijital mizah platformunun genel yayın yönetmeni Pepe Pelayo'nun "fenamizah e-dergi" için "Facial Treatments" (*Yüz Bakımları*) adlı, görsel metafora, kavramsal mizaha ve grafik gerçeküstüçülüğe yakın mizahi foto-montajları.

Humorous photo-montages titled 'Facial Treatments' by Pepe Pelayo, editor-in-chief of the Chile-based digital humor platform 'Humor Sapiens,' created for 'fenamizah e-magazine.' These works lean closely toward visual metaphor, conceptual humor, and graphic surrealism.

Nasif Ahmed, Bangladesh

• Dualarla şerefe!

• CHP'li belediye başkanı ve bazı politikacıların da katıldığı, emekli bir imamın da "bol ve bereketli kazanç" duaları eşliğinde, Muğla'nın Fethiye ilçesindeki bir meyhane açılışı, ülkenin başka gündemi yokmuş gibi büyük tepki topladı. Neyse ki; ekonomik kriz sebebiyle kapanan çok sayıda iş yeri ve fabrikaların olduğu ülkede, her ne olursa olsun, meyhane de olsa istihdam oluşturan bir mekanın açılmış olması sevindirici...

• Godot'yu beklerken...

• Hazine ve Maliye Bakanı **Mehmet Şimşek**, hane halkının ve reel sektörün enflasyon beklentilerinin mayısta iyileştiğini belirtip "**Beklentilerdeki iyileşmeyi kalıcı hale getirmek için dezenflasyon sürecini destekleyen politikalarımızı kararlılıkla uygulamaya devam edeceğiz.**" dedi. Devamlı iyileşiyoruz zaten. Yıllardır kim hasta ettiyse artık!

• Affet ya da istifaet!

• ABD Ulusal İstihbarat Direktörü **Tulsi Gabbard**, görevinden istifa ettiğini açıklamış. **Gabbard**'ın İran savaş konusundaki ABD Başkanı **Donald Trump** ile görüş ayrılığı yaşadığı iddia ediliyormuş. Demek ki ABD'de "görevden affını istemek" yerine doğrudan "istifa" edilebiliyor.

• Satılık merdiven...

• Fransa'da bir zamanlar **Eyfel Kulesi**'nin iki ve üçüncü katlarını birbirine bağlayan merdiven açık artırmada 450 bin avroya (yaklaşık 24 milyon lira) satılmış. Fransızlar, "**Ülkede ne var ne yok, satıyorlar**" diye protesto etmeye başlamadılar henüz.

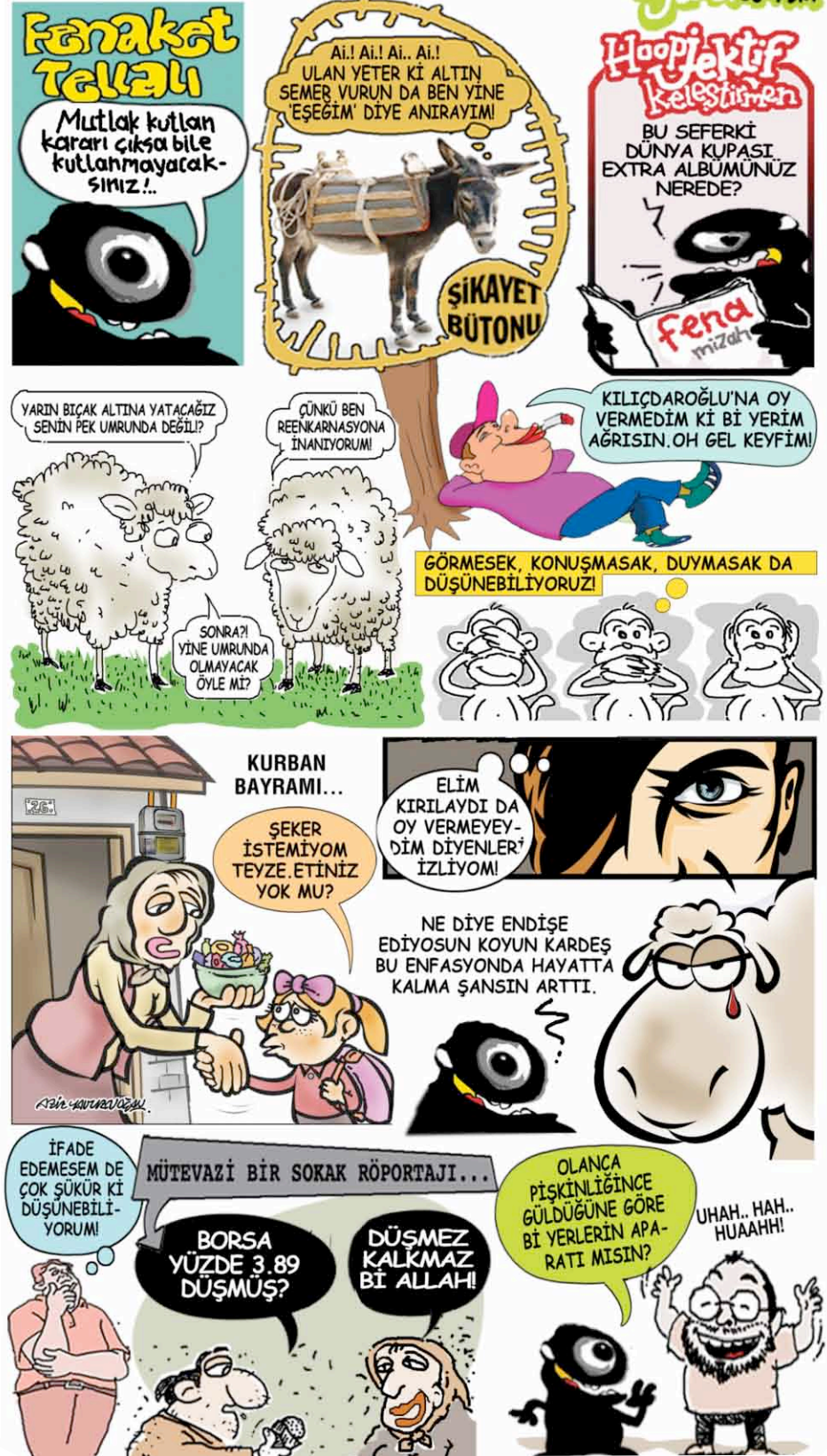
• Kapatılan Üniversite...

• **İstanbul Bilgi Üniversitesi**'nin faaliyet izni, cumhurbaşkanlığı kararıyla kaldırılmış. Resmi gazetede yayımlanan karara ilişkin, üniversite yönetimi yerine en düzgün açıklamanın okulun güvenlik görevlisinden gelmesi, ülkenin nasıl yönetildiğini apaçık ortaya koyuyor esasında.

FENA HALDE MEMLEKET

AKLA ZİYAN OLSAK DA, YAŞIYORUZ BEREKET... evet! Aziz Yavuzdoğan

Saka bir Yana HEPSİ GERÇEK!

TARIK DURSUN K.

YILMAZ GÜNEY

Ben de kralım, abey!..

Altmışlı yılların ortaları... Yeşilçam'ın yakışıklı çocuğu Ayhan Işık'ın krallığını ilan ettiği, sinema seyircilerinin gönlüne taht kurduğu yıllar...

Dahası Ekrem Bora'lar, Orhan Günşiray'lar, Efgân Efekan'lar, Göksel Arsoy'lar, Ediz Hun'lar, suretlerinin yansıdığı beyazperdeyi yakışıklılığıyla adeta yakmaktadırlar.

Onca yakışıklının ortasında, küt burunlu, esmer, kavruk bir Adanalı kendi yıldızını parlatmaya çalışır.

O yıllarda Milliyet gazetesinde yayıncılık ve yazarlık yapan Tarık Dursun K., Yılmaz Güney'i "âlemdeki" ilk günlerinden beri tanımakta ve onun, onca yakışıklı arasında kendine yer açma çabasını ilgiyle izlemektedir. Aynı film şirketinde kapı yoldaşlığı etmişlikleri de vardı.

Tarık Dursun, Milliyet için Yılmaz Güney'le bir röportaj yapar. Yılmaz, sinemada iddialıdır. "Bir

gün bu Yeşilçam'ın kralı olacağım!" der.

"İyi ama, Yeşilçam'da zaten bir kral var," diye sorar Tarık Dursun. "Üstelik senden çok daha yakışıklı. Verir mi sana krallığı?"

Yılmaz tutkuludur:

"Olsun! Ben de çirkin kral olurum abey!" yanıtını verir.

Sonradan Yılmaz Güney'in lakabı olacak bu nitelemeyi, o an telaffuz etmiştir ilk kez.

Tarık Dursun gazeteğe döner, daktilosuna kâğıdı takar ve röportajının başlığını yazar: "Çirkin Kral!"

Ertesi gün gazete sayfasında herkesin okuduğu bu sıfatı, ölünceye dek gururla taşıyacaktı Yılmaz Güney.

Diyarbakır uşağı yol yapıyor...

Adı, Mıgırdıç Margosyan. Diyarbakırlı. İlk hikâye kitabı "Gâvur Mahallesi" hikâye sanatı açısından acemilikler, yanlışlar içerse de, naif, otantik bir tat taşıyordu. Yine de ilgi gördü, hakkında olumlu yazılar çıktı. Bu olumlu karşılığın yüreklendirmesiyle olacak, ikinci kitabını çıkardı: "Söyle Margos Nerelisen?"

Bu ikinci kitabın yayımlandığı yıl, "Milliyet Sanat Dergisi" benden, o yılın hikâye kitaplarını değerlendiren bir yazı yazmamı istedi.

Kitapları toplayıp gözden geçirdim, izlenimlerimi tek tek yazdım. Margosyan'ın ikinci kitabında bir ilerleme vardı: Anlatımı rahatlamıştı. Olumlu izlenimlerimi kâğıda aktardım, dergide yayımlandı.

Birkaç gün sonra Milliyet Yayınları'na bir telefon geldi. Mıgırdıç Margosyan, kitabıyla ilgili yazdıklarım dolayısıyla teşekkür için aramıştı. Mültefit ve içtenlikli görünüyordu teşekkür ederken. Görüşmek ve tanışmak istiyordu benimle. Kendisini ararsam Aras Yayıncılık'ta bulabileceğimi belirtiyordu.

Aras Yayınları Galata'da, hemşerim Hırant Dink'in yayıneviydi. Bir kez Hırant götürmüştü... Ama iş yoğunluğu nedeniyle ikinci bir kez uğrama fırsatı bulamadım; Margosyan'la yüz yüze görüşemedik. İyi ki de gitmemişim!

Bir gün Kadıköy'den Karaköy'e giden vapura binerken rastladım. Ben onu resimlerinden tanıyordum. Gittim, yanına oturdum, kendimi tanıttım. Beni tanıymıyordu. Telefonda konuştuğumuzu söyledim.

- Beni her gün yüzlerce hayranım arar... dedi. Kendisini her arayamı hatırlayamazmış!

-Ben aramadım, sen arayıp tanışmak istediğini söyledin, dedim.

Kabul etmiyordu böyle bir konuşmayı. Yalan söylüyordum yani...

Şaka mı yapıyor diye baktım; hayır, ciddiye. Yanından kalkıp başka yere oturdum. Diyarbakır'da mahalle çocukları kavga ederken, "Üle sen Diyarbakır uşağına yol yapıysen, allahsız?" diye kafa tutarlardı. Mıgırdıç da, Diyarbakır uşağı olarak bize yol yapıyordu zahir!

Müzik dahisiydi, gıdasızlıktan öldü...

Müzik dâhisi Mozart o kadar yoksuldu ki, oturduğu berbat odayı ısıtılmak için odun alamıyor, elleri donmasın diye yün çoraplar geçirerek çalışıyordu. Bu durumdayken adını ölümsüzleştiren besteler yapıyordu.

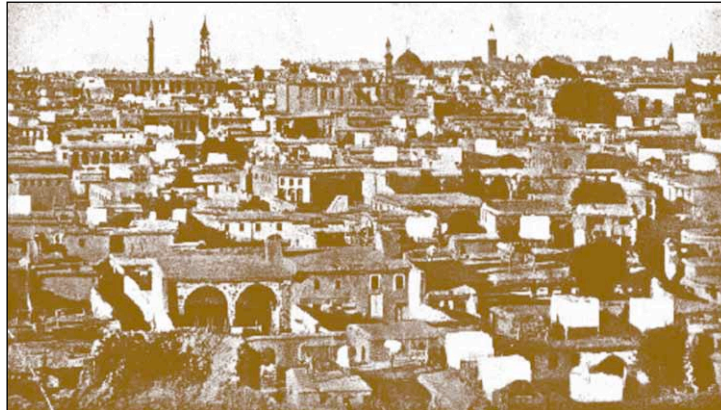
Gelgelelim soğuk, açlık, gıdasızlık gücünü tüketiyordu. O büyük yetenek, otuz beş yaşında, yeterli besin alamadığı için öldü!

Yoksullar gibi gömüldü. Cenaze gideri yalnızca üç dolar on sent tutardıydı. Çam tahtasından tabutunun ardında yalnızca

altı kişi vardı. Yağmur başlayınca onlar da mezarlığa kadar gitmekten korkarak geri döndü.

MOZART

BOSNIAN

- Medijsko opismenjavanje: Neobrazovanim ljudima (narodima) mogu vladati i majmuni. Na vlasti.
- Medijsko opismenjavanje: Donald J. Trump je Antikrist, rekoše. A šta ćemo sa Natanjahuom?
- Medijsko opismenjavanje: Treći svjetski rat je pred vratima, rekoše. Zbog čega nam trebaju vrata?
- Medijsko opismenjavanje: Dolazi novi Mesija, poslije Armagedona na Srednjem Istoku, ali i Svijetu. Pitam se, kome će propovijedati?
- Medijsko opismenjavanje: "Veliki Izrael je kao Velika Srbija. Mit koji se implozijom zove."

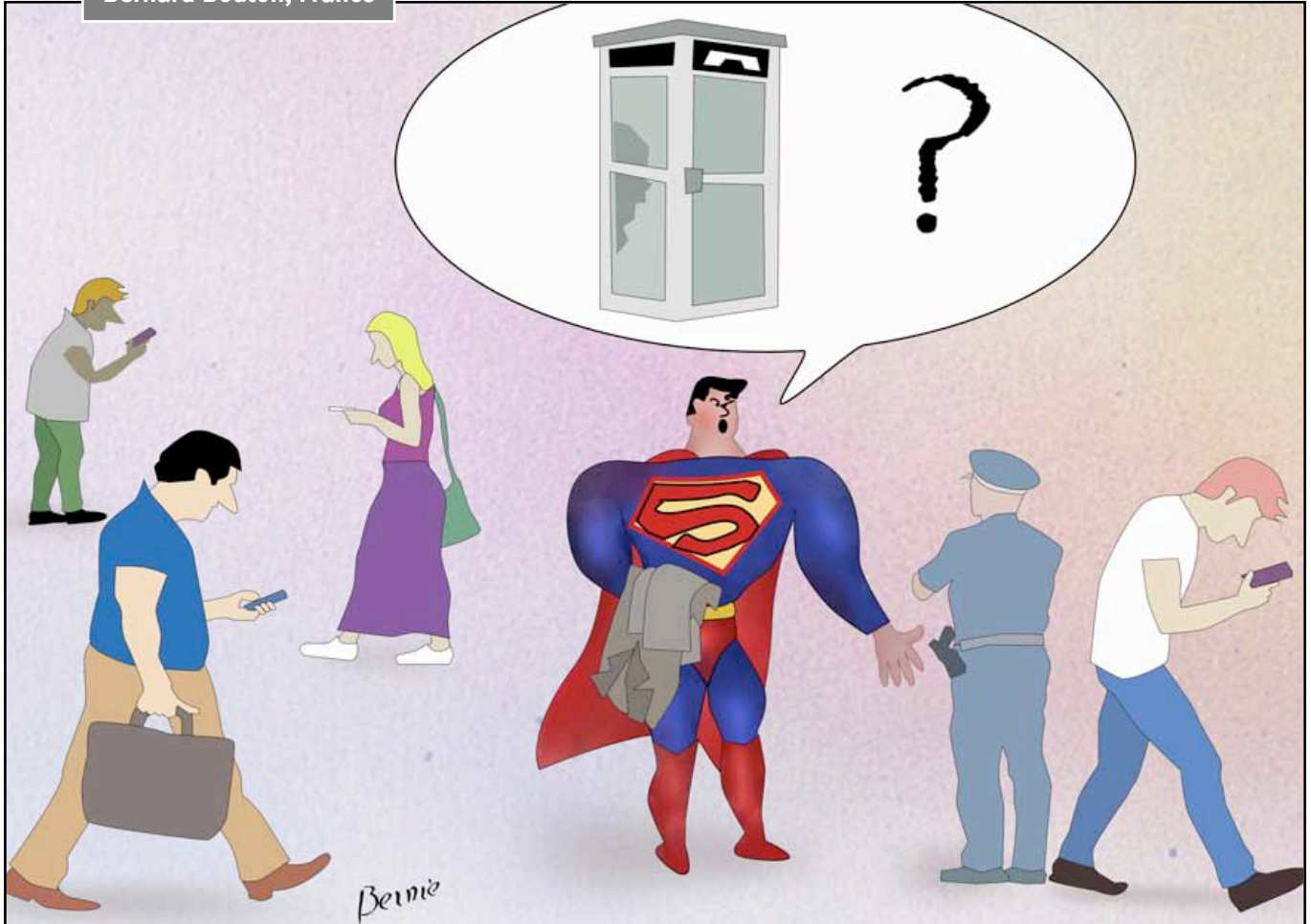

ENGLISH

- Media literacy: Uneducated people (nations) can be ruled by monkeys. In power.
- Media literacy: Donald J. Trump is the Antichrist, they said. And what will we do with Netanyahu?
- Media literacy: World War III is just around the corner, they said. Why do we need door?
- Media literacy: The new Messiah is coming, after Armageddon in the Middle East and the World. I wonder, to whom he will preach to?
- Media literacy: Greater Israel is like Greater Serbia. A myth called implosion.

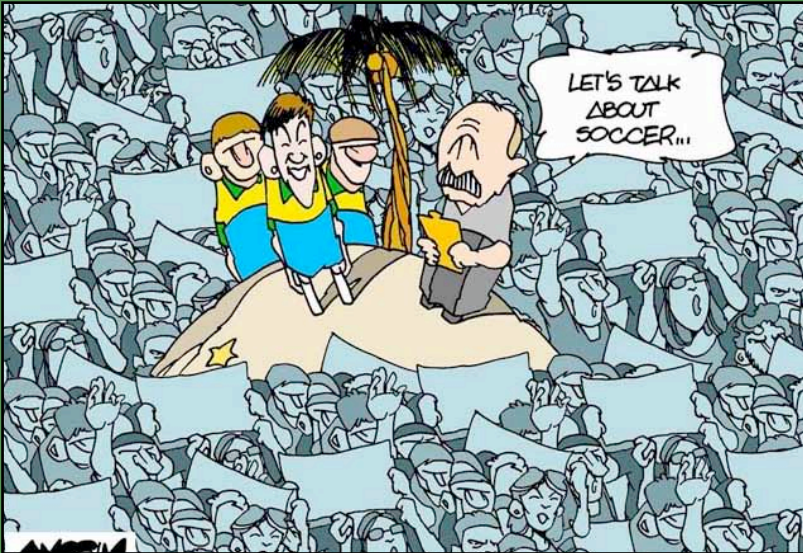
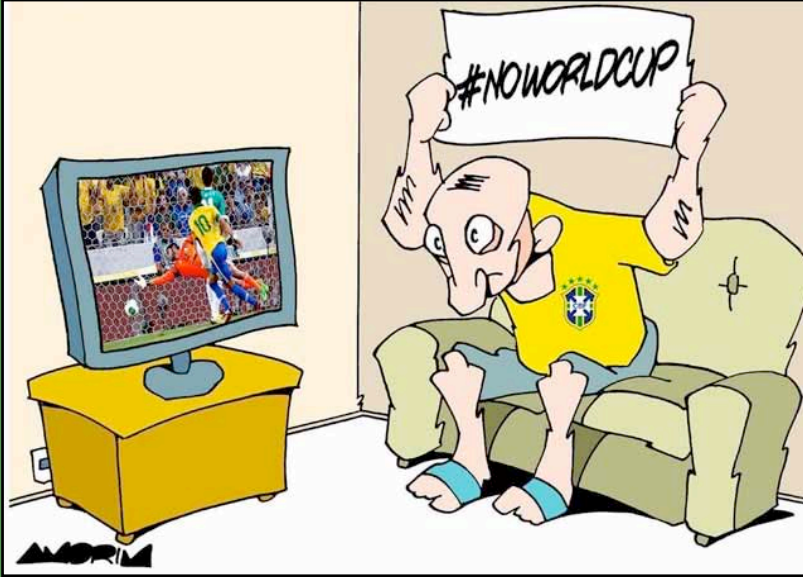
TURKISH • **Medya okuryazarlığı: Eğitimsiz halklar (uluslar), maymunlar tarafından yönetilebilir. İktisat/İktidar koltuğunda.** • **Medya okuryazarlığı: Donald J. Trump'ın Deccal olduğunu söylediler. Peki Netanyahu'yu ne yapacağız?** • **Medya okuryazarlığı: Üçüncü Dünya Savaşı eli kulağında dediler. (O zaman) Kapıya ne gerek var?** • **Medya okuryazarlığı: Orta Doğu'daki ve dünyadaki Armagedon'dan (kıyamet savaşından) sonra yeni Mesih geliyor. Merak ediyorum, kime vaaz verecek?** • **Medya okuryazarlığı: Büyük İsrail, Büyük Sırbistan gibidir. Adına "içten doğru patlama" (içten çöküş) denilen bir mit.**

Bernard Bouton, France

Carlos Amorim, Brasil

AMORIM CARTOONS

Haziran'ın tuhaf ama gerçek yüzü!

Haziran ayı, dünya genelinde hem eğlenceli hem de "gerçek mi bu?" dedirten pek çok olaya sahne olmuş. İşte farklı yıllardan seçilmiş bazı komik ve tuhaf Haziran olayları:

- **Ayı, markete girdi (ABD, Haziran 2023)**
Amerikan siyah ayısı bir süpermarkete girip rafları karıştırdı. Özellikle abur cubur bölümüne yönelen ayı, güvenlik kamerasına yakalandı. Olay sonrası çalışanlar "müşteri seçiciydi" diye espri yaptı.
 - **Araba kendi kendine kaçtı (İngiltere, Haziran 2019)**
El frenini çekmeyi unutan bir sürücünün aracı, boş yolda kendi kendine ilerleyip bir dükkânın önünde durdu. Olayı izleyenler bunun bir "hayalet araba" şakası olduğunu sandı.
 - **Keçi karakola çıktı (Hindistan, Haziran 2022)**
Keçi bir polis karakoluna girip masaların üzerindeki evrakları yemeye başladı. Polisler bir süre ne yapacaklarını şaşırıldı; olay sosyal medyada viral oldu.
 - **Yanlış mezuniyet (ABD, Haziran 2018)**
Bir öğrenci, yanlış isim anons edilmesine rağmen sahneye çıkıp diplomasını aldı. Kimse durumu fark etmeyince olay tören sonrasında ortaya çıktı.
 - **Penguen otoyolda (Güney Afrika, Haziran 2021)**
Afrika pengueni otoyola çıktı ve trafik kısa süreliğine durdu. Sürücüler pengueni güvenli bir şekilde kenara yönlendirdi.
 - **Amazon paketi yerine kedi (ABD, Haziran 2020)**
Amazon teslimat kutusunun içine giren bir ev kedisi, fark edilmeden kargoya verildi. Kedi başka bir eyalete gidince olay ortaya çıktı.
 - **Konser yerine yanlış sahne (Avrupa, Haziran 2017)**
Bir müzik grubu yanlış şehirde sahneye çıktı. Fark ettiklerinde konser başlamıştı bile—seyirciler durumu öğrenince daha çok eğlendi.
 - **Belediye başkanı seçilen köpek (ABD, Haziran 2014)**
Köpek "sembolik seçimlerde" küçük bir kasabının belediye başkanı seçildi. Kasaba halkı bunu turistik bir şakaya dönüştürdü.
-
- Ve Türkiye'de Haziran aylarında haberlere yansıyan "tuhaf ama gerçek" olaylardan bir derleme. Bunların çoğu yerel basında çıkmış sosyal medyada büyüyen, biraz da mizah konusu olan olaylar:**
- **Şehir turuna çıkan inek (Bursa, Haziran 2022)**
Kurbanlık olarak getirilen bir inek ipini koparıp şehir merkezinde koşmaya başladı. Tramvay yoluna kadar giren hayvanı yakalamak için vatandaşlar seferber oldu. Görüntüler "Bursa'da özgürlük koşusu" diye paylaşıldı.
 - **Sabah anonsu yapan horoz (İzmir, Haziran 2021)**
Bir apartmanın çatısına çıkan horoz, sabah ezanıyla birlikte sürekli ötmeye başladı. Mahalleli önce alarmna geçti, sonra durumu kabullenip "doğal alarm sistemi" diye espri yaptı.
 - **Denize uçan otomobil (Antalya, Haziran 2020)**
Sürücüsünün el frenini çekmeyi unuttuğu araç, eğimli yoldan kayarak denize girdi. Olayı izleyenler önce şaka sandı; araç vinçle çıkarıldı.
 - **Düğün basan koyun sürüsü (Konya, Haziran 2019)**
Kır düğünü sırasında yakındaki meradan kaçan koyunlar, tam halay çekilirken alana girdi. Davetliler bir süre koyunlarla birlikte dans etti.
 - **Markette alışveriş yapan maymun (Adana, Haziran 2023)**
Sahibinden kaçan bir maymun mahalle bakkalına girip raflardan meyve aldı. İşletme sahibi "parasını ödemedi ama eğleniyor" dedi.
 - **Ters yönde ilerleyen elektrikli scooter konvoyu (İstanbul, Haziran 2022)**
Bir grup genç, gece saatlerinde onlarca scooter'la ters yönde ilerledi. Sosyal medyada "şehirde mini Formula 1" diye paylaşıldı.
 - **Belediye otobüsünde yolculuk yapan kedi (Ankara, Haziran 2018)**
Bir kedi sabah saatlerinde otobüse binip birkaç durak yolculuk yaptı. Şoför ve yolcular kediyi "en sakın yolcu" ilan etti.
 - **Balkondan balık tutmaya çalışan adam (Trabzon, Haziran 2021)**
Denize yakın evinde yaşayan bir kişi, balkonundan oltayla balık tutmaya çalıştı. Görüntüler "tembelliğin zirvesi" yorumlarıyla yayıldı.
 - **Nikâh şahidi olan köpek (Eskişehir, Haziran 2017)**
Bir çift, köpeklerini nikâh şahidi olarak masaya oturttu. Resmî görevliler de durumu eğlenceli bulup izin verdi.

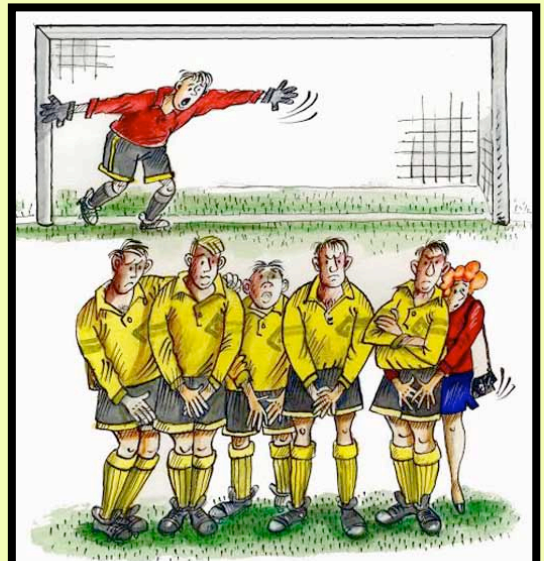
Cartoons are from the archive of fenamizah e-magazine.

İbrahim Tapa, Türkiye

J. Bosco de Azevedo, Brasil

Valery Chmyriov, Ukraine

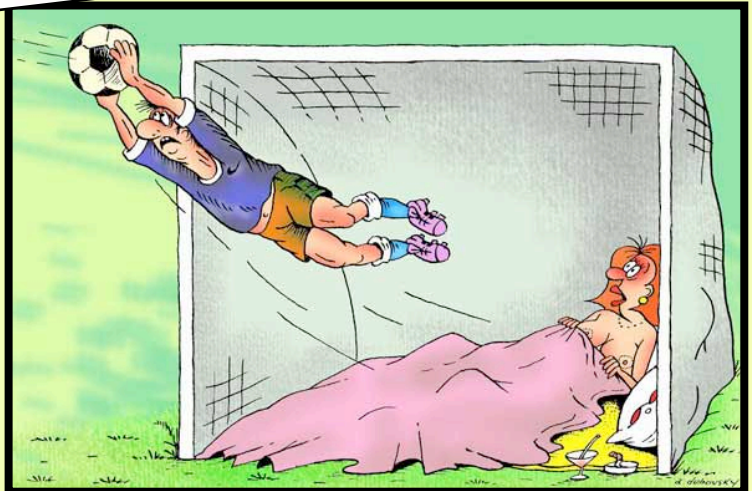
Hüseyin Çakmak, Cyprus

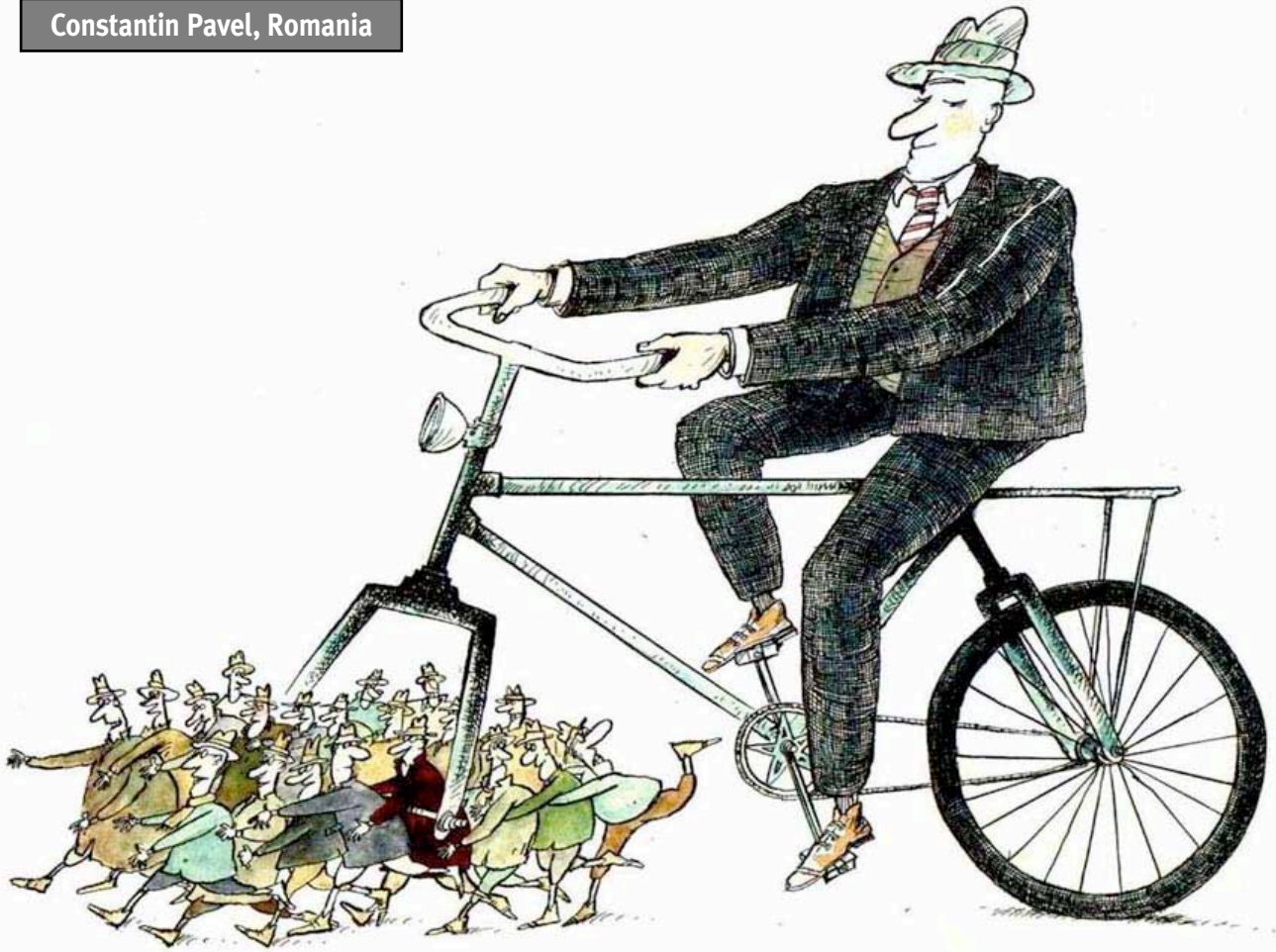
International humor magazine
fena
mızah

Alexander Dubovsky, Ukraine

Constantin Pavel, Romania

Jose Alberto Rodriguez Avila (Avilarte), Cuba

Damir Novak, Croatia

Bibek Sengupta, India

Alfredo Martirena, Cuba

article
Vladimir Rudov
(Ukraine)

THEN AND NOW

• Times change, morals change. Whereas men used to give flowers to women, now many of them... sell flowers to women. At the same time, the strength of character characteristic of the "stronger sex" still manifests itself: just as real men once refused to yield to the enemy on the battlefield, modern market vendors refuse to yield even a single penny to their customers.

CAUGHT BY EROS

• The claim that other people's troubles bring joy to others is refuted by fans of erotic films. They not only enjoy watching others having fun, but they also pay for the privilege.

THEORY TESTED BY PRACTICE

• The destructive effect of alcohol on the human brain was finally noticed by plumber N.P. Filimonov. This realization occurred one day after he forgot to drink a glass of vodka before dinner.

PHYSICAL EVIDENCE

• The writer Erofeichikov, who has authored more than thirty books and won many prestigious awards, only began to be respected by his neighbors after he purchased a luxury car.

ÖNCE VE ŞİMDİ

• Zaman değişiyor, ahlak değişiyor. Eskiden erkekler kadınlara çiçek verirken, şimdi birçoğu... kadınlara çiçek satıyor. Aynı zamanda, güçlü cinsiyetin karakteristik özelliği olan karakter gücü hala kendini gösteriyor: Tıpkı gerçek erkeklerin bir zamanlar savaş alanında düşmana boyun eğmemesi gibi, modern pazar tüccarları da müşterilerine bir kuruş bile vermiyor.

EROS TARAFINDAN YAKALANDI

• Başkalarının dertlerinin insanlara neşe getirdiği iddiası, erotik film hayranları tarafından çürütülüyor. Onlar sadece başkalarının eğlenmesini izlemekten zevk almakla kalmıyor, aynı zamanda bunun için para da ödüyorlar.

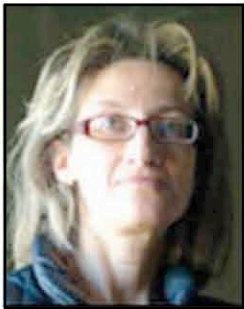
TEORİ, PRATİKLE TEST EDİLMİŞTİR

• Alkolün insan beyni üzerindeki yıkıcı etkisi, tesisatçı NP Filimonov tarafından nihayet fark edildi. Bu olay, bir gün akşam yemeğinden önce bir bardak votka içmeyi unutmasının ardından gerçekleşti.

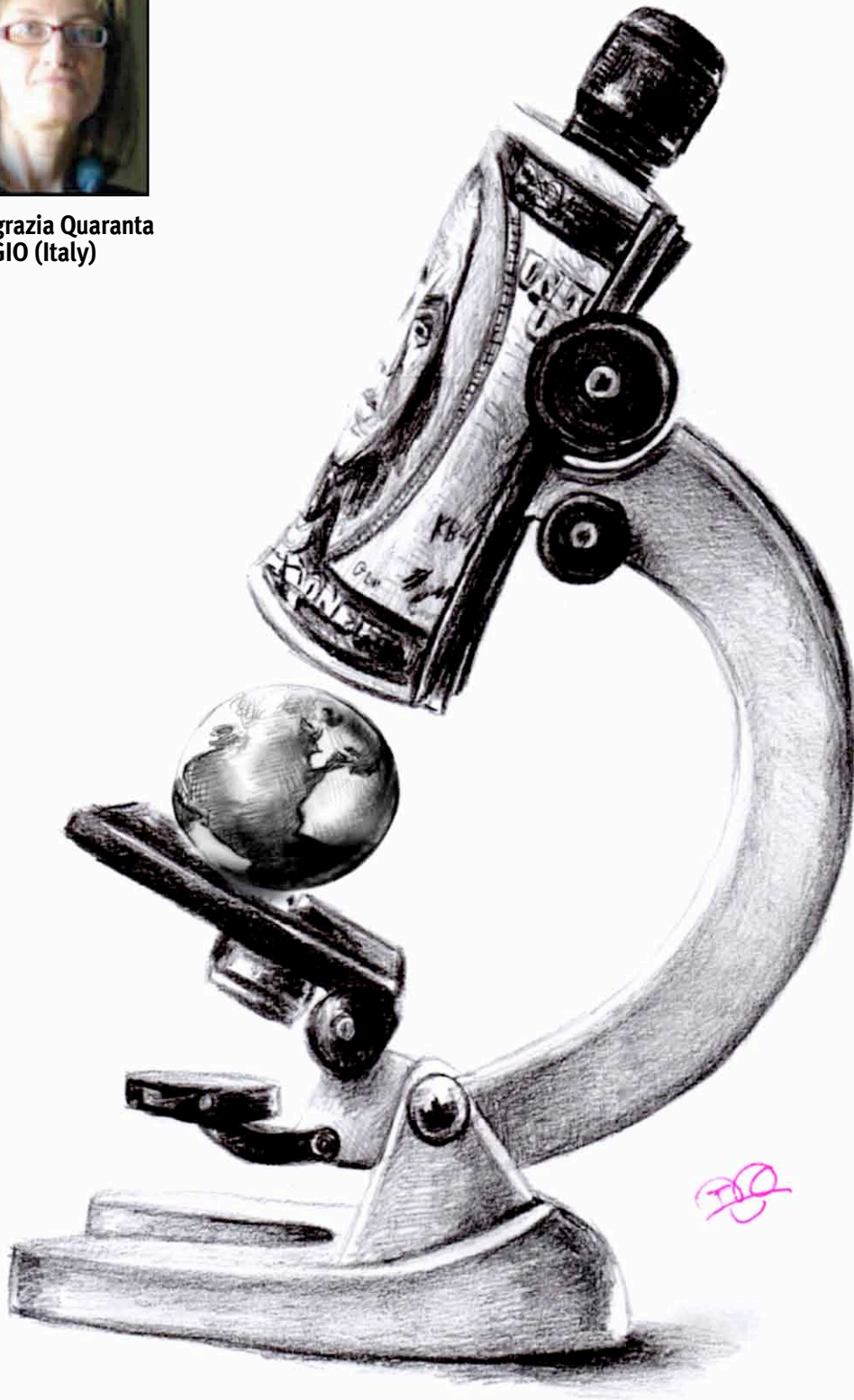
FİZİKSEL KANIT

• Otuzdan fazla kitaba imza atmış, birçok prestijli ödül kazanmış yazar Erofeichikov, lüks bir araba satın aldıktan sonra komşuları tarafından saygı görmeye başladı.

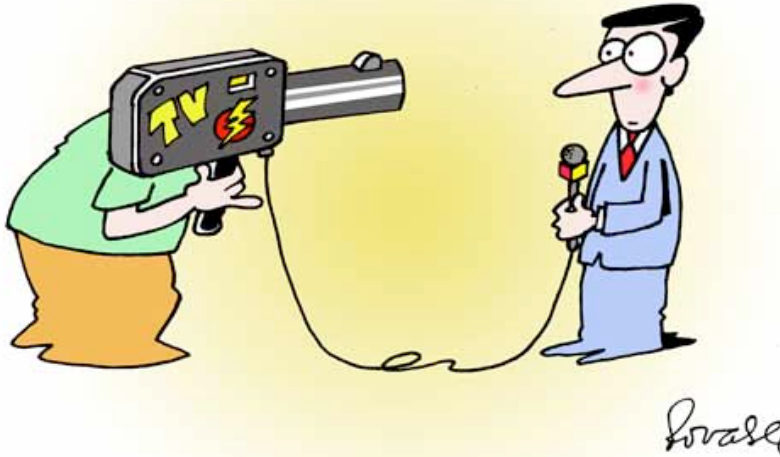
CARICATURE di GIO

Mariagrazia Quaranta
GIO (Italy)

Ronaldo Cunha Dias, Brasil

Aziz Yavuzdoğan, Türkiye

Jorge Sanchez Armas, Cuba

aphorisms

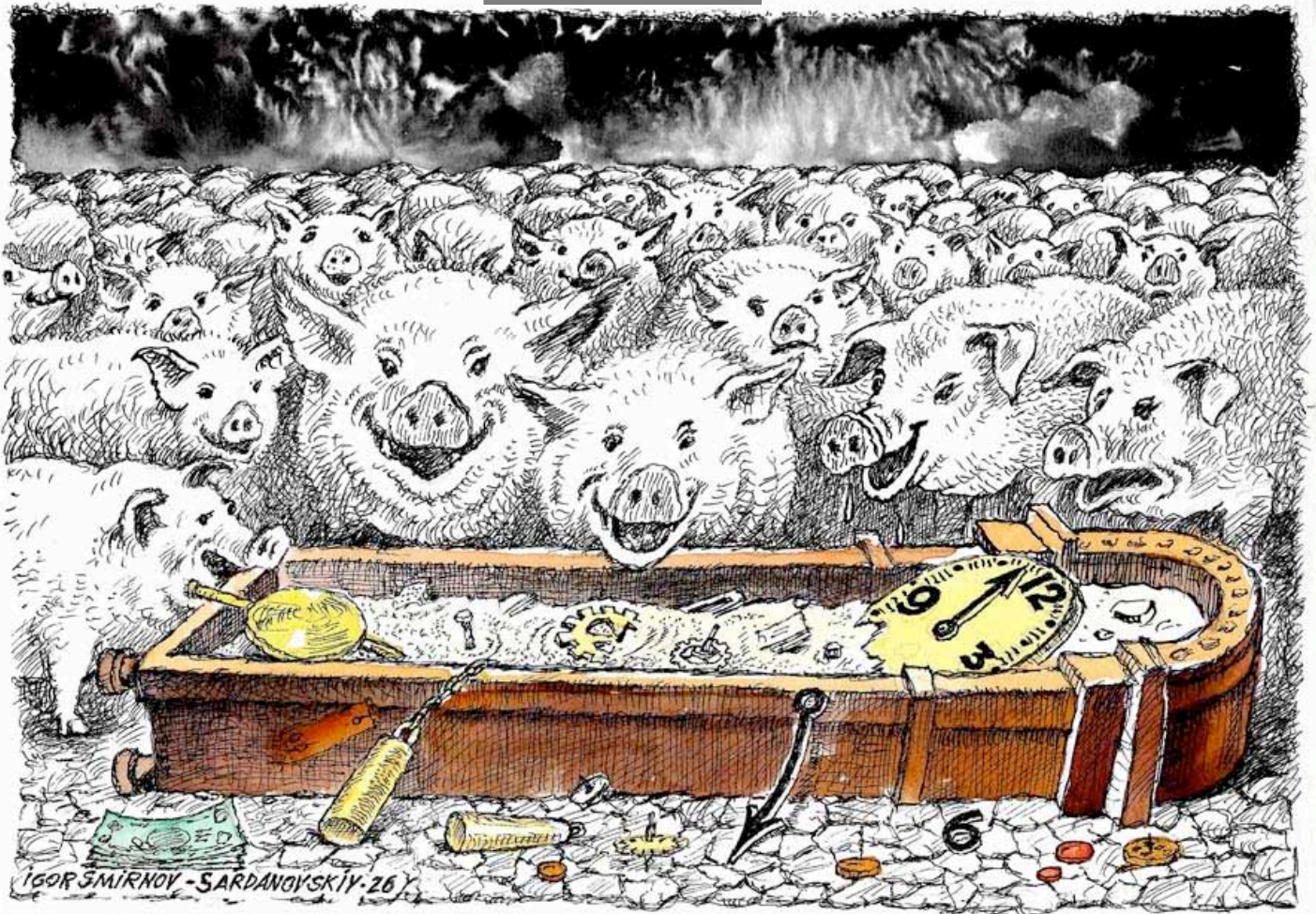
Milan Pantic (Bosnia&Herzegovina)

- The people want change, which is why MPs keep changing parties.
- Bribery is punishable; all those who fail to do it are punished.
- When the factory chimneys smoke, we breathe with full lungs.
- When I am silent, I am either talking to my boss or arguing with my wife.
- The kids are on their phones all day, you can never call them to reason! (Note: A play on words, as "dozvati se" means both to be reached by phone and to come to one's senses).
- Better people will come to us too, once these bad ones find something better for themselves.
- Thieves are a strange breed—they steal a wallet, and then they throw it away!
- Running is healthy, especially if you manage to escape.
- The professors who sold fake diplomas will be judged by their own students.
- A lot of dust was kicked up just to save the cleaning lady's job.
- We died in wars. If we were meant to, more of us would have survived.
- My washing machine broke down; the barber fixed it.
- The driver was transporting cocaine in his truck. Who on earth gave him a license?!
- No wonder the bank failed when the deep state is backing it!
- The leader provided a beautiful life for the minority, and he deserves to have that minority vote for him.
- There is no help for us—even the beggars won't extend a hand to us!
- In our company, the one who calls the shots is the one whom nobody dares to ask anything.
- When our children leave, we will leave too—to look after their children.
- Real estate prices are going squared! (Note: A wordplay on "per square meter" / "kvadrat").
- Whenever I told the professor I didn't know, the answer was correct.
- My home appliances are great; they only break down during the warranty period.

- Halk değişim istiyor, milletvekillerinin sürekli parti değiştirmesi de bu yüzden.
- Rüşvet cezalandırılır; rüşvet vermeyi beceremeyenlerin (başaramayanların) hepsi cezalandırılır.
- Fabrika bacaları tütüğünde, ciğerlerimiz bayram ediyor (nefes aldığımızı hissediyoruz).. • Sustuğumuzda, ya patronumla konuşuyordum ya da kanmla tartışuyordum.
- Çocuklar bütün gün telefonda, bir kez olsun ne sesimizi duyurabiliyoruz ne de laf anlatabiliyoruz!
- Bu kötüler kendileri için daha iyi bir şey bulduğunda, bize de daha iyi insanlar gelecektir.
- Hırsızlar da tuhaf bir millet; cüzdanı çalıyorlar, sonra da çöpe atıyorlar!
- Koşmak sağlıklıdır, özellikle de kaçmayı başarabilerseniz.
- Sahte diploma satan profesörleri kendi öğrencileri yargılayacak.
- Sıf temizlikçi kadının işini kurtarmak için ortaklık birbirine katıldı (büyük toz koparıldı).
- Savaşlarda öldük. Eğer kaderimizde olsaydı, daha çoğumuz hayatta kalırdı.
- Çamaşır makinem bozuldu; berber tamir etti.
- Sürücü kamyonunda kokain taşıyordu. Kim verdi yahu buna ehliyeti?!
- Arkasında derin devlet varken bankanın batmasına şaşmamalı!
- Lider, azınlığa harika bir hayat sundu; o azınlığın kendisine oy vermesini sonuna kadar hak ediyor.
- Bize yardım falan yok; dilenciler bile bize el açmıyor (elini uzatmıyor)!
- Bizim şirkette borusu öten kişi, kimsenin soru sormaya cesaret edemediği kişidir.
- Çocuklarımız gittiğinde biz de gideceğiz—onların çocuklarına bakmak için.
- Emlak fiyatları resmen karesine katılıyor! (Metrekaresi uçuyor!)
- Profesöre ne zaman "bilmiyorum" desem, cevap doğru çıkıyordu.
- Ev aletlerim harika; sadece garanti süreleri içindeyken bozuluyorlar.

Igor Smirnov, Russia

Li Jingshan, China

aphorisms

Drazen Jergovic (Croatia)

- Doğa insanları umursamaz.
- Üçüncü yaş (yaşlılık), bir tür zaman şansı gibidir.
- Siğ cepli bir siyasetin içindedir.
- Ayakta dikiliyoruz... Ama iki büklüm.
- Halk yılda iki hafta yönetir, siyasetçiler ise elli iki hafta.
- Yeter ki şiirsellik acınası bir hal almasın.
- Gökkuşağı neden her zaman bu kadar kısa sürer?
- Gündüz ve güç sizindir, gece ise bizim.
- Son otuz yılda metalürji evrilerek tavukçuluğa dönüştü.
- Teknoloji harika bir şey. Çalışmadığı zamanlar hariç.
- Savaşta dinlenmek dışında her şeye izin vardır.
- Sadakatsizlik, bir yeminin sessizce çiğnenmesidir.
- İki yüzlü insanlar, en çok kendilerini gizlerken tasarruf ederler.
- Bozuk para verdiğinizde sadece kasiyerler mutlu olur.
- Kriz evlilikte yedinci yılda, arabalarda ise on yedinci yılda baş gösterir.

aphorisms

Ninus Nestorovic (Serbia)

- Yakında buradaki her şey ona ait olacak.
- Borçlar ise bize kalacak.
- Bana kalan tek şey Tanrı'dan gün çalmak.
- Geri kalan her şey çoktan çaldı.
- Anne babamdan hastalık bile miras kalmadı bana. Onları bile kendim edinmek zorunda kaldım.
- Bizim siyasi mutfağın pişirdiğini ancak karanlık yiyebilir.
- Mezar sessizliğinin hüküm sürdüğü yerde ölümler bile oy kullanabilir.
- Gerçekten mi kaçırıyorsunuz? Nereye kadar vardın?
- Dünyanın her yerinde koyunlar meleşir. Bizde ise susurlar.
- Burası özgür bir ülke. Değil mi, köle?
- Kayıp ideallerimizi bulan dürüst kişiden geri getirmesini rica ediyoruz. Ödül: yarısı.
- Cenazeden sonra yaşlı aleli ancak vasiyet neşlendirebilir.
- Seçmen listelerinde ölümler var diye şikâyet etmeyin. Hâlâ yaşayanlar var diye sevinin.
- Bir ülkenin başında Tanrı varsa bayrağında devlet simgesi değil, dini simge olur.
- Bedava hiçbir şey yok—nine bile. Ona da oy vermesi için ödeme yapman gerekir.
- Eskiden suç sadece arka sokaklardan geçirdi. Şimdi ana yoldan giderek de varılır.
- Birinci sütunun çözümü: Lider. İkinci sütunun çözümü: Lider. Üçüncü sütunun çözümü: Lider. Dördüncü sütunun çözümü: Lider. Nihai çözüm: Beşinci kol.
- Sessizlik çok net konuşur—hiçbir şey söylenmez.
- Protesto pankartları satılıktır. Az kullanılmış.
- Umud ise fazlasıyla.
- Bokun altında sudan daha uzun süre dayanabiliyor olmamız akciğerlerimizin değil, beyinlerimizin küçük olmasındandır.
- Oy vermek için ölmeyi bekleme. Hâlâ anlamı varken yap.
- Aforizma, zamanın aynasıdır—yazarın ruhuyla çatılmış.
- Artık kimseyi sıklıyorum. Yüzde iki bile. Mevcut kapasitem bu.
- Sırbistan'da oy verecek biri var. Oy verecek kimse yok.
- Tarihimizin aydınlık sayfalarını kendi kanımızla yazdık. Karanlık olanları başkalarınınkiyle.
- Toplumsal aptallığı en yüksek savaş hazırlık seviyesine çıkardık.
- Bugün geleneksel cesaretimizle gururla övünüyoruz. Daha önce de övünürdük—izin verilseydi.

- Nature doesn't care about people.
- The third age is something like a time luck.
- We are engaged in shallow-pocket politics.
- We are staying...hunched upright.
- The people rule for two weeks a year, and politicians rule for fifty-two weeks a year.
- Just so that poetics does not turn into pathos.
- Why does the rainbow always last for a short?
- Day and power is yours, our is night.
- Metallurgy evolved into poultry farming in the last thirty years.
- Technology is great. Except it doesn't work.
- In war, everything is permitted, except resting.
- Infidelity is the tacit violation of a vow.
- Two-faced people save the most when disguising themselves.
- Only cashiers are happy when you give them change.
- In marriage, crisis is seventh, by cars it is seventeenth year of life.

- All that's left for me is to steal days from God. Everything else has already been stolen.
- I didn't even inherit diseases from my parents. I had to earn those myself.
- Whatever our political kitchen cooks—only darkness can swallow.
- Where grave silence rules, even the dead are allowed to vote.
- Running from the truth? How far did you make it?
- Sheep bleat everywhere in the world. Only here do they keep quiet.
- This is a free country. Isn't it, slave?
- Kindly asking the honest finder to return our lost ideals. Reward: half of them.
- After the funeral, only the will can cheer up the grieving family.
- Don't complain about dead people on voter lists. Be grateful there are still some living ones.
- When God rules a country, its flag doesn't need state symbols—religious ones will do.
- Nothing is free—not even grandma.
- You have to pay her too if you want her vote.
- Crime once required back alleys. Now you can reach it via the main road.
- Column one: Leader. Column two: Leader. Column three: Leader. Column four: Leader. Final solution: the fifth column.
- Silence speaks clearly—nothing is being said.
- Selling protest banners. Used lightly. Hope heavily.
- We endure shit longer than water—not because our lungs are small, but because our brains are.
- Don't wait until you're dead to start voting. Do it while it still matters.
- An aphorism is the mirror of its time—cracked by the writer's soul.
- I no longer fuck anyone. Not even by 2%. That's my current capacity.
- In Serbia, there is someone to vote for. There's just no one left to vote.
- The bright chapters of our history were written in our blood. The dark ones—in others'.
- We've raised public stupidity to maximum combat readiness.
- We proudly speak of our traditional courage today. We would've done it earlier—if it had been allowed.

aphorisms

Milan Pantic (Bosnia&Herzegovina)

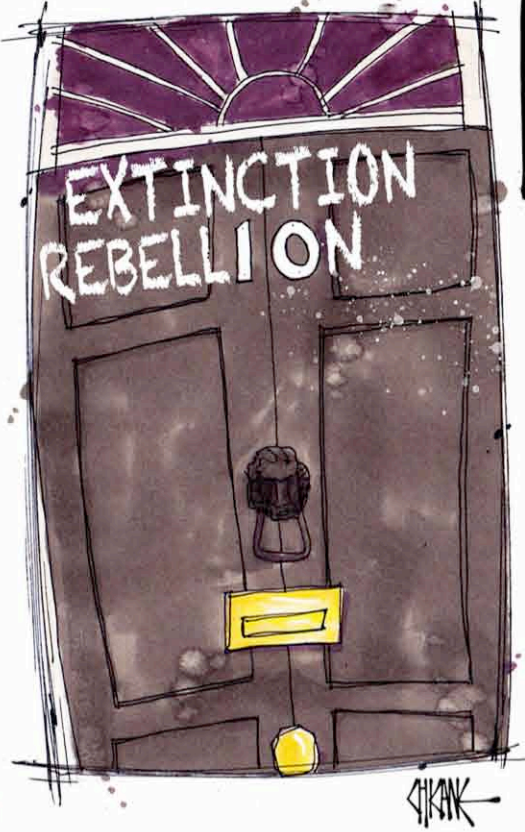

- I'll try to get my son a job; let me see how I rank in the party.
 - Foreigners came here to stay; now we can leave with a clear conscience.
 - Agriculture would flourish—if only there were someone to feed the livestock.
 - Merchants carefully weigh how much they will steal.
 - The advantaged have no brakes!
 - Women will be equal to men once they give up some of their privileges.
 - I turned a blind eye; now I have to wash my hands.
 - When stupid villagers move to the cities, smart villages are left to us.
 - The boy went looking for a girl; I'm afraid he'll find someone who's lost.
 - Bad satire never reaches the summit.
 - If they could take everything with them, they would step down from power.
 - He was left speechless; now he is a caricature of an aphorist.
 - We swiftly covered the road from free schools to cheap diplomas.
 - The robbery was expertly done; anyone who knows anything is suspicious.
 - We had to send the children out into the world—because the world rests on young shoulders.
 - They greet those fleeing war with knives.
 - They chose a new director for us—as if they were choosing for themselves!
 - While intellectuals search for food in garbage bins, they find the books they once read.
 - We are not equal; they are not forbidden to steal.
 - We interfered in the foreign policy of great powers; we asked them for help.
 - I rented out my land; now I'm renting myself out.
 - The leader is in front, the shepherd behind the flock. We are somewhere in between.
 - The state is like a cage; once the door opens, it empties.
 - The only thing in his defense is lack of evidence.
 - When the king goes mad, one place in the palace becomes surplus.
-
- Öğlümü işe sokmaya çalışacağım; partideki konumumu bir göreyim.
 - Yabancılar buraya kalmaya geldi; artık biz gönül rahatlığıyla gidebiliriz.
 - Tarım gelişirdi; hayvanların yemini verecek biri olsaydı.
 - Ne kadar çalışacaklarını, tüccarlar iyi tartar. Avantajlılar; frenleri yok!
 - Kadınlar, bazı ayrıcalıklarından vazgeçtiklerinde erkeklerle eşit olacaklar.
 - Göz yumdum; şimdi ellerimi yıkamak zorundayım.
 - Aptal köylüler şehirlere gidince, bize akıllı köylüler kalıyor.
 - Oğlan kız aramaya çıktı; kaybolmuş birini bulmasından korkuyorum.
 - Kötü hiciv zirveye dokunmaz.
 - Yanlarında her şeylerini götürebilselerdi, iktidardan inerlerdi.
 - Şözsüz kaldı; şimdi bir aforizmacının karikatürü.
 - Ücretsiz okullardan ucuz diplomalara giden yolu hızla katettik.
 - Soygun ustaca yapıldı; bir şey bilen herkes şüpheli.
 - Çocukları dünyaya göndermek zorunda kaldık; çünkü dünya gençlerin omuzlarında.
 - Savaşın kaçanları bıçakla karşıyorlar.
 - Bize yeni bir müdür seçtiler; sanki kendileri için seçmişler!
 - Entelektüeller çöplerde yiyecek ararken, okudukları kitapları buluyor.
 - Eşit değiliz; onlara çalmayı yasaklamıyoruz. Büyük güçlerin dış politikasına kanştık; onlardan yardım istedik.
 - Toprağımı kiraya verdim; şimdi ben kiraya çıkıyorum.
 - Lider önde, çoban sürünün arkasında. Biz ortalarda bir yerdediz.
 - Devlet kafese benzer; kapı açılır açılmaz boşalır.
 - Savunmasında olan tek şey, delil yetersizliği.
 - Kral delirdiğinde, saraydaki bir yer fazlalıktır.

'Chicane' is the pen name of Mark Winter, a New Zealander who lives and cartoons in London

Energy prices...

South
↓

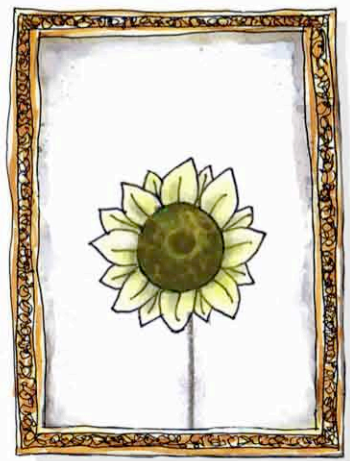

↑
North

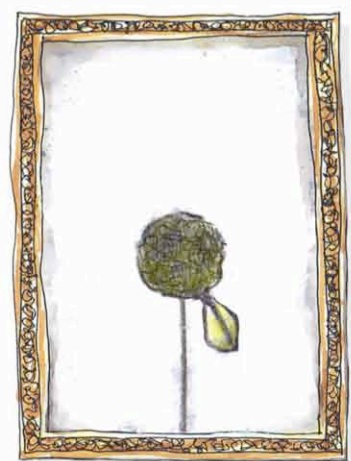
Polelitically incorrect

CHIKAK

POST-IMPRESSIONISM

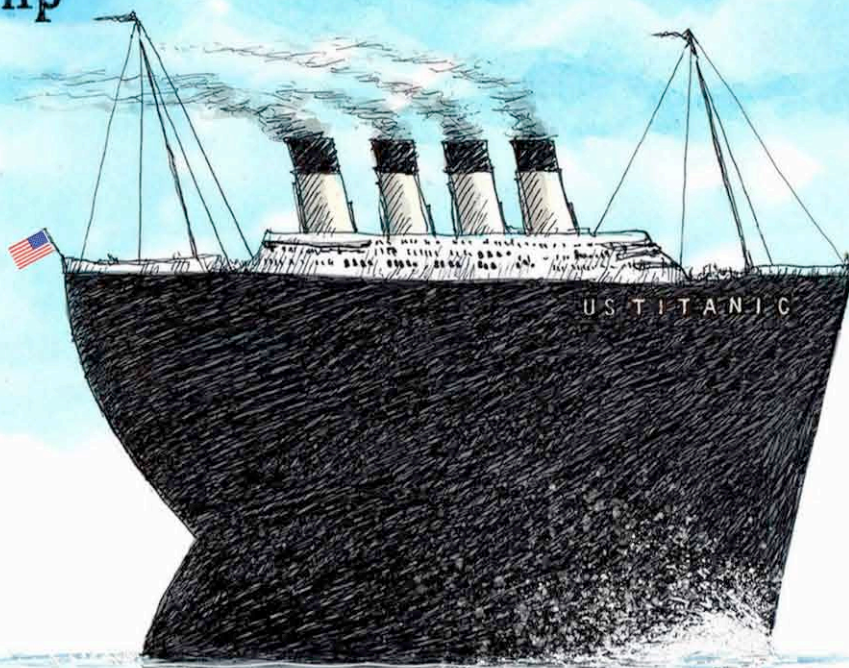
POST-DEPRESSIONISM

CHIKAK

Leadership

Ice with that Mr President?

SHANK

The David...

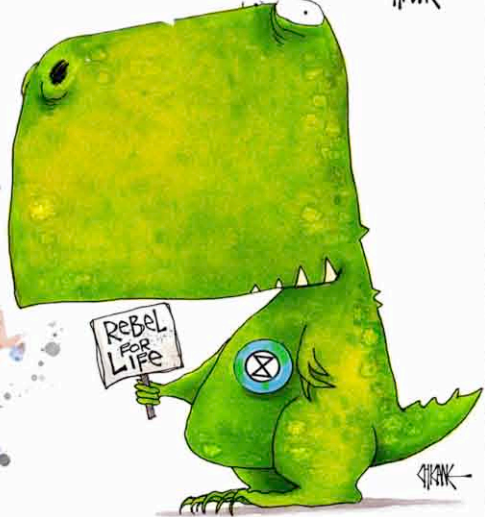

SHANK

ARMAGEDDON

SHANK

SHANK

aphorisms

Milan R.Simic (Serbia)

- Tarihin tekr r ettiği doğrudur, ama sadece bizim Őanlı geçmiŐimize kadar.
- Bizde suçlular yargılanmaktan korkmazlar. Sadece tanıklar korkar.
- Rehabilitasyon (iade-i itibar), tarihin tahrif edildiğinin en g tlu kanıtıdır.
- Beni dinlemiyorlar (takip etmiyorlar). Nutkum tutulduğundan (Őoyleyecek sözüm kalmadığından) beri.
- En çok kendimiz hakkındaki gerçekten nefret ederiz.
- DüŐmanları kolayca uydururuz ama müttefikleri uyduramayız.
- Tann Sırpları korur, ama sadece en ucuz iş gücü olarak.
- Bizde yerli hainler, yabancı paralı askerlerin en g tlu desteğidir.
- En  nl  yazarların çoğunun okuru yoktur ama kendi j rleri vardır.
- Kendi kendimle konuŐtuđumda, diyalog kültürüne pek dikkat etmem.

- It is true that history repeats itself, but only until it reaches our glorious past.
- In our country, criminals do not fear being judged. Only the witnesses are afraid.
- Rehabilitation is the strongest evidence that history has been falsified.
- They no longer listen to me (follow me). Ever since I lost my speech (ran out of things to say).
- What we hate most is the truth about ourselves.
- We invent enemies easily, but we cannot invent allies.
- God protects the Serbs, but only as the cheapest labor force.
- Our local traitors are the strongest support for foreign mercenaries.
- Most of the most famous writers have no readers, but they do have their own juries.
- When I talk to myself, I don't pay much attention to the culture of dialogue.

aphorisms

Jovan Jovceski (North Macedonia)

- Bana alıŐmamayı yasaklasalar, yapacak başka bir Şey bilmem!
- Kütük bir iş kurdum, ilaç üretiyorum. Gülüyorum!
- Politikalar yerine, geçersiz oy pusulalarını ilan ediyorlar!
- Yurt dışında büyük bir servet saklıyorum. ocuklanm orada!
- O ancak – imk nsizdir!
- Politikaların suları kısa ömürlüdür. Hızla zaman aŐımına uğar ve ölür!
- Sürekli bir iŐim var, ama ben orada sürekli değilim!
- Para konuŐtuđunda herkes evimden arar. Onu kendi hesabına çevirmek için!
- O da sıfır bir insan, ama pozitif!
- Bizde en çok ödenen fazla mesai – alıŐmamaktır!
- Kendimi canlı canlı yiyorum. Ne tazeyim ne de bitkisel k kenliyim!
- Hayat gereğimde Őaraptan daha çok Şey var, Őarabımda ise gerçekten daha az!

aphorisms

Emil StrniŐa (Croatia)

- Take every absence from voting as a decision for your own pre-election silence in the coming years.
- After these elections, I no longer believe in the magic ball, but in the magic box.
- Some will keep these ballots for the next electoral spring.
- The longer the biography, the shorter the truth. It's hard to remember empty heads and speak with a full stomach—especially after elections.
- Many think they know everything, some think they know a lot, few think they know little; only Socrates and I know that we know nothing.
- You gave in to some today, to others tomorrow. Now you wonder why they treat you like a toilet.
- Considering how much weaponry is still stored in barns and basements, maybe the recruits could train the professional soldiers.
- I'm not sure how wise it is to send young people to the army. In case of unrest, they might start acting in an organized way. There's less cannon fodder, and more drone fodder.

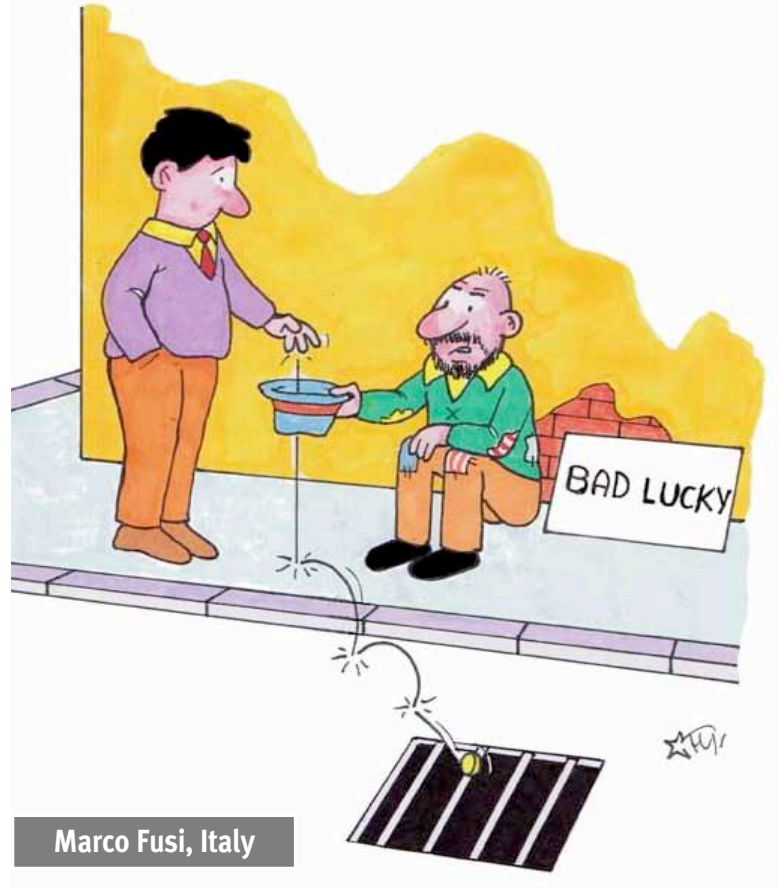
- Oy vermediğiniz her anı, önümüzdeki yıllarda kendi Őeim  ncesi sessizliğiniz için verilmiş bir karar olarak kabul edin.
- Bu Őeimlerden sonra artık sihirli k r-eye değil, sihirli kutuya inanıyorum.
- Bazıları bu oy pusulalarını bir sonraki Őeim baharı için saklayacak.
- Biyografi ne kadar uzunsa, gerçek o kadar kısadır.
- Boş kafaları hatırlamak ve tok bir karınla konuŐmak zordur –  zellikle de Őeimlerden sonra.
- Birçoğu her Őeyi bildiğini sanır, bazıları çok Şey bildiğini sanır, azı ise az Şey bildiğini sanır; sadece Sokrates ve ben hiçbir Şey bilmediğimizi biliyoruz.
- Bugün birilerine boyun eğdiniz, yarın baŐkalarına. Şimdi de size neden bir tuvalet kağıdı gibi davrandıklarınızı merak ediyorsunuz.
- Ahırlarda ve bodrumlarda hâlâ ne kadar çok silah depolandığı düŐünüldüđünde, belki de yeni askerler profesyonel askerleri eğitebilir.
- Gençleri askere göndermenin ne kadar akıllıca olduğundan emin değilim. Bir huzursuzluk durumunda, örgütlü bir Şekilde hareket etmeye baŐlayabilirler. Daha az top yemi var, daha ok dron yemi var.

- If they forbade me to work, I wouldn't know what else to do!
- I started a small business; I produce medicine. I'm laughing! (Note: A pun on "laughter is the best medicine.")
- Instead of politicians, they announce the invalid ballots!
- I keep a great fortune abroad. My children are there!
- He is only – impossible!
- The crimes of politicians are short-lived. They quickly expire and die!
- I have a permanent job, but I am not permanent there!
- When money talks, everyone looks for a translator. To translate it into their own account!
- He is also a "zero" person, but a positive one!
- The most paid overtime for us is – not working!
- I am eating myself alive. I am neither fresh nor of herbal origin!
- There is more to my life's reality than wine; but in my wine, there is less than the truth!

Hossein Eskandari, Germany

Anatoly Radin, Russia

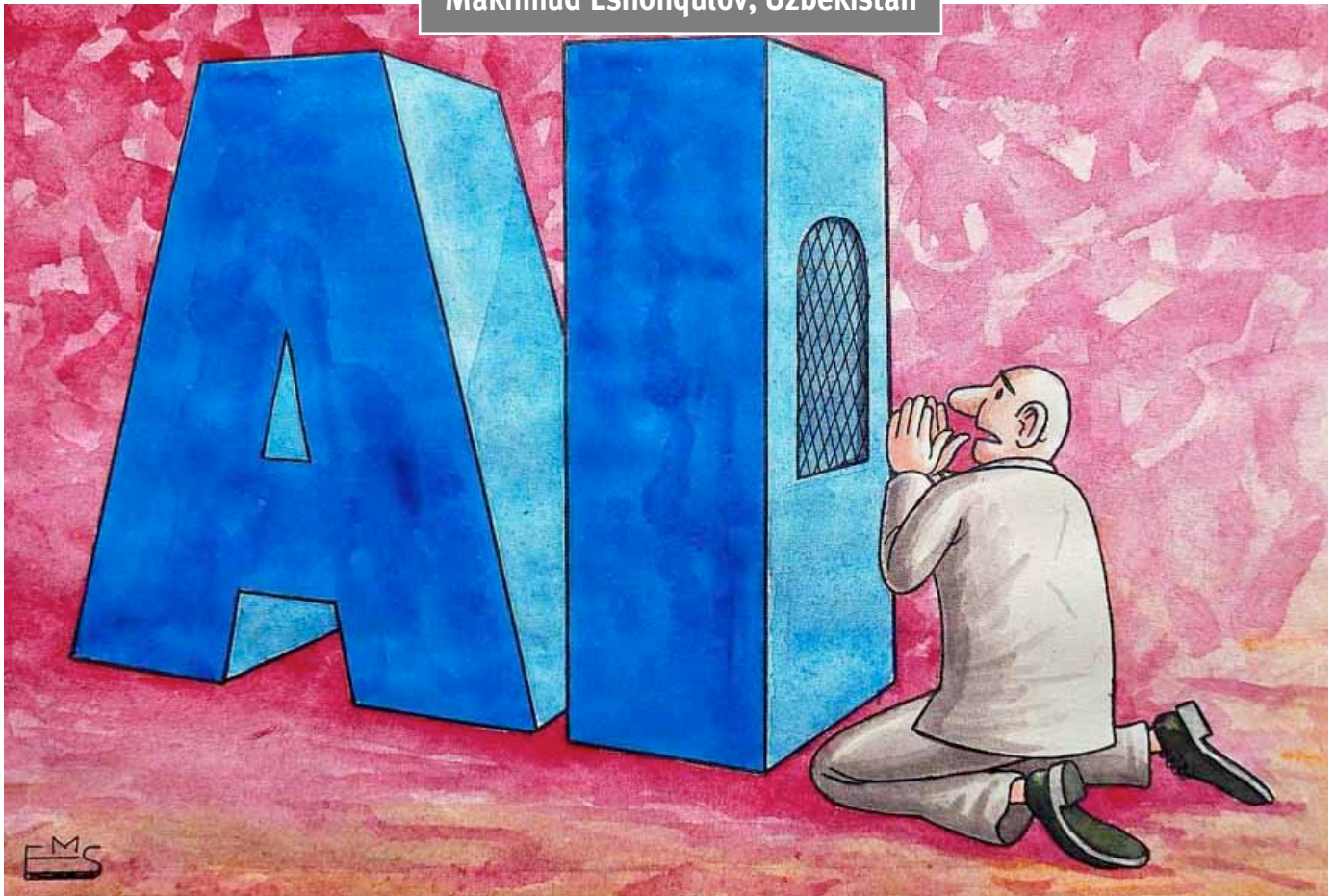
Marco Fusi, Italy

Fernando Pica, Colombia

Valery Momot, Ukraine

Makhmud Eshonqulov, Uzbekistan

Mirek Tapir Vostry, Czech Republic

Dariusz Dabrowski, Poland

HISTORY OF MATHEMATICS

ERGUN AKLEMAN-

FIGURE EIGHT KNOT

THE FIRST MATHEMATICIAN OF THE WORLD

DISCOVERED FIGURE EIGHT KNOT!

ERGUN AKLEMAN-

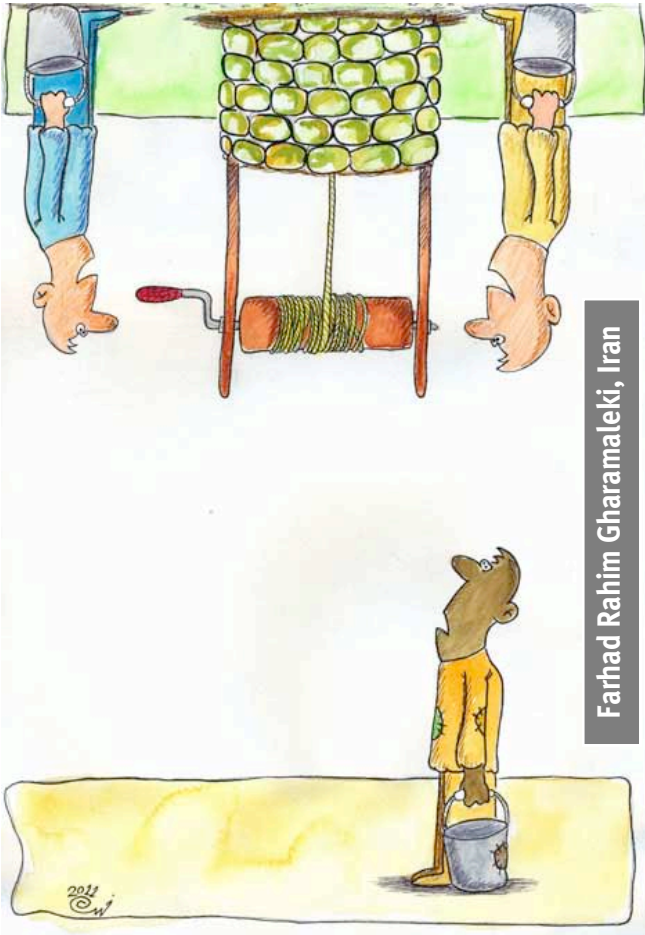
THE FIRST ADMINISTRATOR OF THE WORLD

DISCOVERED TO RESTRAIN CREATIVE INDIVIDUALS IN LUNATIC ASYLUMS

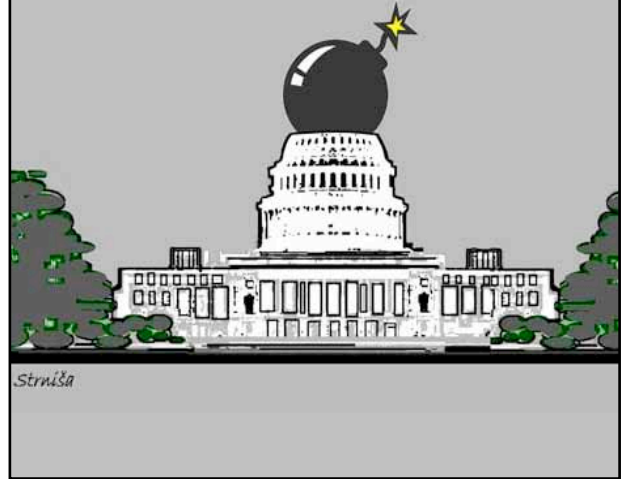

THE LUNATIC ASYLUMS WERE THE EARLY VERSIONS OF THE MODERN PSYCHIATRIC HOSPITALS. THE TREATMENT OF INMATES IN LUNATIC ASYLUMS WAS BRUTAL AND FOCUSED ON CONTAINMENT AND RESTRAINT. SOME LUNATIC ASYLUMS STILL USE RESTRAINTS. AN EXAMPLE OF A GREAT MATHEMATICIAN WHO SPENT A LARGE PART OF HIS LIFE IN LUNATIC ASYLUMS IS GEORGE CANTOR. HIS THEORIES, NOT RELATED TO KNOT THEORY, WERE CONTROVERSIAL AT THE START. THE OBJECTIONS BY OTHER MATHEMATICIANS TO CANTOR'S WORK INCLUDED PERSONAL ATTACKS BY DESCRIBING HIM AS A "SCIENTIFIC CHARLATAN", A "RENEGADE" AND A "CORRUPTER OF YOUTH". HIS VIEWS WERE LATER ACCEPTED BY THE MATHEMATICS COMMUNITY.

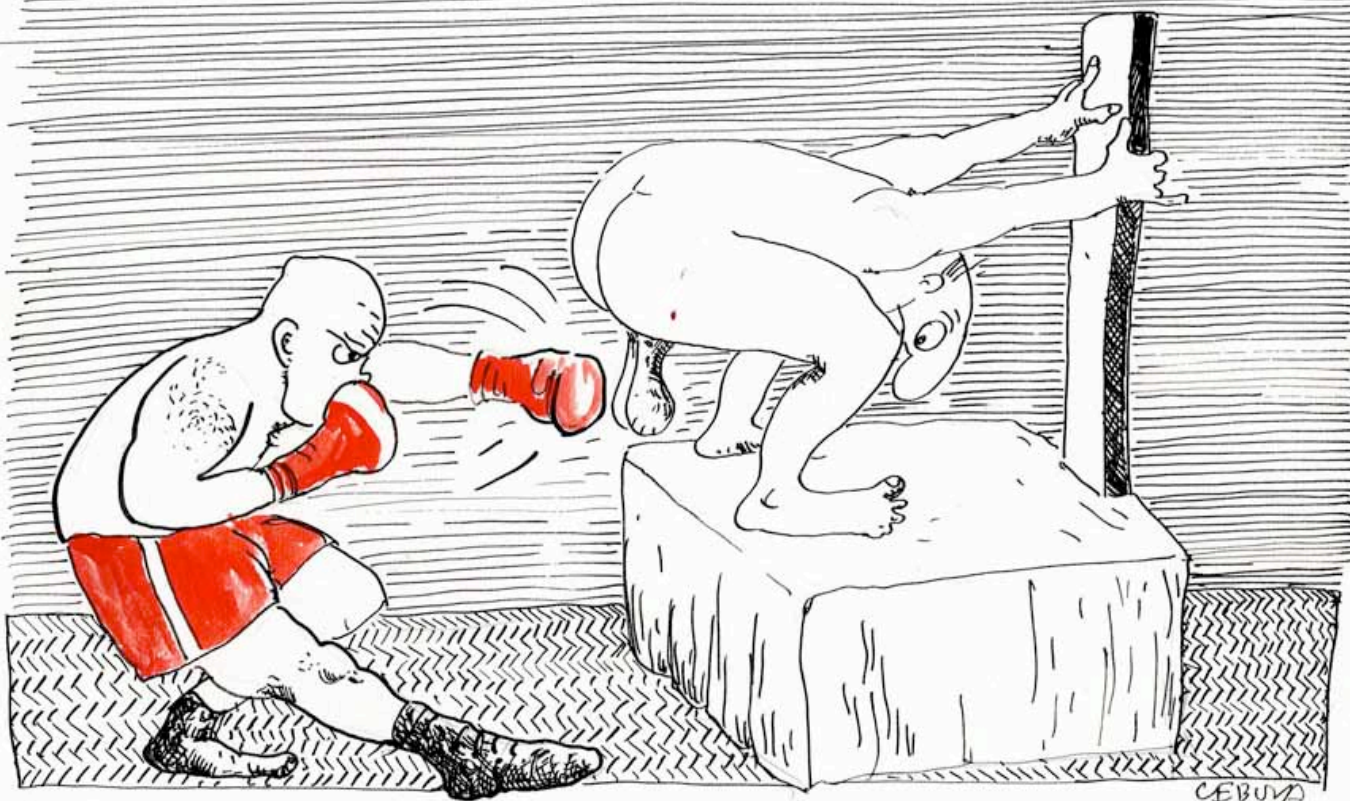

Farhad Rahim Gharamaleki, Iran

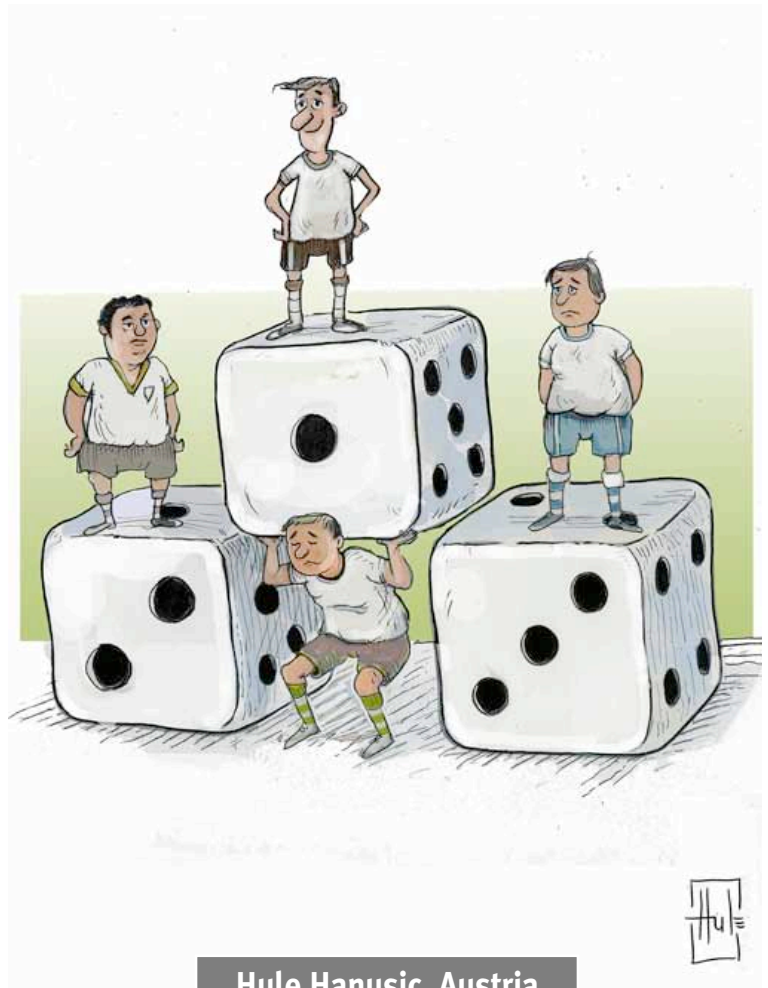
Emil Strnisa, Croatia

Henryk Cebulah, Poland

Silvano Mello, Brasil

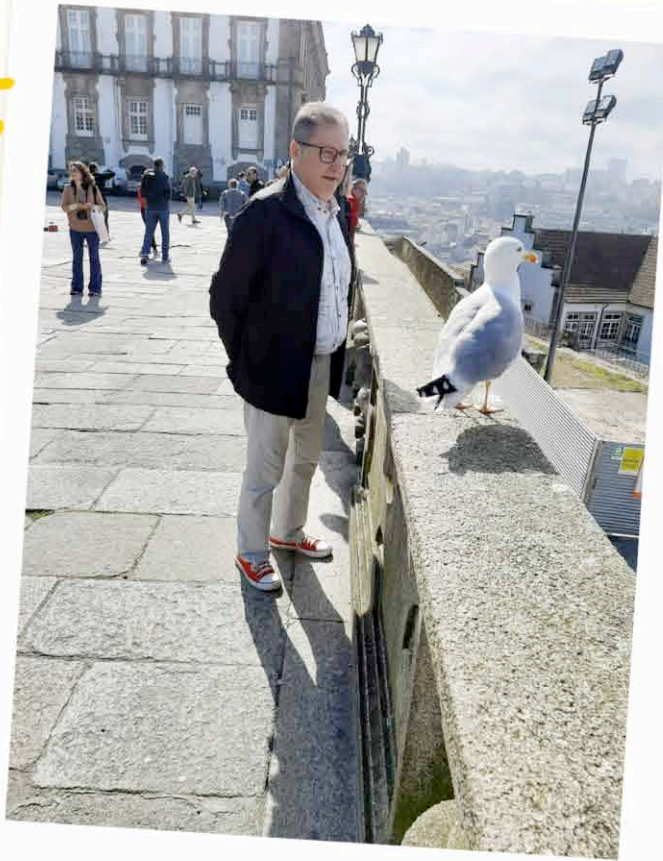
Hule Hanusic, Austria

Alexander Dubovsky, Ukraine

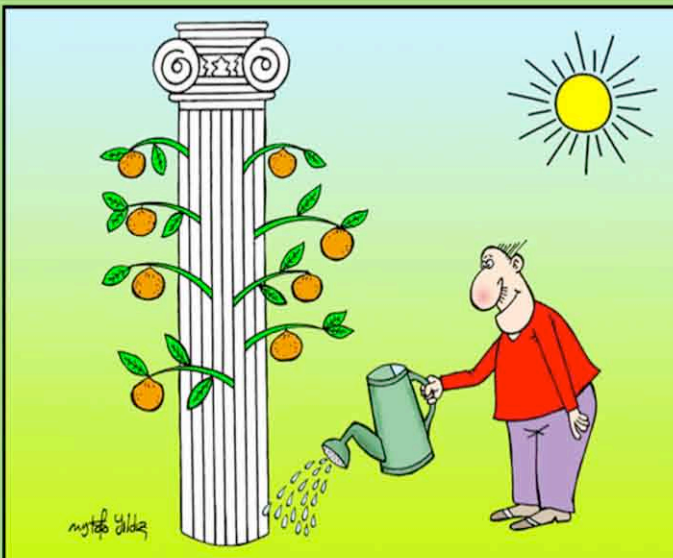
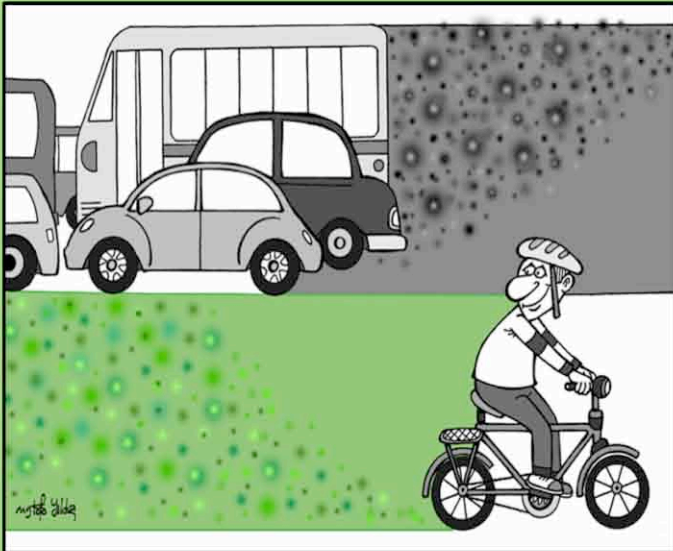
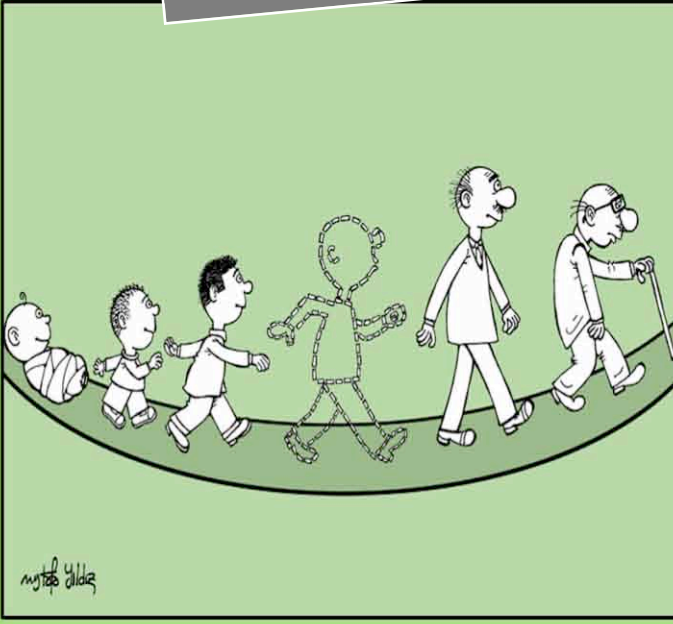
HUMOROUS PHOTOS

by Francisco Punal
Suarez, Spain

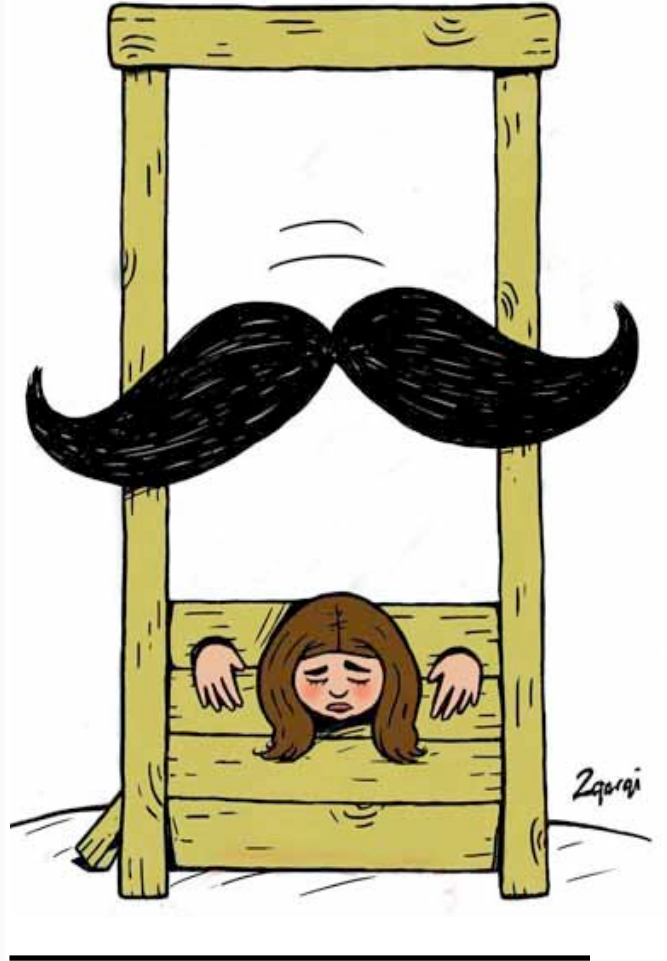

MISTIK

Mustafa Yıldız, Türkiye

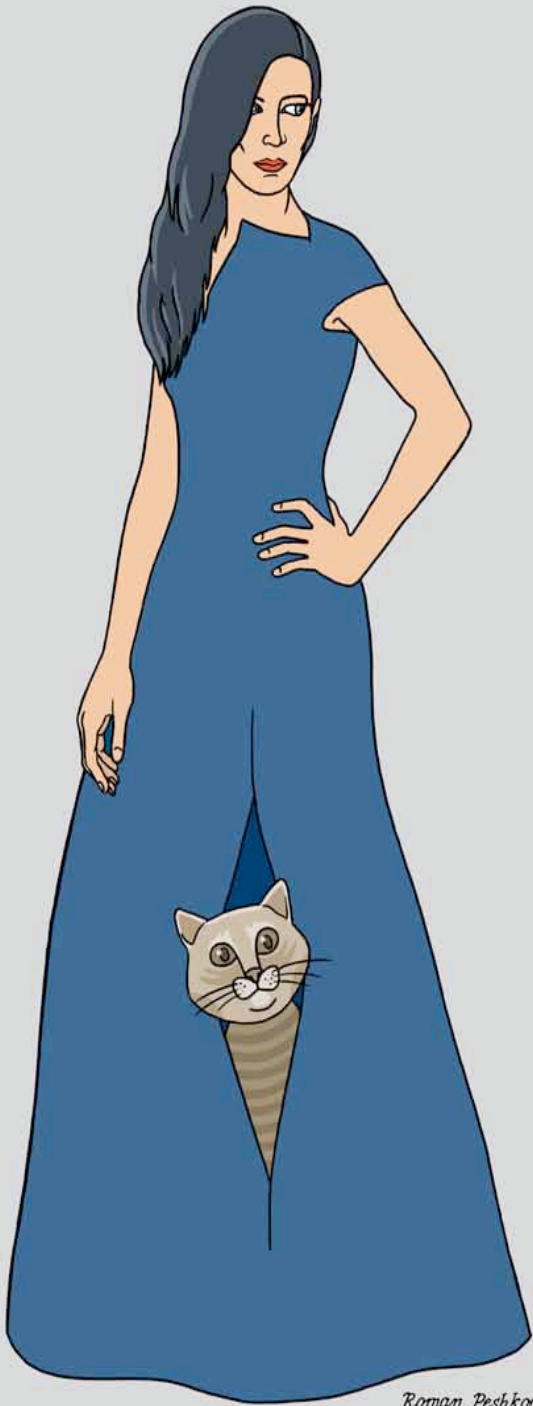
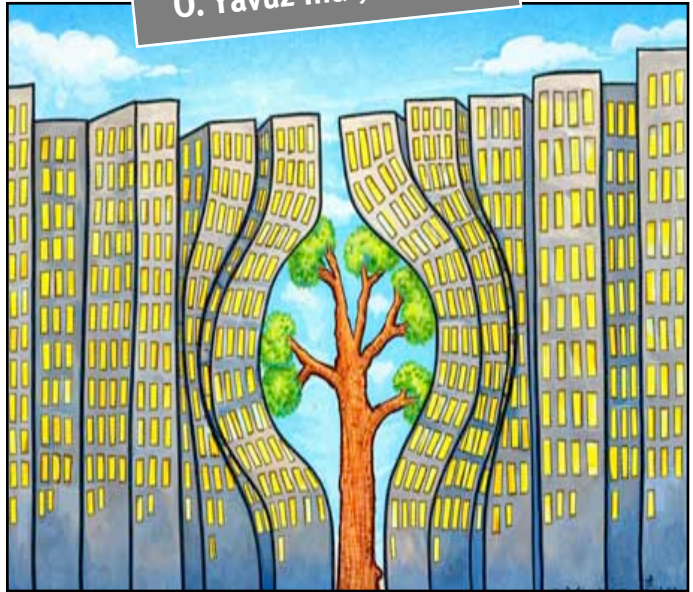
Zeynep Gargi, Türkiye

Hasan Gümüş, Türkiye

ÇİZGİYİLE

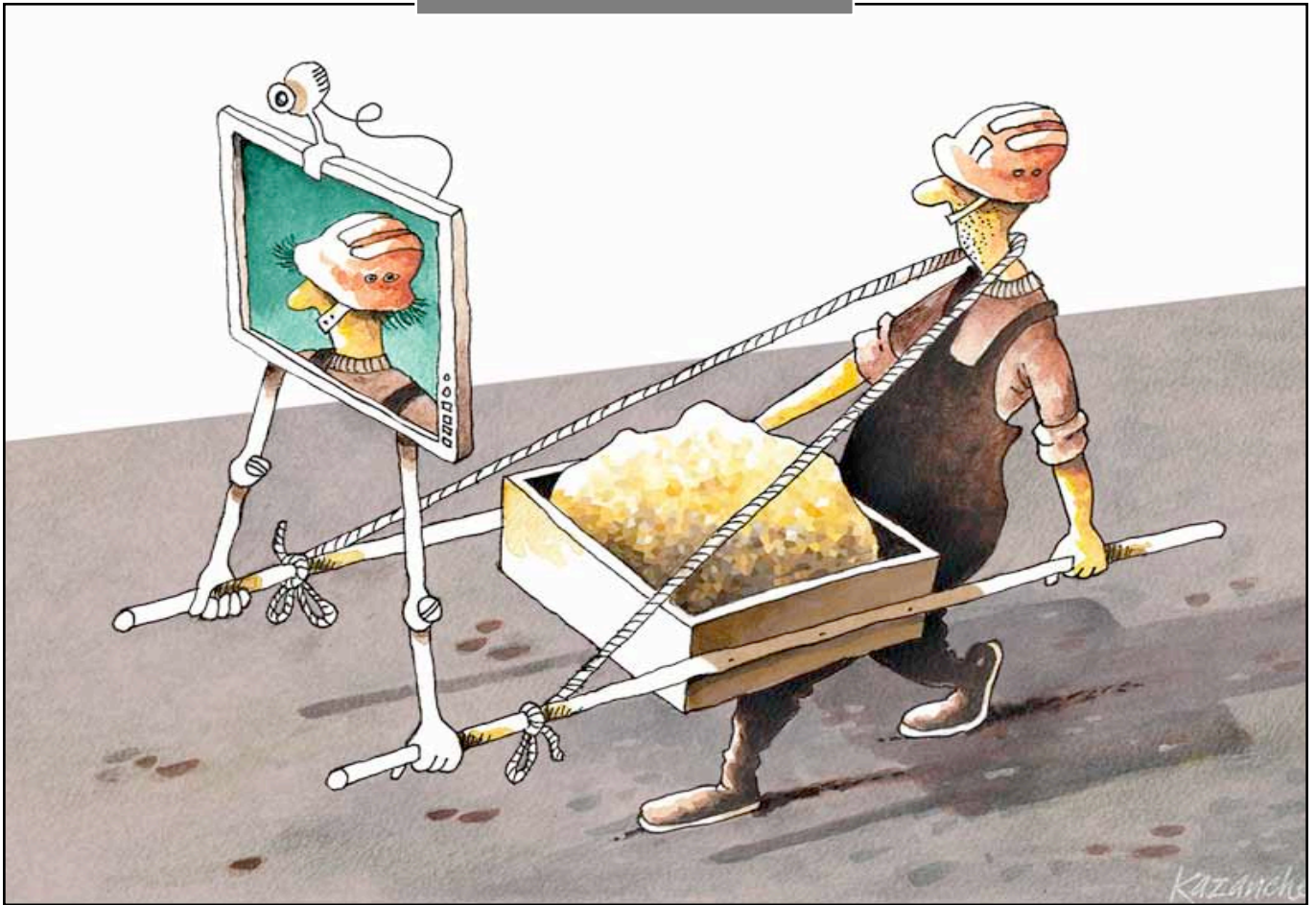
O. Yavuz İnal, Türkiye

Roman Peshkov, Russia

Dina Abdelgawad, Egypt

FRANSIZ FİLOZOF DESCARTES, "DÜŞÜNÜYORUM, O HALDE VARIM" DEMİŞTİ. PEKİ, DESCARTES TÜRKİYE'DE YAŞASAYDI NE DERDİ?

EV KİRAZI
20.000 TL

**AYLIK
MAAŞ**
50.000 TL

**SAĞLIK
MASRAFI**
5.000 TL

**MARKET
MASRAFI**
30.000 TL

**OKUL
MASRAFI**
10.000 TL

**ULAŞIM
MASRAFI**
5.000 TL

BU GİDERLERLE
DÜŞÜNEMİYORUM,
YOKUM BEN ASLINDA
YOKUM..YOK!
UHÜ..UHÜ..UHÜ.

SERKAN

Serkan Sürek, Cyprus

ÜVENĐİRE

Mehmet Saim Bilge, Türkiye

TRAMPEPSTEIN

Mohammad Mahmoudi, Iran

A clever mind doesn't fit under a steel helmet

Steffen Jahsnowski, Germany

Computing Through Time

Cartoons in IEEE Computer

Dr. Ergun Akleman, USA

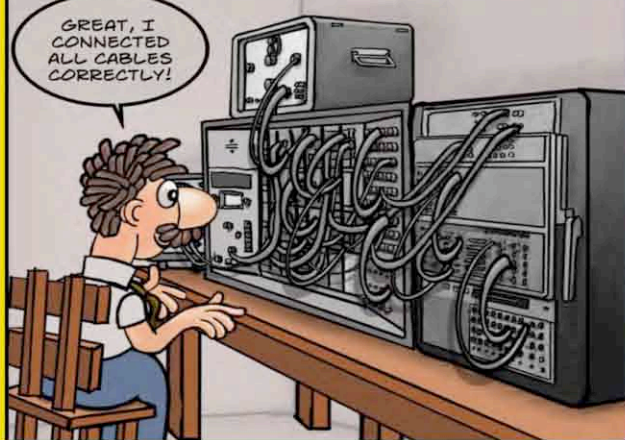
Turkish Academician and cartoonist at Texas A&M University

HISTORICAL MOMENTS IN SCIENCE & TECHNOLOGY INVENTION OF TELEPHONE

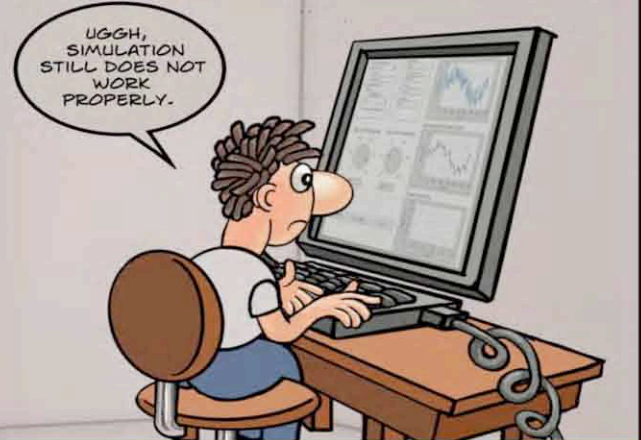
MARCH 10, 1876

COMPUTER ENGINEERING EDUCATION IN THE PAST

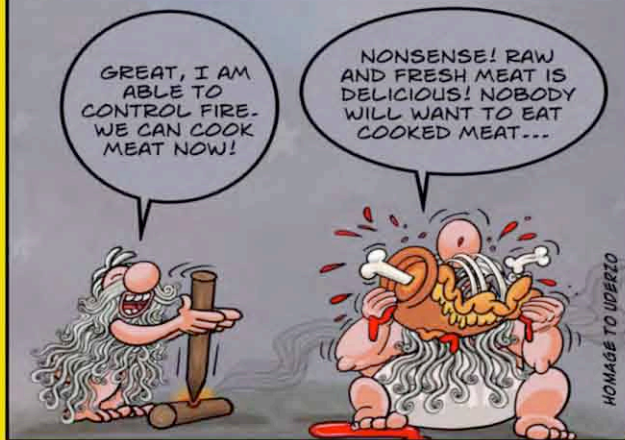

COMPUTER ENGINEERING EDUCATION NOW

EARLY COMPUTER ENGINEERING EDUCATION HAPPENED MOSTLY WITHIN ELECTRICAL ENGINEERING PROGRAMS SINCE ELECTRICAL ENGINEERING HAD CLOSE TIES TO MANY DOMAINS OF COMPUTER ENGINEERING. ELECTRICAL ENGINEERING KNOWLEDGE AND SKILLS WERE ALSO HELPFUL IN DESIGNING COMPUTERS USING ELECTRONIC DEVICES SUCH AS ELECTRON TUBES. THE FIRST FORMAL COMPUTER ENGINEERING DEGREE PROGRAM IN THE UNITED STATES WAS FOUNDED IN 1971 AT CASE WESTERN RESERVE UNIVERSITY. NOW, THERE ARE MORE THAN 250 ABET-ACCREDITED COMPUTER ENGINEERING PROGRAMS IN THE UNITED STATES ALONE.

DISRUPTIVE INNOVATIONS IN THE PAST

DISRUPTIVE DIGITAL TECHNOLOGIES NOW

CLAYTON CHRISTENSEN INTRODUCED THE CONCEPT OF DISRUPTIVE INNOVATIONS IN HIS 1995 HARVARD BUSINESS REVIEW PAPER. NEW INNOVATIONS ARE DISRUPTIVE ONLY IF THEY INITIALLY CREATE NICHE MARKETS AND VALUE NETWORKS BY ENTERING AT THE BOTTOM OF EXISTING MARKETS AND EVENTUALLY DISPLACING ESTABLISHED MARKET-LEADING COMPANIES AND PRODUCTS. COOKING COULD BE CONSIDERED AS ONE OF THE FIRST DISRUPTIVE INNOVATIONS. IT IMPROVED FOOD EFFICIENCY BY ALLOWING HOMO ERECTUS TO SPEND LESS TIME ON CHEWING AND DIGESTING. THIS LED TO A SMALLER AND MORE EFFICIENT DIGESTIVE TRACT, WHICH FREED UP ENERGY FOR LARGER BRAIN GROWTH.

Cover of the first issue of the Mushtum magazine, published in 1923.

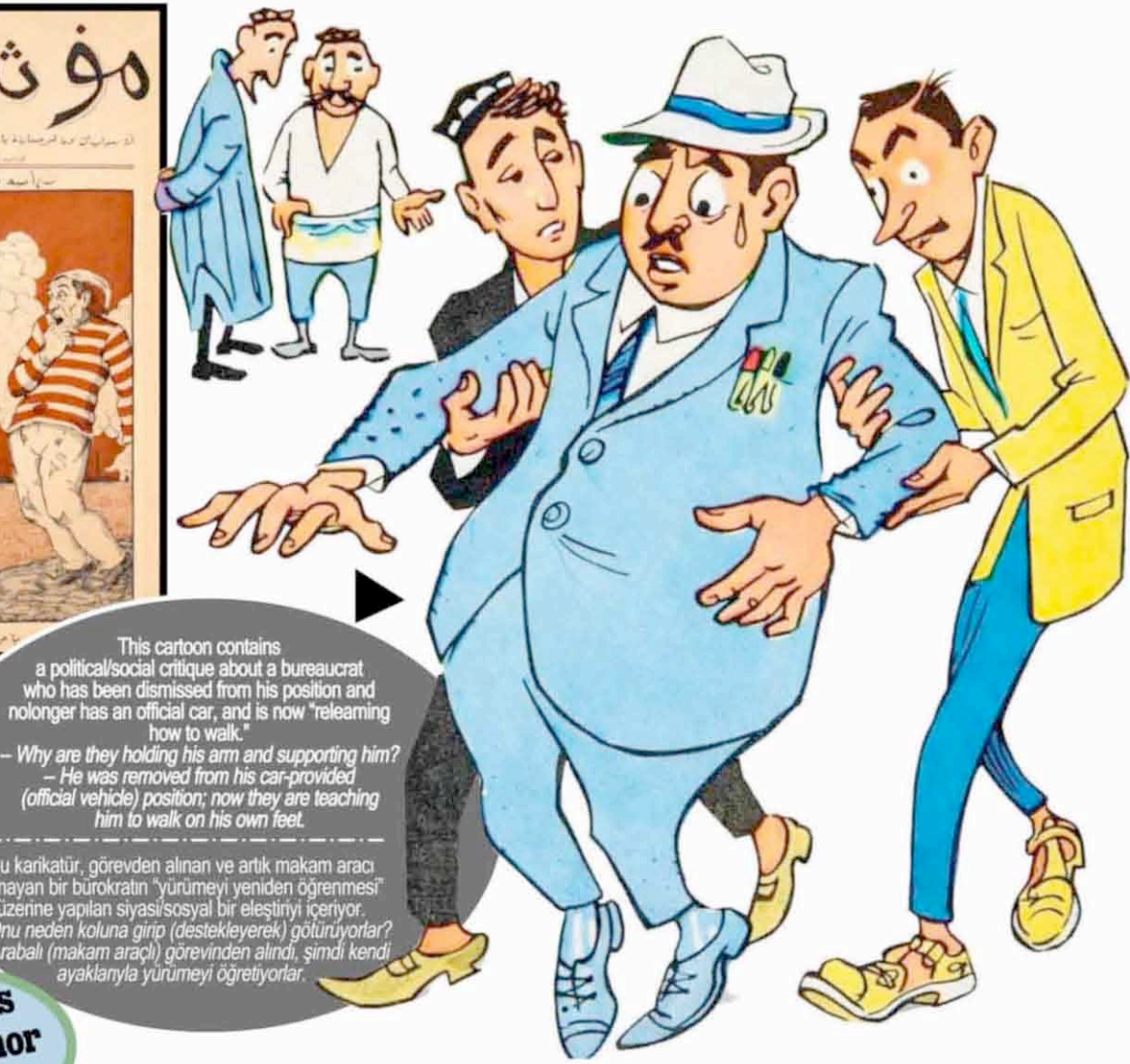
Mushtum dergisinin 1923 yılında yayınlanan ilk sayısının kapak görseli.

The world's vintage humor magazines

Founded in 1923 under the leadership of Abdullah Kadiri, Mushtum continues to be the unwavering fortress of Uzbekistan's social memory and caricature art, with a humorous journey spanning over a century.

This cartoon contains a political/social critique about a bureaucrat who has been dismissed from his position and no longer has an official car, and is now "relearning how to walk."

– Why are they holding his arm and supporting him?
– He was removed from his car-provided (official vehicle) position; now they are teaching him to walk on his own feet.

Bu karikatür, görevden alınan ve artık makam aracı olmayan bir bürokratin "yürümeyi yeniden öğrenmesi" üzerine yapılan siyasi/sosyal bir eleştiriyi içeriyor. Onu neden koluna girip (destekleyerek) götürüyorlar? Arabalı (makam aracı) görevinden alındı, şimdi kendi ayaklarıyla yürümeyi öğretiyorlar.

Mushtum: The Century-Old Punch of Uzbek Humor

MUSHTUM

by aziz yavuzdoğan

As one of Uzbekistan's most established and influential satirical publications, Mushtum (The Punch) began its publishing life in 1923. The magazine's founding is directly linked to Abdullah Kadiri, one of the most significant intellectual figures in the modernization process of the Turkic world and the region. Especially during the Soviet era, it served as a veritable school for the development of Uzbek literature and caricature. In its early years, the magazine addressed daily public issues, social malfunctions, and bureaucracy with a piercing satirical tone, quickly reaching a wide audience.

In terms of content, it did not limit itself to text-based humor; it also played a decisive role in shaping the Central Asian caricature tradition. Despite the political atmosphere of the period, it represented a sharp wit that hid social criticism between the lines. Influenced by the school of the legendary

Molla Nasreddin magazine published in Azerbaijan during the 1920s, it successfully blended local Uzbek cultural elements and dialects. Although its publication was briefly interrupted during World War II, it regained popularity and reached high circulation numbers from the 1950s onwards. Today, continuing its existence in both digital and print media as a symbol of Uzbek humor, the magazine remains a vital cultural heritage that paved the way for many important writers, illustrators, and poets.

The editors of Mushtum, the popular satirical magazine published for over a century, have announced a temporary suspension of their publications (including social networks) due to financial difficulties. In 2023, the magazine's editor-in-chief, Nosirzhon Toshmatov, stated that the circulation was 5,000 copies. According to him, the magazine has only suspended its operations twice before due to financial issues: during the 1941-45 war and during the 2020 coronavirus pandemic. The magazine's publication had resumed in 2021.

Özbek mizahının asırlık yumruğu: Mushtum

МУШТУМ

1923 yılında Abdullah Kadiri'nin öncülüğünde doğan Mushtum, bir asrı deviren mizah serüveniyle Özbekistan'ın toplumsal hafızası ve karikatür sanatının sarsılmaz kalesi olmayı sürdürüyor.

aziz yavuzdoğan

Dünyanın
eski mizah
dergileri

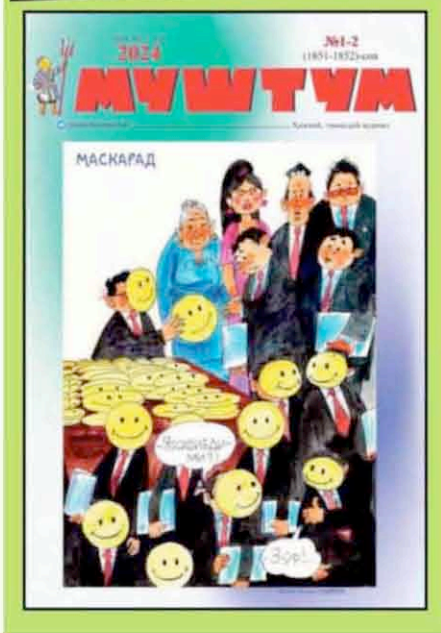
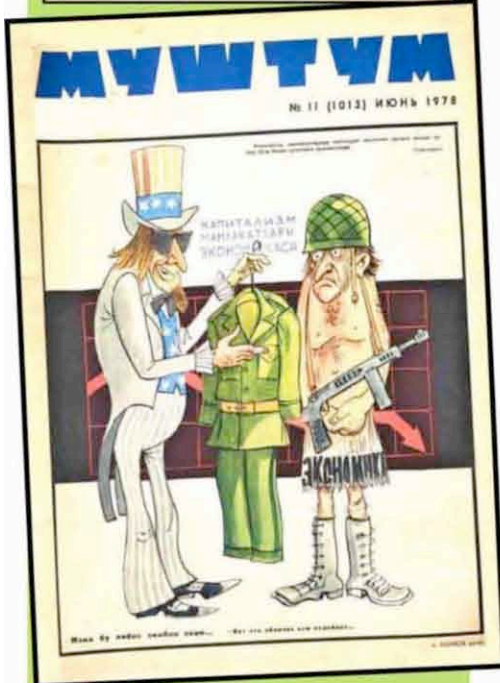
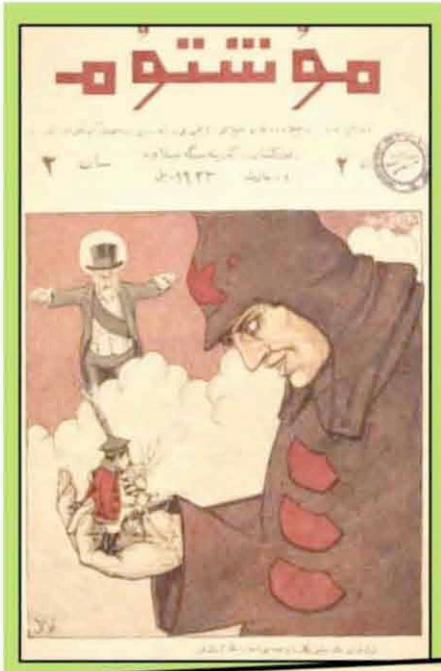

Özbekistan'ın en köklü ve etkili mizah yayınlarının başında gelen **Mushtum** (*Yumruk*), 1923 yılında yayın hayatına başlamıştır. Derginin kuruluşu, Türk dünyasının ve bölgenin modernleşme sürecindeki en önemli entelektüel figürlerinden biri olan **Abdullah Kadiri** ile doğrudan bağlantılıdır. Özellikle **Sovyetler Birliği** döneminde **Özbek** edebiyatının ve karikatür sanatının gelişimi için adeta bir okul görevi görmüştür. Yayınlandığı ilk dönemlerde halkın günlük sorunlarını, toplumsal aksaklıkları ve bürokrasiyi iğneleyici bir dille ele alan dergi, kısa sürede geniş bir okur kitlesine ulaşmayı başarmıştır. İçerik yapısı itibarıyla sadece metin bazlı mizahla sınırlı kalmamış, aynı zamanda **Orta Asya** karikatür geleneğinin şekillenmesinde belirleyici bir rol oynamıştır. Dönemin siyasi atmosferine rağmen, toplumsal eleştiriyi satır aralarına gizleyen kıvrak bir zekayı temsil etmiştir.

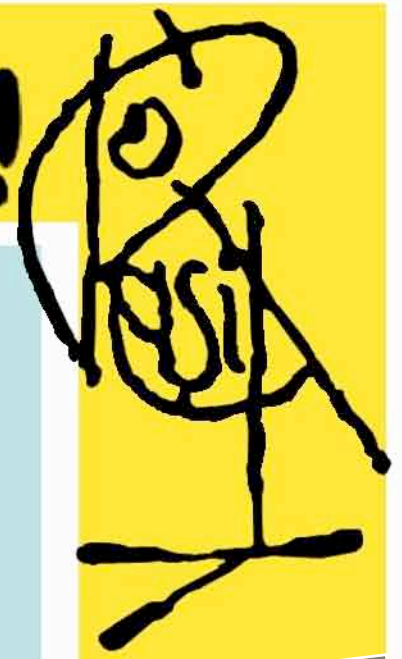
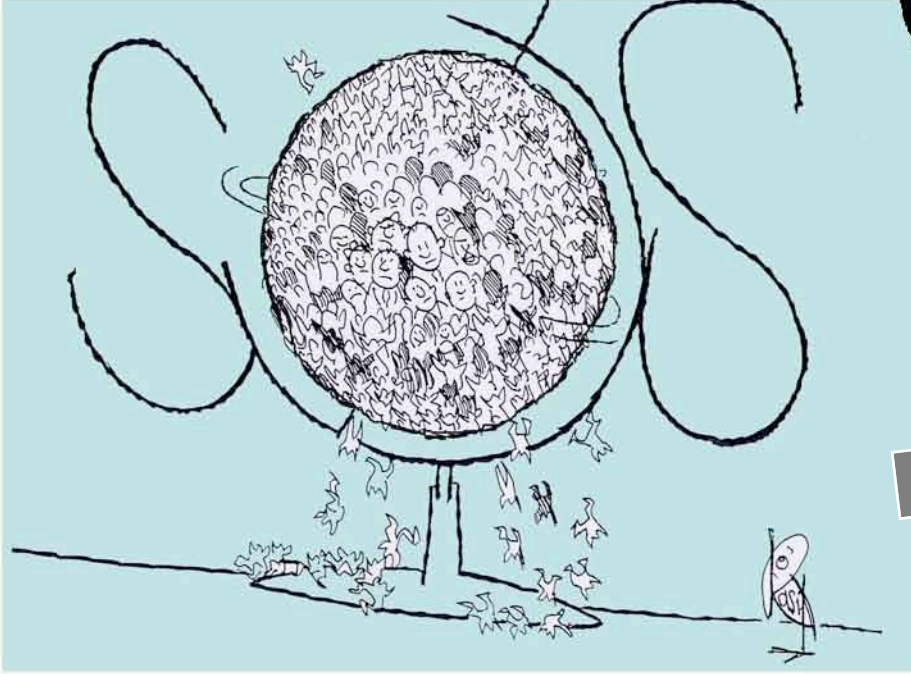
1920'li yıllarda **Azerbaycan**'da yayınlanan efsanevi **Molla Nasreddin** dergisinin ekolünden etkilenmiş, ancak **Özbek** kültürüne özgü yerel unsurları ve lehçeyi başarıyla harmanlamıştır. İkinci Dünya Savaşı yıllarında bir süreliğine yayınına ara verilmiş olsa da, 1950'li yıllardan itibaren tekrar popülerleşerek yüksek tirajlara ulaşmıştır. Günümüzde de dijital dünyada ve basılı ortamda **Özbek mizahının** sembolü olarak varlığını sürdüren dergi, tarihsel süreçte birçok önemli yazar, çizer ve şairin yetişmesine zemin hazırlamış önemli bir kültürel mirastır.

Bir asrıdan fazla süredir yayınlanan popüler hiciv dergisi Mushtum'un editörleri, mali zorluklar nedeniyle (sosyal ağlar da dahil olmak üzere) yayınlarına geçici olarak ara verdiklerini duyurdu.

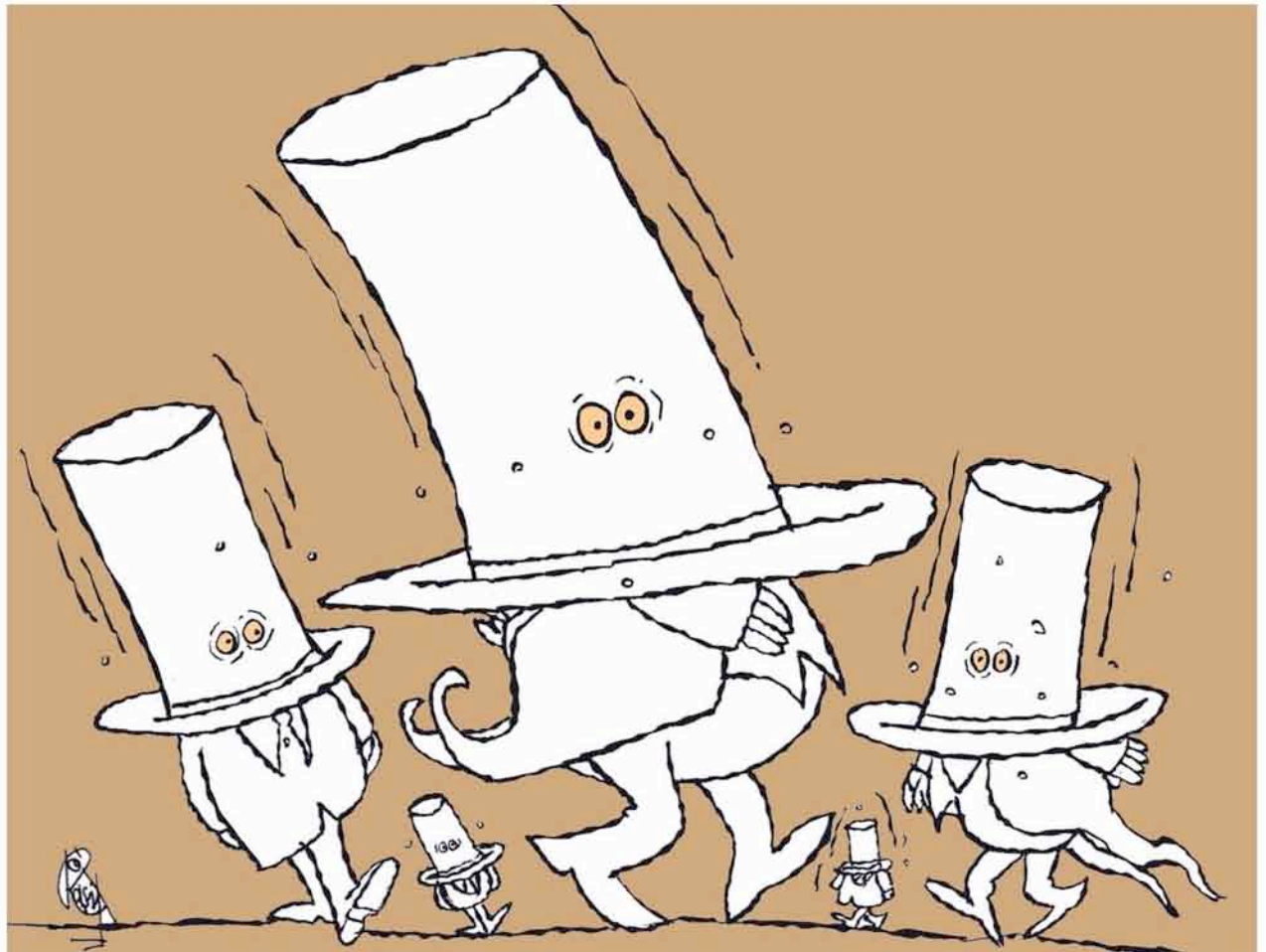
2023 yılında derginin baş editörü **Nosirzhon Toshmatov**, tirajın 5.000 adet olduğunu söyledi. Ona göre dergi, mali sorunlar nedeniyle faaliyetlerini yalnızca iki kez askıya aldı: 1941-45 savaşı sırasında ve 2020'deki koronavirüs pandemisi sırasında. Derginin yayını 2021'de yeniden başladı.

RAŞİT YAKALI

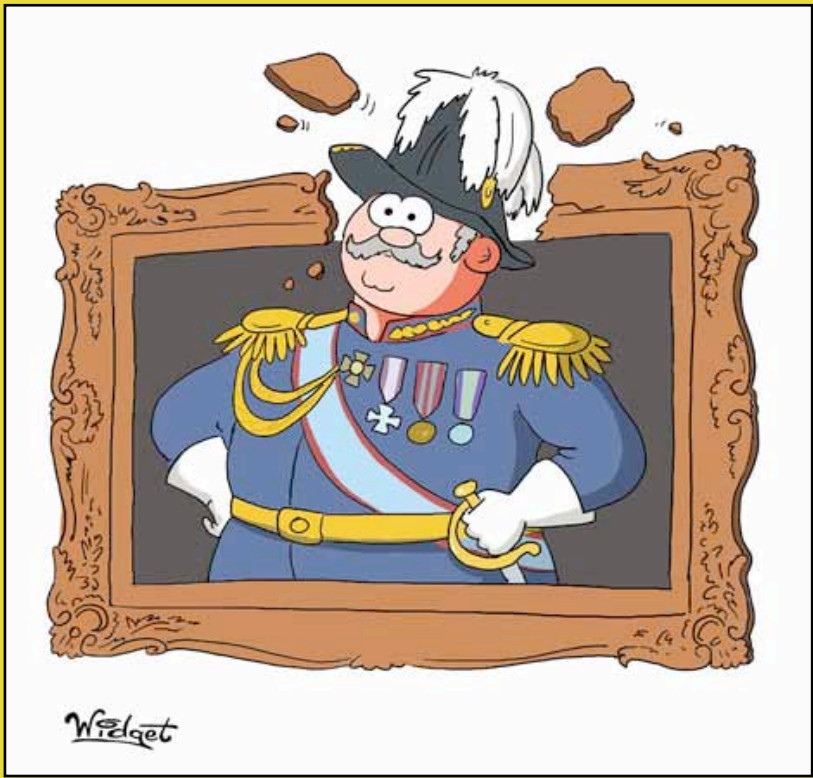
Raşit Yakalı, Türkiye

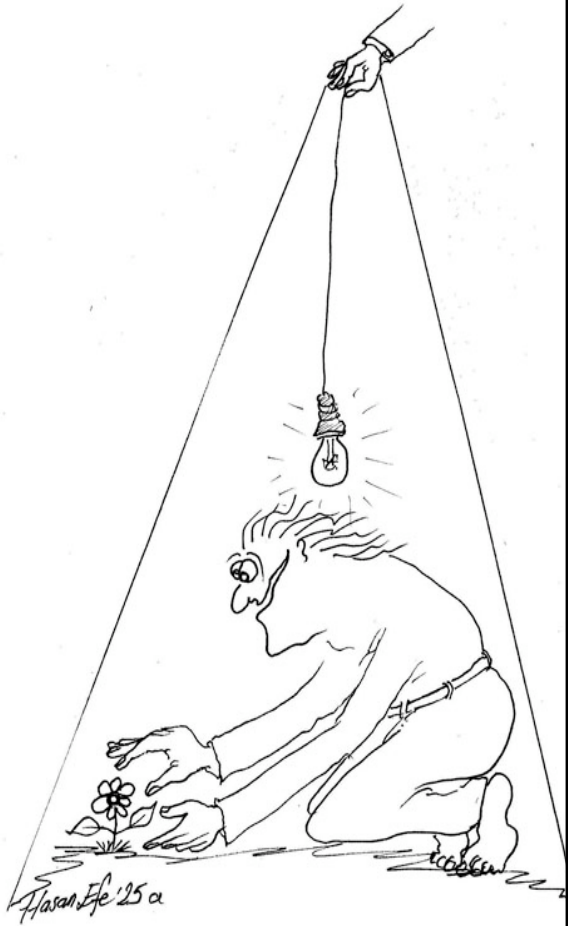
Marek Mosor (Widget) , Poland

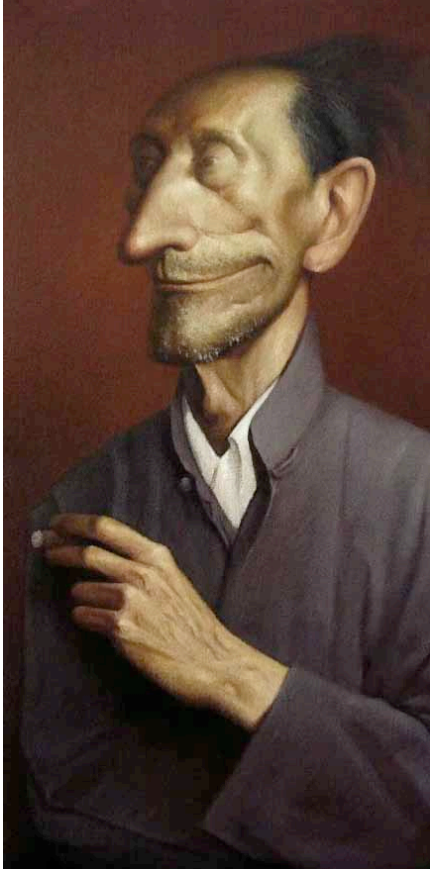
Widget

Widget

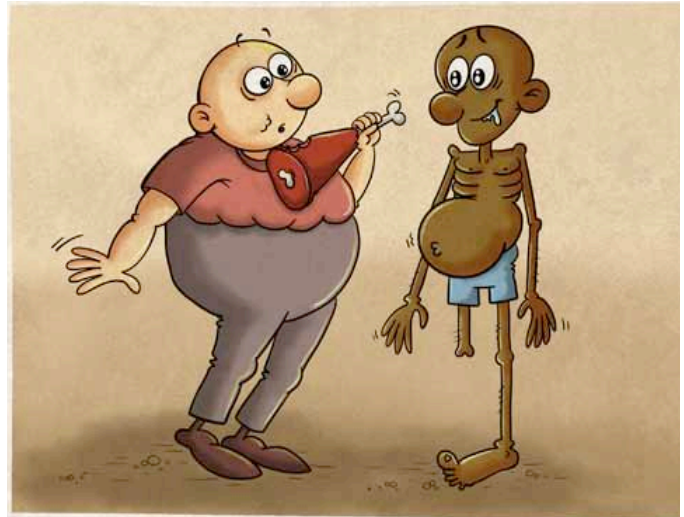

Hasan Efe, Türkiye

Yang Zhongbai, China

Neda Khodaverdi, Iran

Yalda Hasheminezhad, Iran

Fadi Abu Hassan, Norway

Juan Gabriel Benabides, Spain

Kuang Zuhai, China

J. Bosco De Azevedo, Brasil

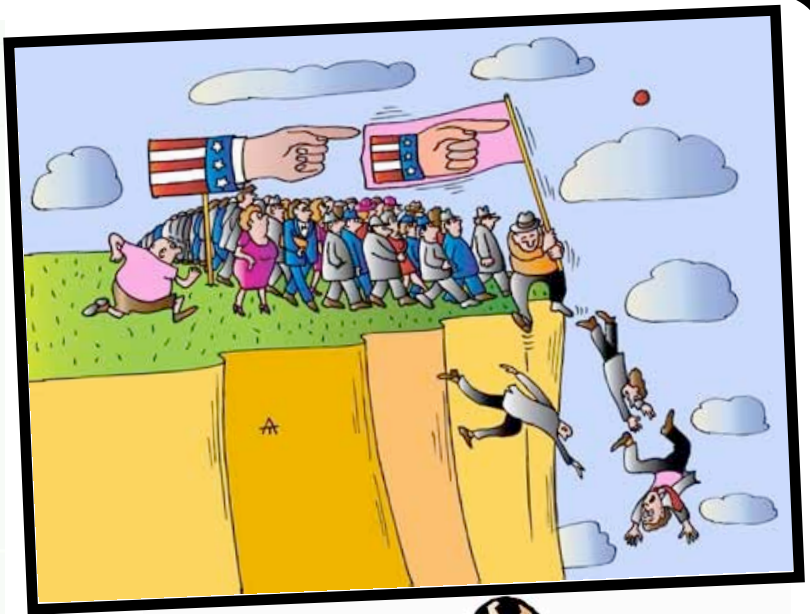

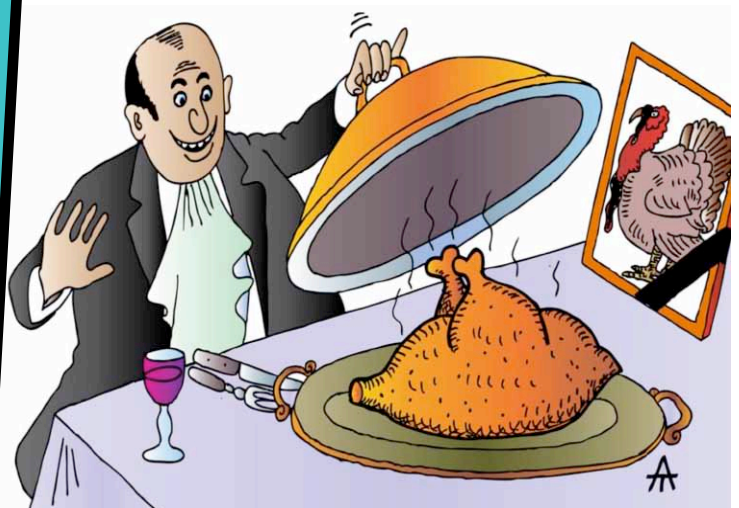
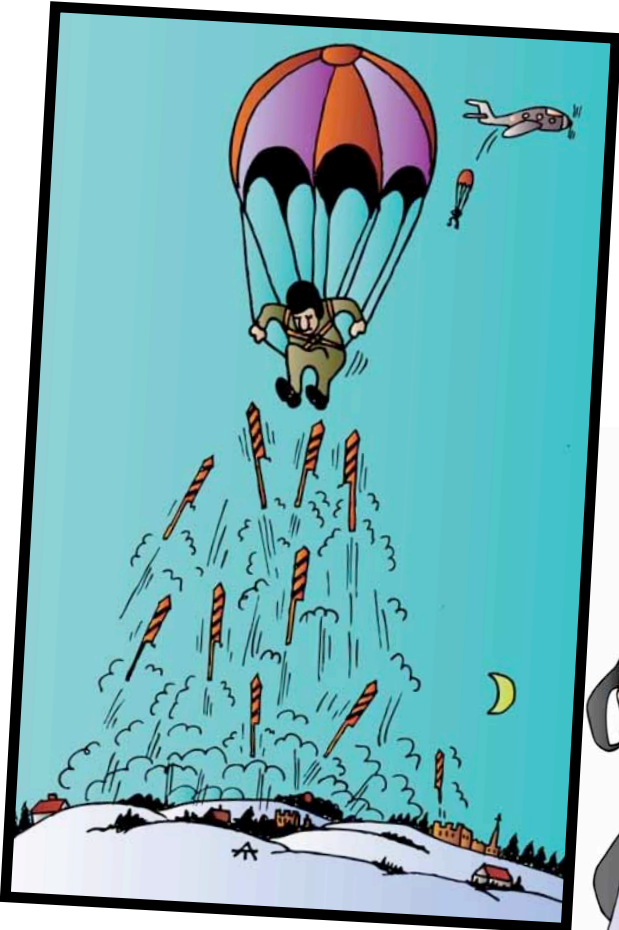
KROTOS

Tadeusz Krotos, Poland

Alexey Talimonov, England

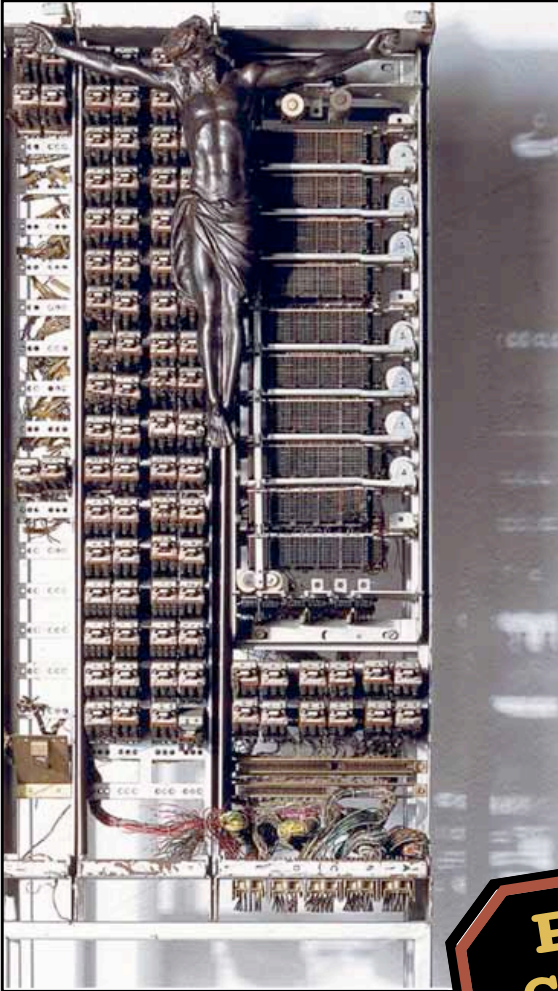

PHOTO collages
by Stane Jagodic
from Slovenia

World Agenda

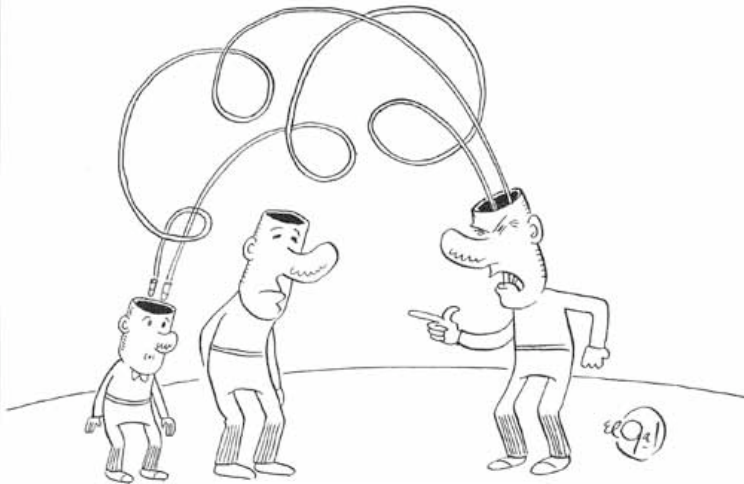
by Willem Rasing
from Netherland

Gerald Peigneux, France

Arturo Molero, Spain

Gustavo Gal, Argentina

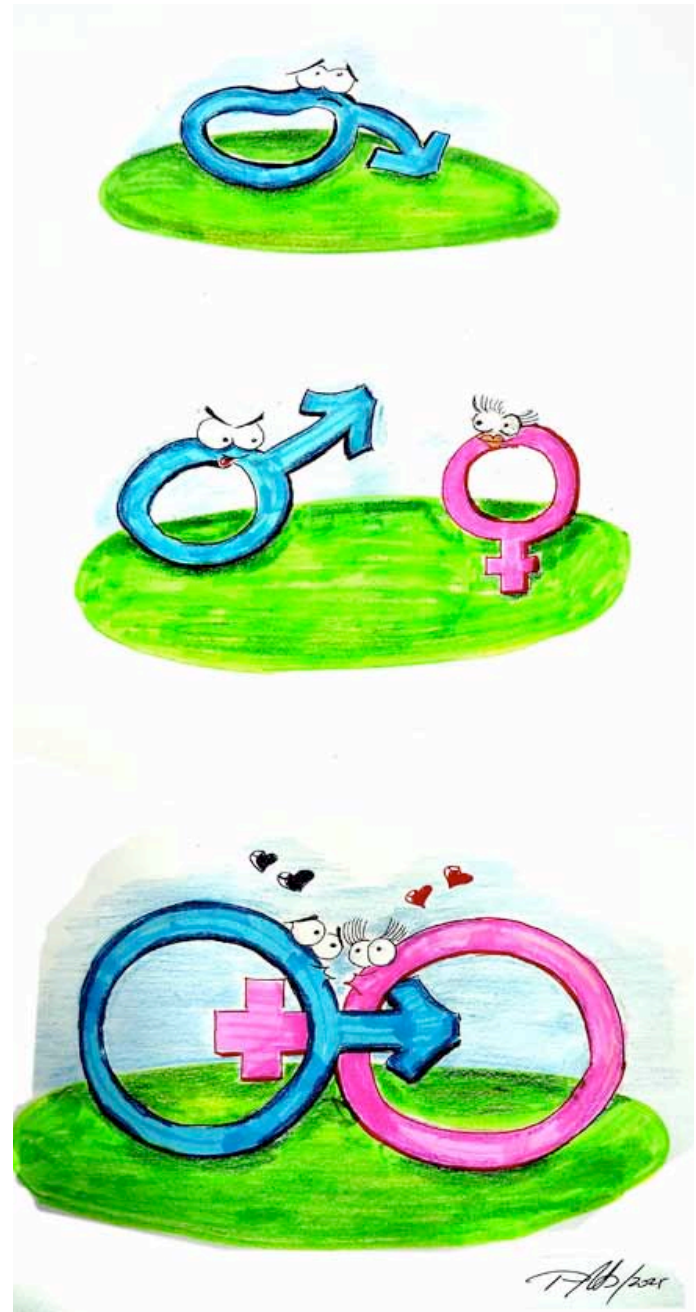
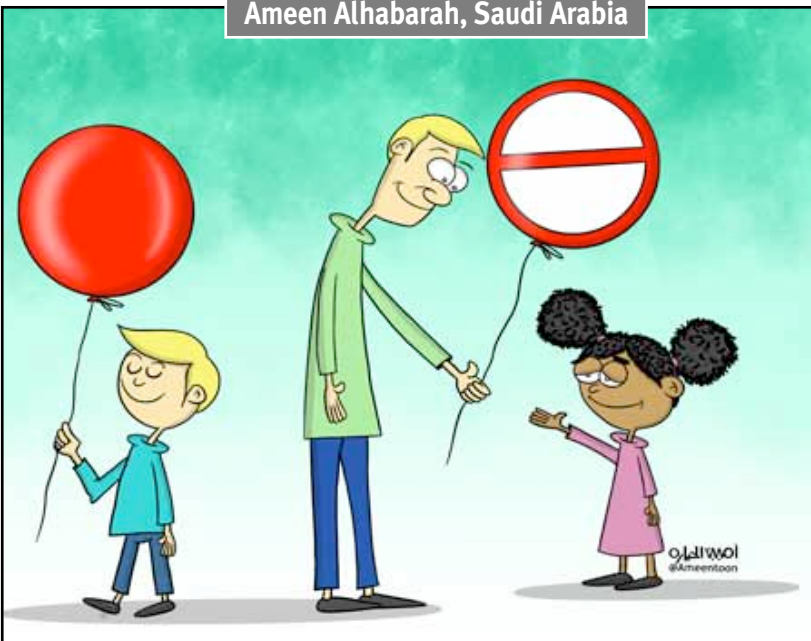

Julio Carrion Cueva (Karry), Peru

Oleg Gutsol, Ukraine

Ameen Alhabarah, Saudi Arabia

Pedro Astrain, Cuba

Yang Lijie, China

Mizahın zihinsel kökeni: Beklenti ve sapma.

Mizah, yalnızca kahkaha üreten bir araç değildir; insan zihninin karmaşık işleyişine açılan bir penceredir. Psikoloji açısından bakıldığında, mizah hem bireysel hem de toplumsal düzeyde işlev gören çok katmanlı bir savunma ve anlamlandırma mekanizmasıdır. Dolayısıyla mizahı çözümllemek, aslında insanın kendini anlama çabasının bir parçasıdır.

Mizahın kalbinde çoğu zaman beklentinin kırılması yatar. İnsan zihni dünyayı düzenli ve öngörülebilir kalıplar üzerinden anlamlandırmaya çalışır. Bir espri ya da karikatür ise bu düzeni bilinçli biçimde bozar. Ortaya çıkan kısa süreli şaşkınlık, ardından gelen kavravış anıyla birleşir ve gülme tepkisini doğurur. Bu süreçte beyin, karmaşık bir durumu hızla çözdüğü için bir tür

Mizah, insan zihninin karmaşık işleyişini açığa çıkaran; bireyin duygularla başa çıkmasını, gerçekliği yeniden anlamlandırmasını ve başkalarıyla bağ kurmasını sağlayan güçlü bir psikolojik mekanizmadır.

zihinsel ödül yaşar. Kahkaha, bu çözümlemenin dışavurumudur.

Psikolojik açıdan mizah, olgun savunma mekanizmaları arasında kabul edilir. Tehdit edici ya da rahatsız edici bir durumu bastırmak yerine dönüştürerek katlanılabilir hale getirir. Korku ironik bir anlatıya, acı alaycı bir mesafeye, utanç ise kendine yönelik espriye dönüştürülebilir. Bu dönüşüm bireyin psikolojik dayanıklılığını artırır. Mizah yapan kişi, yaşadığı olayın edilgen öznesi olmaktan çıkar ve onu yeniden kuran aktif bir

anlatıcıya dönüşür. Böylece kontrol duygusu güçlenir. Mizah aynı zamanda kimliğin bir ifadesidir. Yapılan espriler, kişinin dünya görüşünü, değerlerini,

düşünme biçimini ve duygusal durumunu yansıtır. İnce ve katmanlı bir mizah analitik düşünceye işaret edebilirken, sert ve saldırgan mizah bastırılmış öfkenin dışavurumu olabilir. Kendine yönelik mizah ise çoğu zaman özgüven ve kabullenme ile ilişkilidir. Bu yönüyle mizah, bireyin zihinsel ve duygusal yapısının bir imzası

gibidir.

Elbette mizahın karanlık yüzü de vardır. Aşğılama ve dışlama amacı taşıyan mizah, empatiyi zayıflatır ve ilişkileri zedeleyebilir. Sürekli alaycılık ya da sinizm, bireyin duygusal olarak mesafe koymasına yol açabilir. Mizahın bir kaçınma aracı olarak aşırı kullanımı ise kişinin gerçek duygularıyla yüzleşmesini engelleyebilir. Böylece mizah, koruyucu işlevinin tersine döner.

Sonuç olarak mizah, yalnızca bir eğlence biçimi değil; zihinsel esnekliğin, duygusal zekânın ve uyum kapasitesinin göstergesidir. Kahkaha, dünyanın karmaşıklığını kısa bir an için çözebilmenin, ona mesafe koyabilmenin ve yeniden anlamlandırabilmenin ifadesidir. Güçlü bir mizah, yalnızca güldürmez; aynı zamanda düşündürür, rahatlatır ve insanı kendisiyle yüzleştirir. ■

The Cognitive Roots of Humor: Expectation and Deviation.

Humor is far more than a mere vehicle for laughter; it is a specialized lens through which we view the complex inner workings of the human intellect. From a psychological standpoint, humor serves as a multifaceted system of defense and interpretation, operating at both the individual and collective levels. To decode humor, therefore, is to engage in the quintessential human endeavor of self-discovery.

At the core of humor lies the subversion of expectation. The human brain is wired to interpret the world through orderly, predictable patterns. A joke or a cartoon systematically disrupts this anticipated order. The resulting flicker of bewilderment, when met with a sudden flash of insight, culminates in the physical response of laughter. In this moment, the brain experiences a cognitive reward for its agility in resolving a complex incongruity. Laughter, then, is the outward signature of this internal resolution. In the realm of psychology, humor is classified as a mature defense mechanism. Rather than suppressing a threatening or distressing reality, it transmutes it into something bearable.

Humor is a potent psychological mechanism that unveils the intricate architecture of the human mind; it is the means by which we navigate our emotions, reframe reality, and forge profound connections with one another.

Fear is distilled into an ironic narrative, pain is viewed through the lens of cynical detachment, and shame is softened into self-deprecating wit. This alchemy bolsters an individual's psychological resilience. By employing humor, a person ceases to be a passive victim of their circumstances and becomes an active narrator, reclaiming a sense of agency and control.

Furthermore, humor serves as an intimate expression of identity. The nuances of a person's wit reflect their worldview, values, and emotional temperament. While sophisticated, layered humor often points toward analytical depth, aggressive or disparaging humor may act as a conduit for repressed hostility.

Conversely, the ability to laugh at oneself is frequently a hallmark of self-confidence and radical acceptance. In this sense, humor is the unique signature of one's mental and emotional landscape.

However, humor possesses a darker dimension. When utilized as a tool for humiliation or social exclusion, it can erode empathy and fracture relationships. A perpetual reliance on sarcasm or cynicism can create a profound emotional distance, acting as a barrier rather than a bridge. If used excessively as a form of avoidance, humor may even prevent an individual from confronting their authentic emotions, thereby subverting its own protective function.

Ultimately, humor is not merely a form of entertainment—it is a testament to cognitive flexibility, emotional intelligence, and our capacity for adaptation. Laughter is our way of momentarily deconstructing the world's vast complexity, standing back from it, and assigning it a new meaning. True humor does not stop at the laugh; it provokes reflection, offers catharsis, and ultimately brings us face-to-face with the truth of who we are. ■

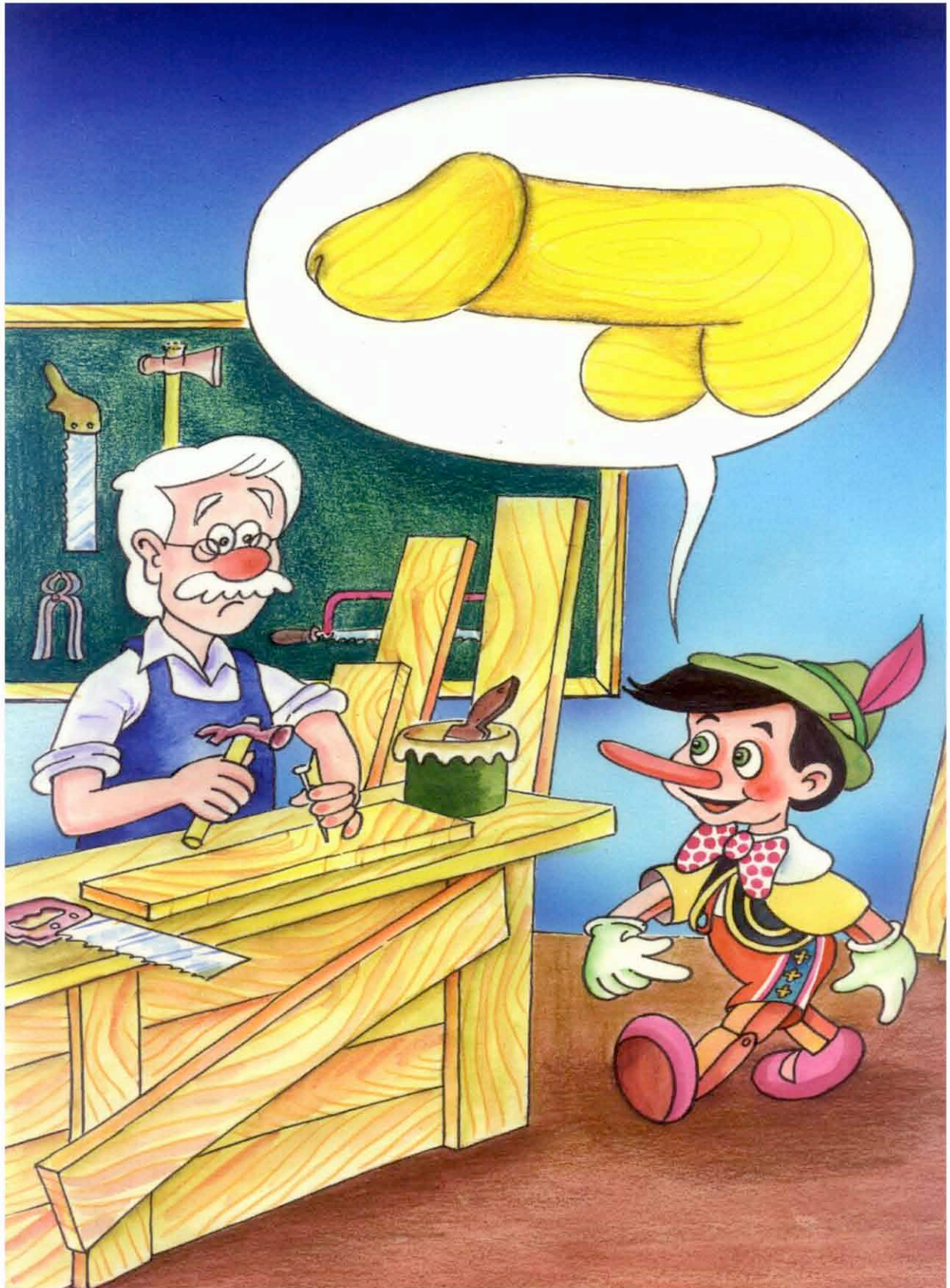

Tapa

EROSHOP

TURKISH MASTER CARTOONIST

İbrahim Tapa (1950-2019)

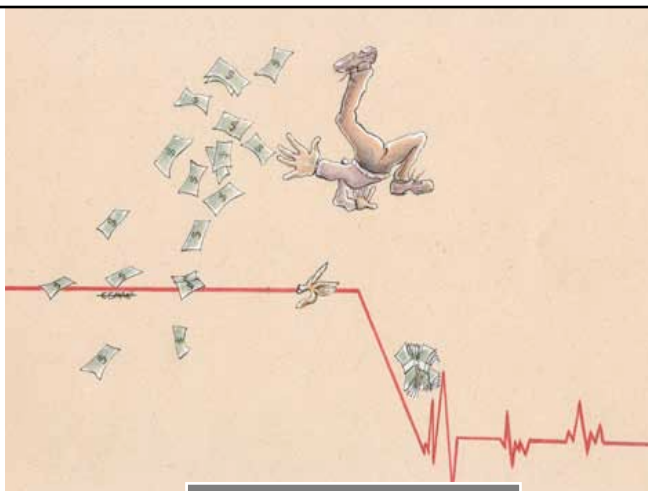

Ahmet Khabali, Morocco

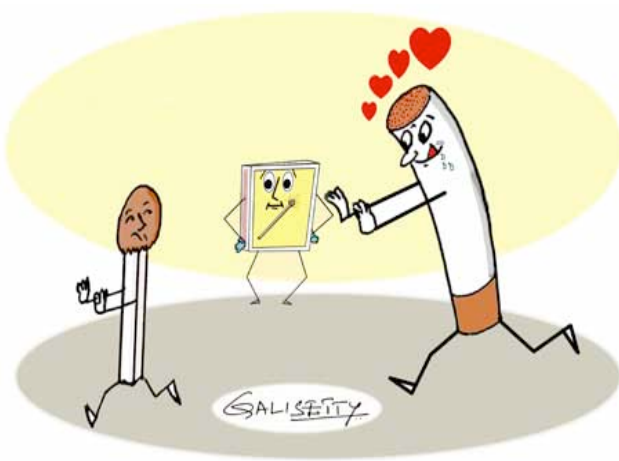
Ivan Turuchko, Ukraine

Esmail Janbiaghi, Iran

Muzaffar Yulchiboev, Uzbekistan

Venugopal Galisetty, India

Samuca Andrade, Brasil

Alvydas Jonaitis, Lithuania

Zhang Xiaodong, China

Cesar Andres Lea, Uruguay

● **CARICATURE**
LUIS SUAREZ

Ivan Grahovec, Croatia

Jamal Sahif, Morocco

Arturo Rosas, Mexico

Kafa- dank!

KERDİSİYLE SORUNU OLAN
BİR İNSANIN, BAŞKASIYLA
MUTLU OLMASI MÜMKÜN
DEĞİLDİR. EN TEMEL PROBLEM
BURADAN BAŞLIYOR...

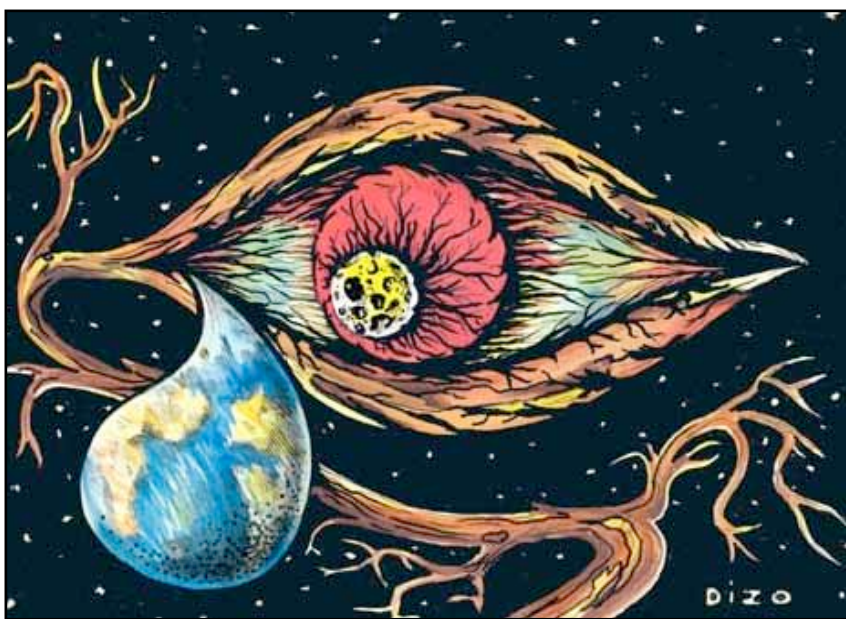

EĞER SENİN İÇİN SORUN
DEĞİLSE, BİRLİKTE BİR KAHVE
İÇMEKTEN MUTLU OLURUM!

HMM!
ZEKİ ADAM..

Arsen Gevorgyan, Armenia

Jatin Gohil, India

DROP PEACE, NOT BOMBS

WRONG DELIVERY!

Tvg Mennon, India

BV Panduranga Rao, India

fenamizah 65

DÜNYADAN ESKİ KARİKATÜR USTALARI...

Old Master cartoonists..

..from around the world

Polonyalı grafik sanatçısı ve karikatürist Zbigniew Ziomecki (1930–2015), Polonya mizah sanatının en karakteristik figürlerinden biridir. Varşova Güzel Sanatlar Akademisi'nden 1955 yılında mezun olan sanatçı, kariyerini özellikle Polonya'nın kültleşmiş mizah dergisi Szpilki ve Karuzela ile özdeşleştirmiştir. Ziomecki'nin sanat anlayışı, karmaşık toplumsal meseleleri sade, ekonomik ve vurucu çizgilerle aktarmak üzerine kuruluydu. Günlük hayatın absürt yanlarını ve insan ilişkilerindeki tezatları ustalıklı işleyen sanatçı, uluslararası alanda da pek çok ödül kazanarak Polonya karikatür okulunu dünya çapında temsil etmiştir. 2015 yılında Varşova'da vefat eden sanatçı, geride toplumsal hafızaya kazınmış keskin ve ironik bir görsel miras bırakmıştır.

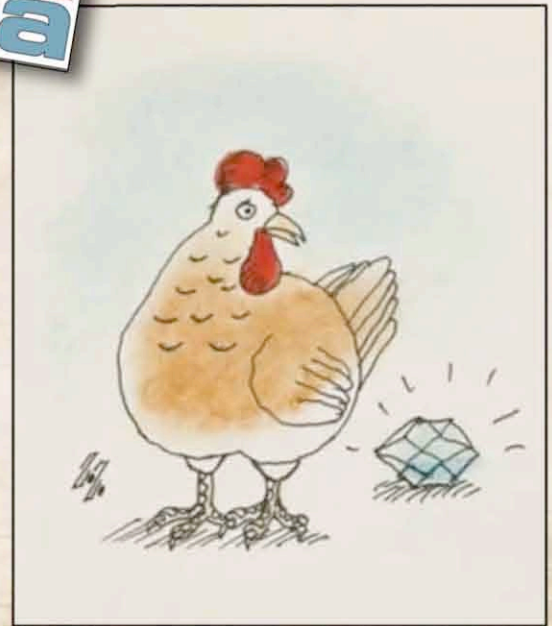
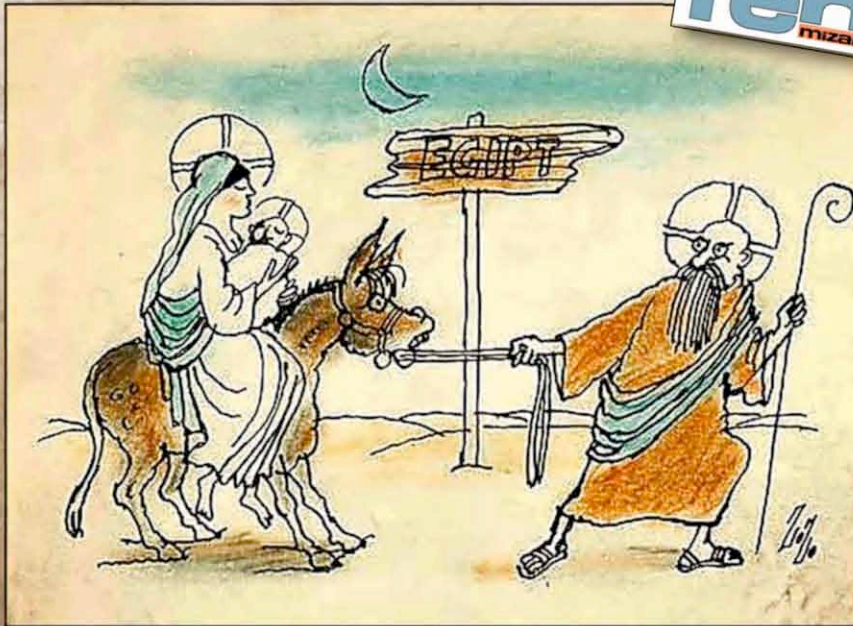
Zbigniew Ziomecki

Polish graphic artist and cartoonist Zbigniew Ziomecki (1930–2015) was one of the most distinctive figures of Polish humor art. A graduate of the Academy of Fine Arts in Warsaw in 1955, he became closely associated with Poland's iconic satirical magazines Szpilki and Karuzela.

Ziomecki's artistic approach was built on conveying complex social issues through simple, economical, and striking lines. Skillfully portraying the absurdities of everyday life and the contradictions within human relationships, he earned numerous international awards and represented the Polish school of cartooning worldwide. He passed away in Warsaw in 2015, leaving behind a sharp and ironic visual legacy deeply etched in the collective memory.

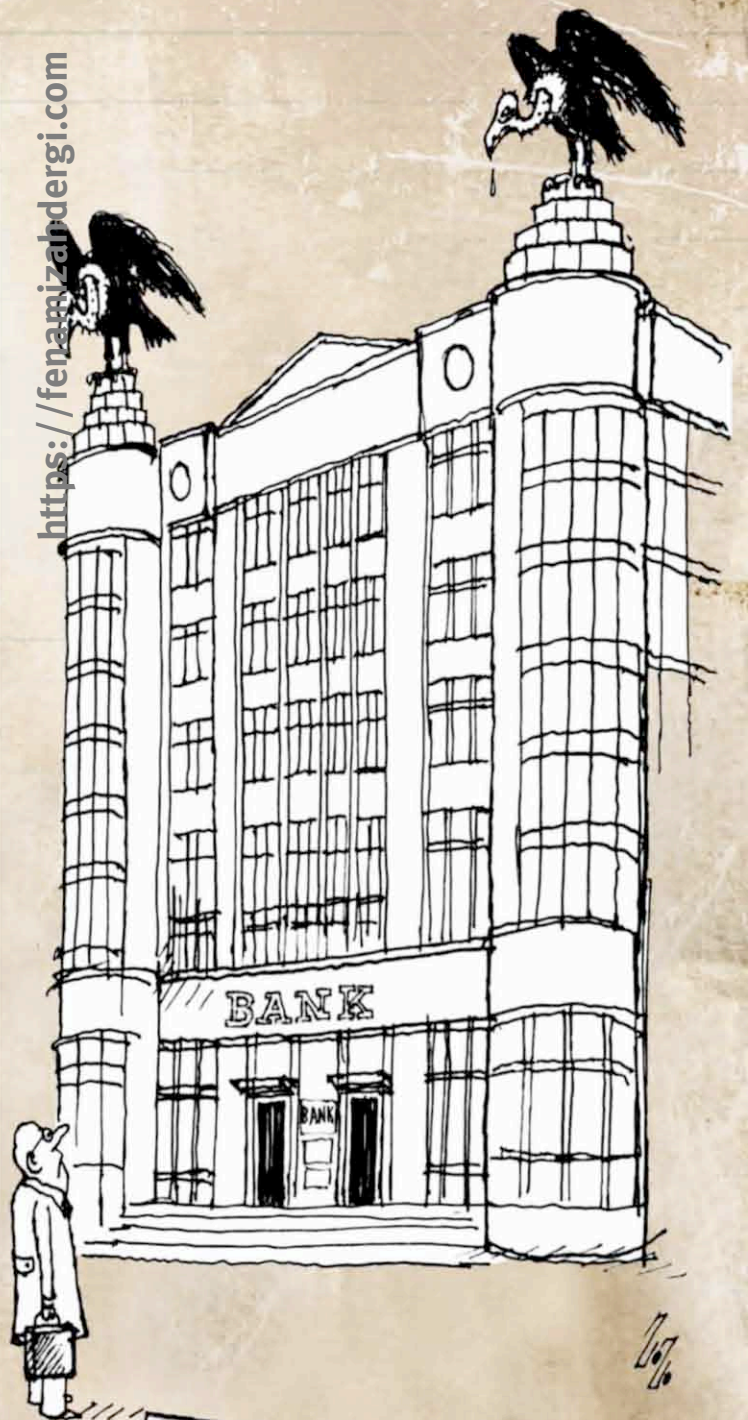

International humor magazine
fena
mizah

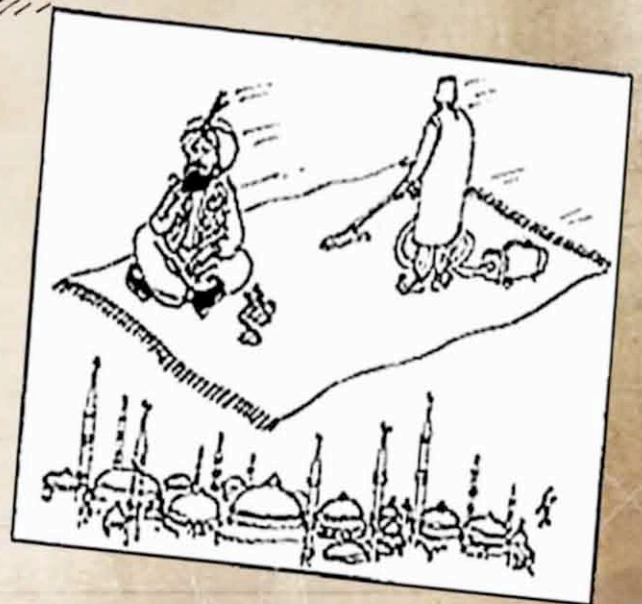
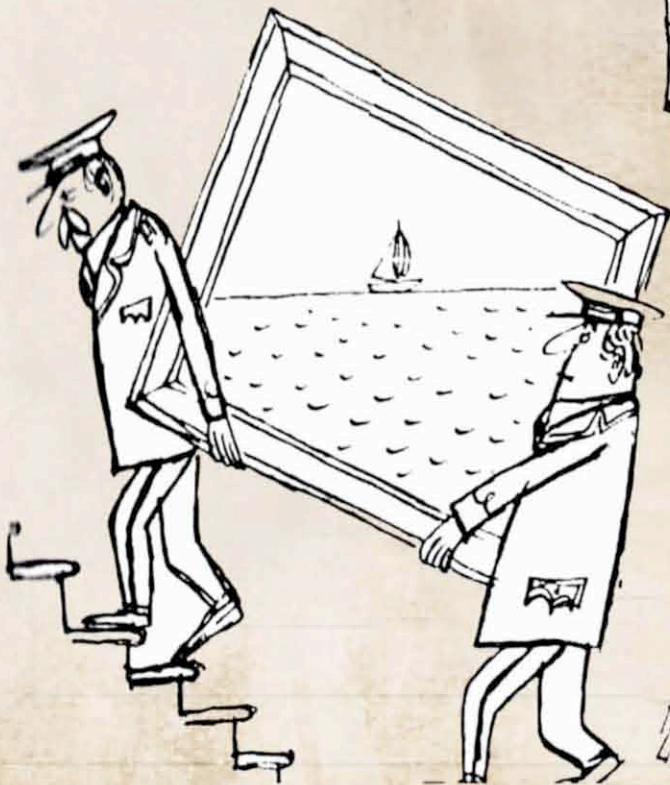

<https://fenamizahdergi.com>

www.fenamizahdergi.com

Arjantinli dünyaca ünlü karikatürist
Joaquin Salvador Lavado Tejón

QUINTO 'dan

MARCOS MENDES - Brasil

**PRESIDENTE
LULA**

TUBA

ILLUSTRATION

by Gustave Doré, 19th Century.

Gördüğünüz bu etkileyici çalışma, John Milton'ın ünlü epik şiiri "Kayıp Cennet" (Paradise Lost) için hazırlanmış en ikonik illüstrasyonlardan biridir. 19. yüzyılın en önemli gravür sanatçılarından biri olan, Fransız illüstratör ve gravür sanatçısı Gustave Doré'nin eseri. 1866'lar. Tasvir edilen figür Lucifer (Şeytan)'dır. Cennetten kovulduktan sonra cehennemın kıyısında, kaybettiği ihtişamın ve içine düştüğü durumun kederiyle mağrur ama yıkılmış bir halde otururken betimlenmiştir.

The impressive work you see is one of the most iconic illustrations ever created for John Milton's famous epic poem, Paradise Lost. It is the work of Gustave Doré, a French illustrator and engraver who was one of the most significant engraving artists of the 19th century, dating back to the 1860s. The figure depicted is Lucifer (Satan). He is portrayed sitting on the brink of Hell after being expelled from Heaven—proud yet broken, consumed by the grief of his lost glory and his fallen state.

vintage
cartoon

Döneminin en ünlü mizah ve siyaset dergilerinden biri olan Puck dergisinde yayımlanan, Louis Dalrymple'nin (1866–1905) bu etkileyici karikatürü, Amerikan karikatür tarihinin klasikleşmiş eserlerinden biridir. Karikatür, o dönemde Panama Kanalı'na alternatif olarak düşünülen Nikaragua Kanalı projesine, kendi işlerine zarar vereceği korkusuyla demiryolu devlerinin karşı çıkmasını ve bu antlaşmayı sabote etmelerini eleştirmektedir.

Published in Puck, one of the most famous humor and politics magazines of its era, this impressive caricature by Louis Dalrymple (1866–1905) is among the classic works of American cartoon history. The caricature criticizes the railroad giants of the time for opposing and sabotaging the Nicaragua Canal project—which was considered an alternative to the Panama Canal—out of fear that it would harm their own businesses.

bi'seyleri bi'sekilde BİTİRENLER

SEVGİYİ
BERRAK BİR
SEKİLDE
GÖSTERMEYİ
BECERENLER

EŞ-DOST
YORDAMIYLA İŞ
BECERENLER

ONCA
İŞ ARASINDA
ÇALIŞMAKTAN
ZEVK ALMAYI
BECERENLER

ÇAPKINLIKTA
SINIR TANIMAMAYI
BECERENLER

FARE
YAKALAMAKTA
TEKNOLOJİ
KULLANMAYI
BECERENLER

Vesikalık fotoğraf

• Temel vesikalık fotoğraf çekilecekmış. Arkadaşı Dursun'a rastlamış. Dursun, "Ne bu telaş?" diye sormuş. Temel, "6 tane acele vesikalık çekilmem lazım" diye yanıtlamış. Dursun, "Ben hallederim merak etme" demiş, "Vesikalık belden

yukarı çekilir. Sen bir çukur aç ben geliyorum..."

Dursun döndüğünde ne görsün, Temel 6 tane çukur kazmış, bekliyor. "Ula uşağım 6 çukuru niye kazdın?" diye sormuş.

Temel, "Sana 6 vesikalık dedum ya işte hasırluk yaptum daa!" Dursun şaşkınlıkla ve alaycı bir ifadeyle yanıtlamış; "Ula 6 çukura ne gerek var idu, ha ben yanımda 6 tane fotoğraf makinesi getirdiydum..."

Zdenko Puhin, Croatia

Kubilay Bayar, Türkiye

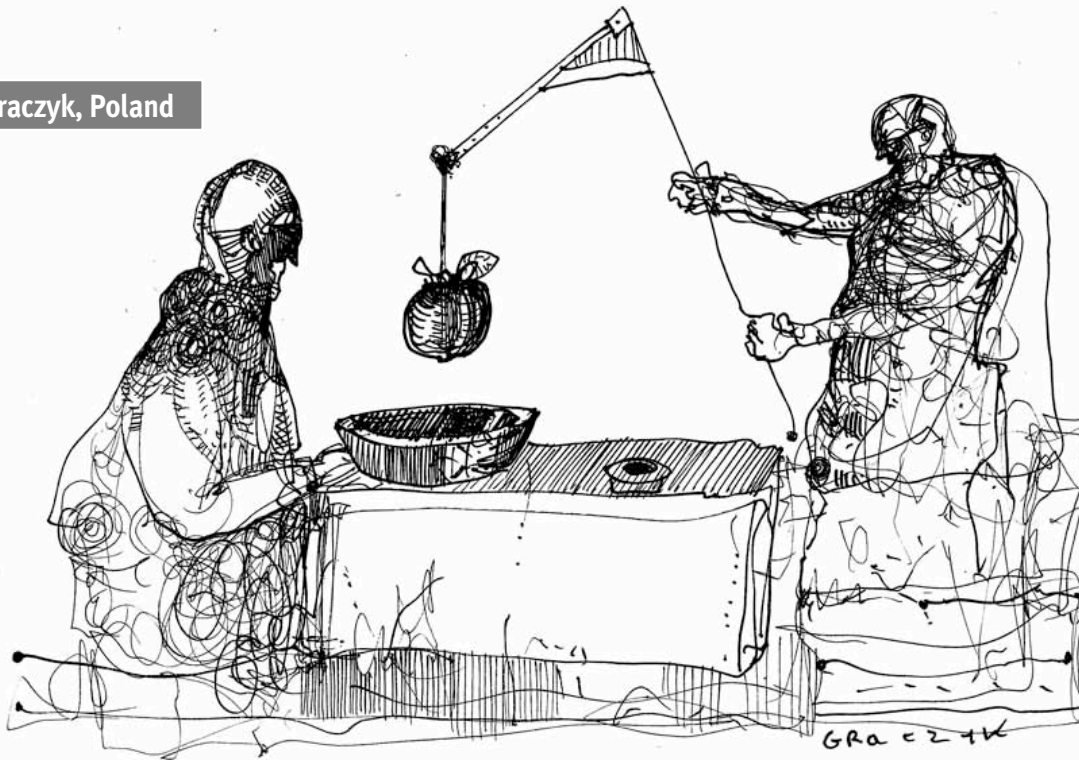

Vladimiras Beresniovas, Lithuania

Eduardo Caldari Jr., Brazil

Michal Graczyk, Poland

Liu Xihua, China

Ali Qahtan Mohammed, Iraq

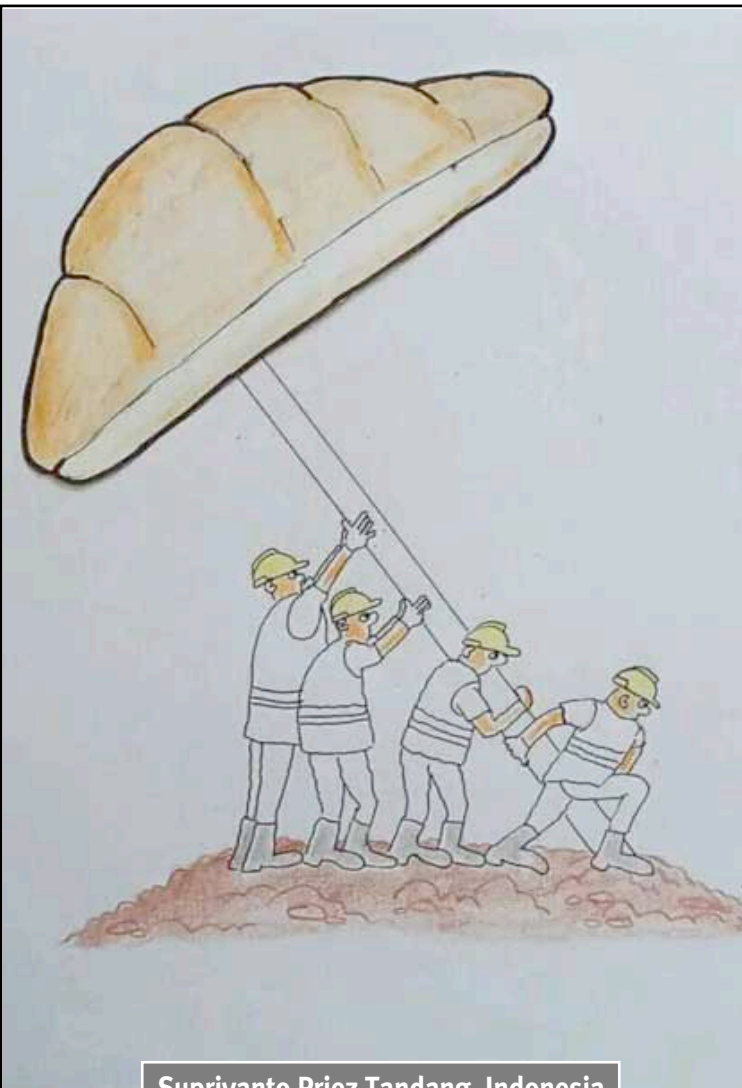

Yuri Shamne, Russia

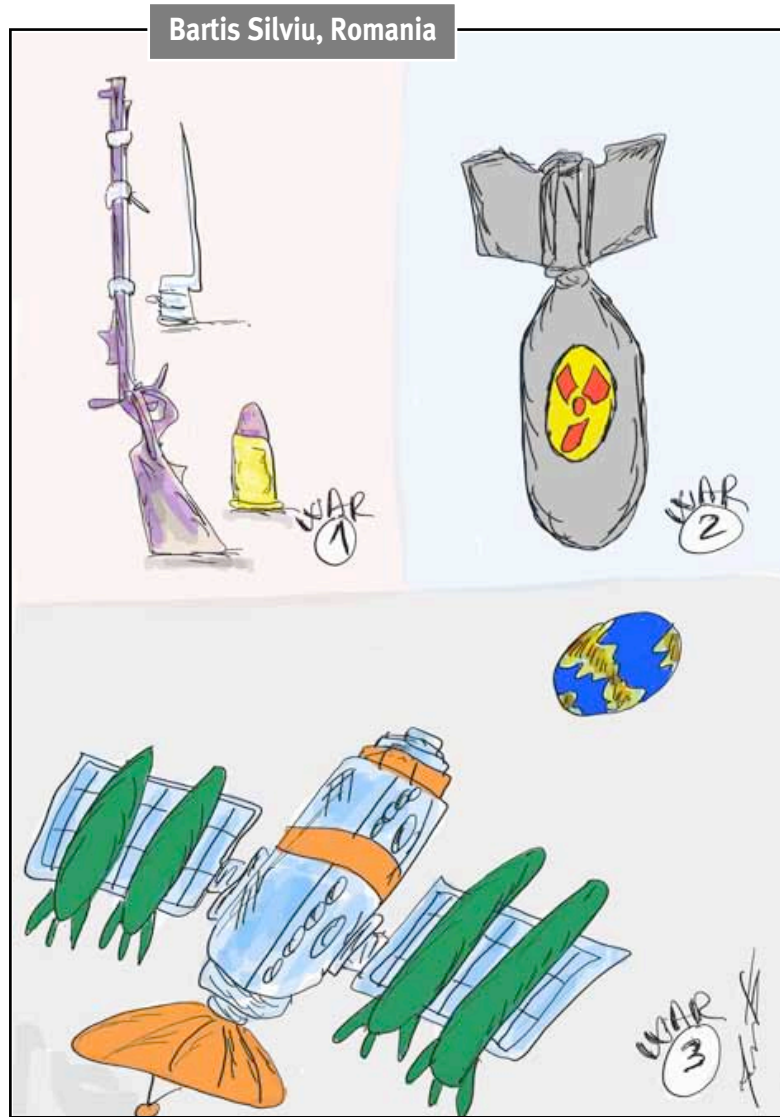

Xu Lin, China

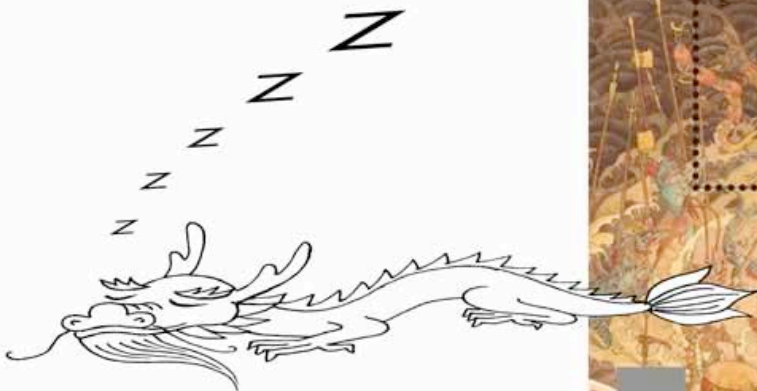

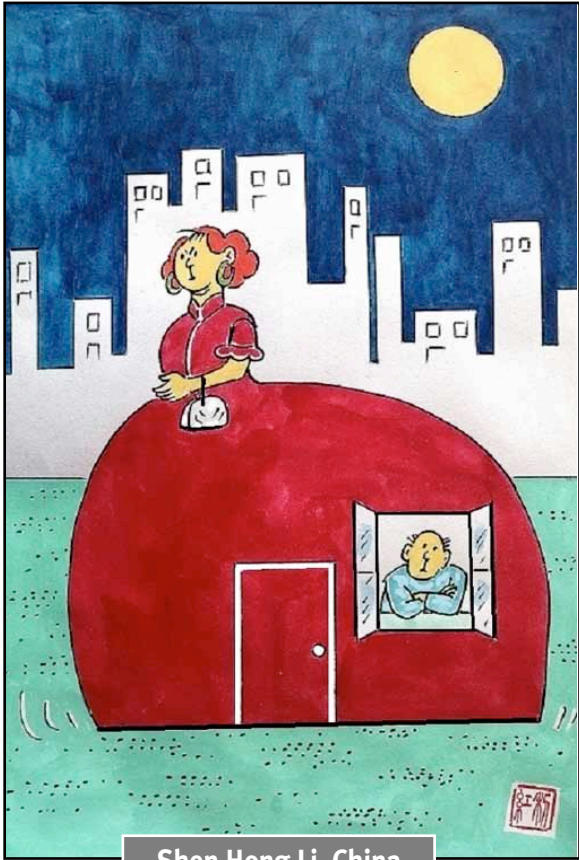
Supriyanto Priez Tandang, Indonesia

Bartis Silviu, Romania

Zheng Nanchu, China

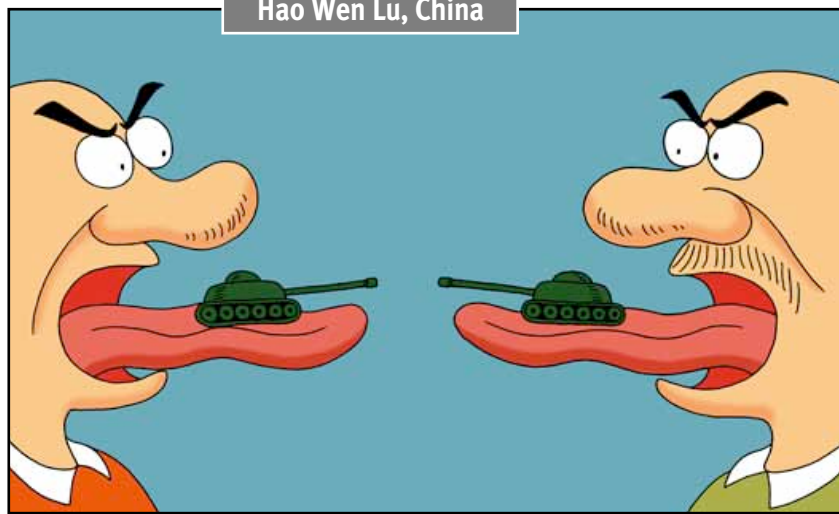

Shen Hong Li, China

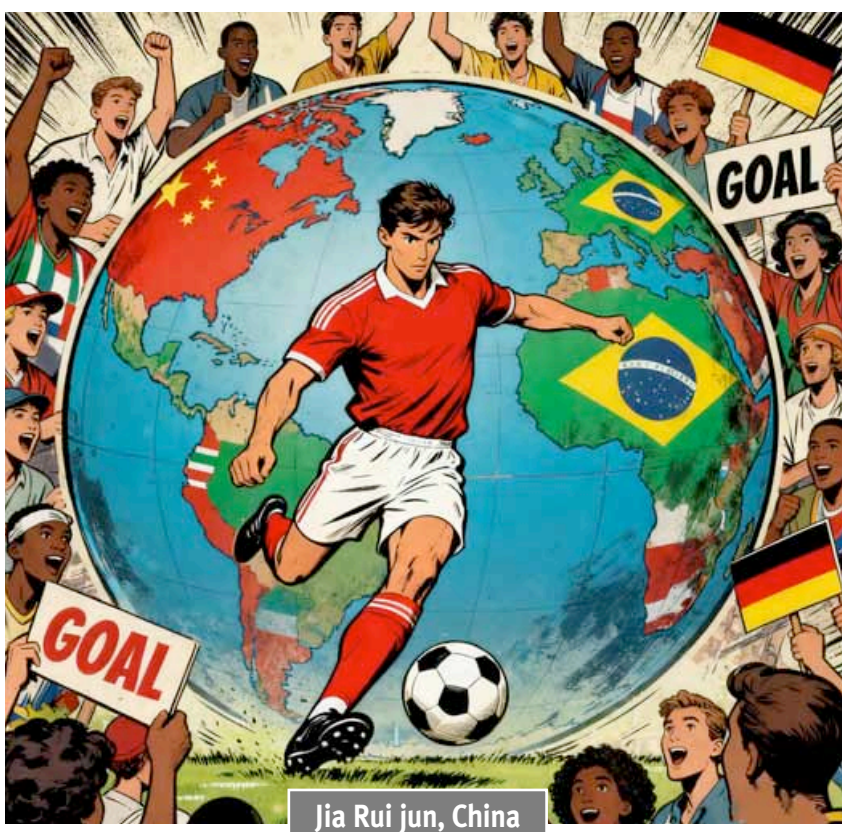
Burak Akçagün, Türkiye

Hao Wen Lu, China

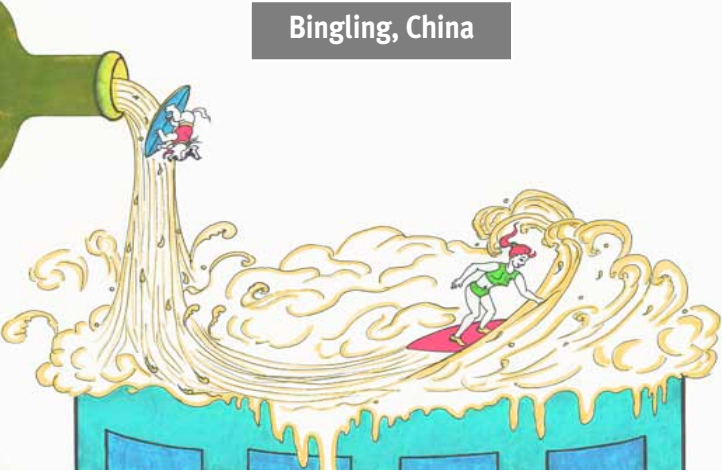

Mileta Miloradovic, Serbia

Jia Rui jun, China

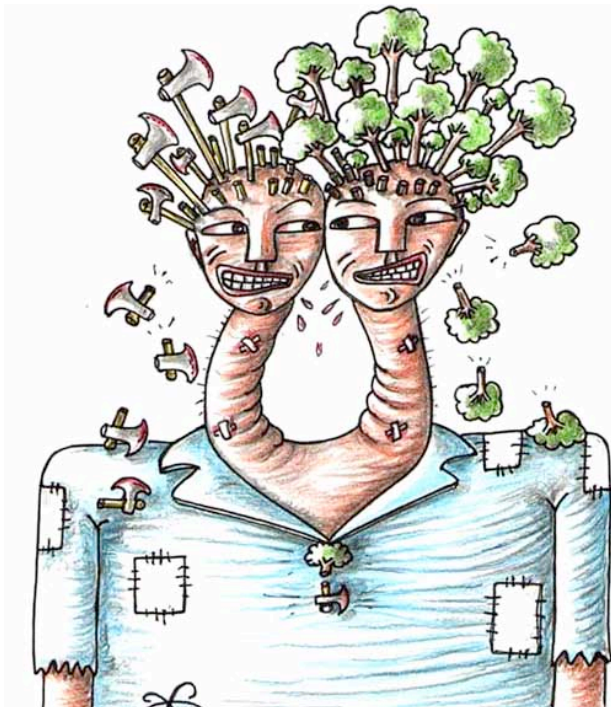
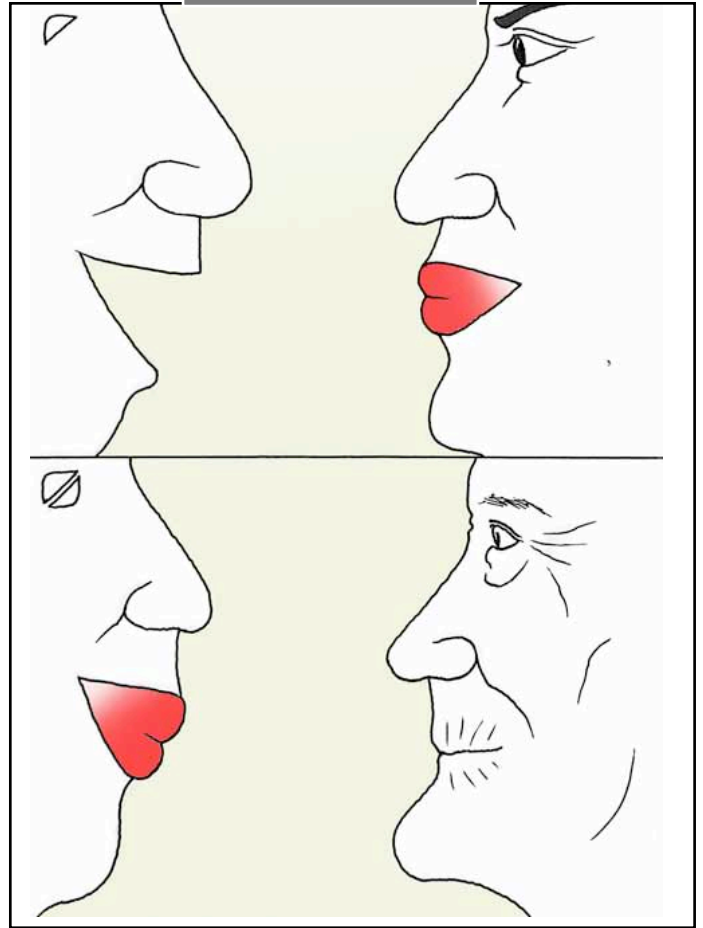
Bingling, China

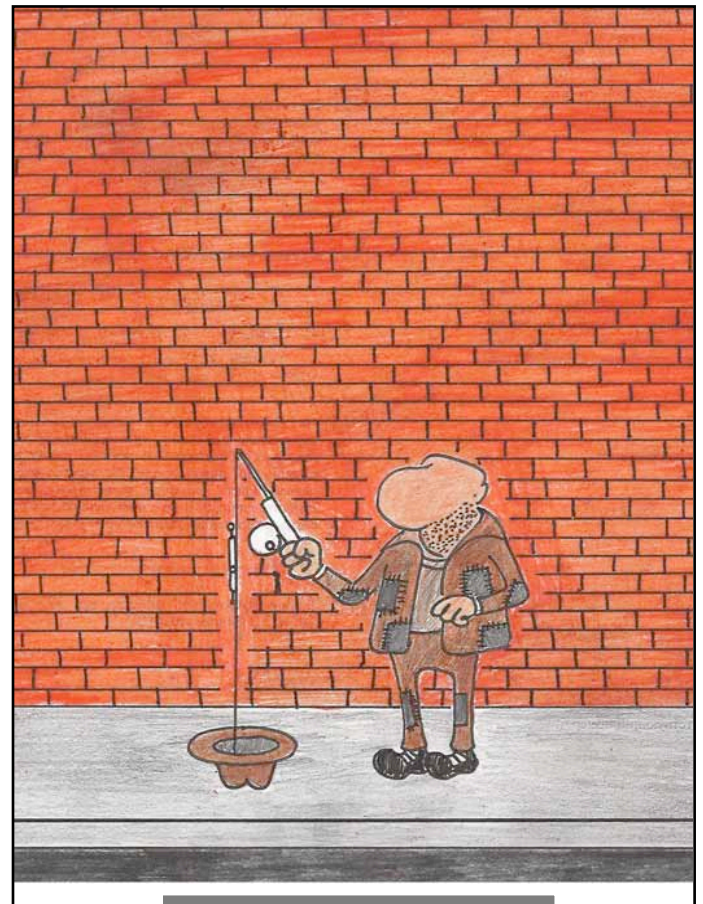
Zhao Yunsheng Hi, China

Jia Meng, China

Qasim Ahmed Qapalan, Iraq

Konstantin Chakriov, Russia

YOUNG CARTOONISTS from Türkiye

Hasan Onur Çakar

Hale Betül Aktürk

Türkiye'nin ilk ve tek uluslararası mizah dergisi

Turkey's Premier and Sole
International Humor Magazine

fena

mizah

ERDOĞAN BAŞOL - Türkiye

ERDOĞAN